

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

فهرست

۹..... شناخت ادبیات کودک

شاویت، زوهار. **بوطیقای ادبیات کودک**. مترجم فرشته جعفری؛ مژگان اصغری طرقي. تهران: انتشارات آرون، ۱۴۰۰. ۲۸۴ ص..... ۹

هانت، پیتیر. **نقد، نظریه‌ی ادبیات کودک**. مترجمان سهراب رضوانی، امین ایزدپناه. تهران: انتشارات مدرسه، ۱۳۹۹. (نقد و نظریه‌ی ادبیات کودک؛ کتاب چهارم، دبیرمجموعه مرتضی خسرونژاد) ۳۲۸ ص..... ۹

نیکولایوا، ماریا. **درآمدی بر رویکردهای زیبایی‌شناختی به ادبیات کودک**. مترجمان مهدی حجوانی و فاطمه زمانی؛ ویراستاران محمد غفاری و محبوبه فرهنگی. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۹. (کتاب‌های نظریه و مفهوم کودکی؛ ۵) ۵۷۲ ص..... ۹

اوسالیوان، امر. **ادبیات تطبیقی کودکان**. مترجمان مریم جلالی، محبوبه فرهنگی؛ ویراستار طاهره آدینه‌پور. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۹. ۳۵۲ ص..... ۱۰

متیوز، گرت بی. **فلسفه‌ی کودکی**. مترجمان سعید حسام‌پور، مریم حسام‌پور؛ ویراستار زینت ملکی. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۷. ۱۴۴ ص..... ۱۰

میرهادی، توران. **ادبیات کودک (ادبیات کودک، ادبیات کودکان ایران و ادبیات کودکان جهان)**. تهران: شرکت تهیه و نشر فرهنگنامه کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۶. (سه مقاله) ۱۱

رندز، کیمبرلی. **ادبیات کودک**. ترجمه مهدی حجوانی، ناکتا رودگری. تهران: افق، ۱۳۹۴. ۲۲۴ ص. (جان کلام) ۱۱

سیدآبادی، علی اصغر. **مقدمه‌ای بر مخاطب‌شناسی کتاب کودک**. کتاب **با واسطه**. ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۱. ۶۶ ص..... ۱۱

حجوانی، مهدی. **زیبایی‌شناسی ادبیات کودک**. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۹. ۲۰۷ ص..... ۱۲

خسرونژاد مرتضی. **دیگرخوانی‌های ناگزیر: رویکردهای نقد و نظریه ادبیات کودک**. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۷. ۷۲۰ ص..... ۱۲

ادبیات کودک: نگاهی به ادبیات کودکان فرانسه (مجموعه مقالات). ترجمه بهاره بهداد؛ ویرایش بهروز رضایی. تهران: شرکت انتشارات سوره مهر، مرکز آفرینش‌های ادبی؛ واحد کدک و نوجوان، ۱۳۸۶. ۱۹۲ ص..... ۱۲

سیدآبادی علی‌اصغر. **عبور از مخاطب‌شناسی سنتی؛ تاملی در شناخت مخاطب ادبیات کودک**. تهران: نشر فرهنگ‌ها، ۱۳۸۵. ۲۰۸ ص..... ۱۳

پولادی کمال. **بنیادهای ادبیات کودک**. ویراستار سکینه پایدار. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان، ۱۳۸۴. ۳۱۲ ص..... ۱۳

شاه‌آبادی حمیدرضا. **مقدمه بر ادبیات کودک: بحثی در شناخت مفهوم دوران کودکی**. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۲. ۱۴۶ ص..... ۱۳

خسرونژاد مرتضی. **مصومیت و تجربه (درآمدی بر فلسفه ادبیات کودک)**. تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۲. ۲۸۲ ص..... ۱۴

۱۴..... انواع کتاب کودک

جمعی از نویسندگان به کوشش حسین شیخ‌رضائی. **مجموعه مقالات همایش دو سالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی: ادبیات کودک و «دیگری»**. تهران: شرکت تهیه و نشر فرهنگنامه کودکان و نوجوانان، ۱۴۰۲. ۴۳۶ ص..... ۱۴

آذسن، فرید، گردآورنده و مترجم. **راهنمای خوره‌های ادبیات ژانری**. ویراستار فنی و محتوایی فرزاد فرید. تهران: انتشارات پریان، ۱۴۰۰. ۳ ج. (۳ جلد) ۱۵

جیمز، ادوارد؛ مندلسون، فارا. **تاریخچه ادبیات فانتزی**. ترجمه سمیه گنجی؛ ویراستار فرزاد فرید. تهران: انتشارات پریان، ۱۳۹۹. ۴۰۵ ص..... ۱۶

جمعی از نویسندگان به کوشش حسین شیخ‌رضائی. **مجموعه مقالات دومین همایش دو سالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی: کودک، ادبیات و لذت‌های خواندن**. تهران: شرکت تهیه و نشر فرهنگنامه کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۷. ۴۴۰ ص..... ۱۶

قضاع، محمد. **پژوهشی در ادبیات و اندیشه‌ی علمی - تخیلی**. تصویرگر امین طالبی. تهران: باژ، ۱۳۹۶. ۲ ج..... ۱۷

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

- مجموعه مقالات نخستین همایش دوسالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی: ادبیات، کودک دیروز، کودک امروز به کوشش حسین شیخ‌رضایی. تهران: خانه کتاب، ۱۳۹۵. ۴۱۲ ص. ۱۷
- بکایی، حسین. عناصر داستان در داستان کودک و نوجوان. ویراستار زینتا ملکی. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۳. ۶۷ ص. ۱۸
- تکر، دبوراکوگان؛ وب، جین. درآمدی بر ادبیات کودک از رمانتیسیسم تا پست مدرنیسم. ترجمه موسسه‌ی خط ممتد اندیشه؛ ویراستار شهرام اقبالزاده. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۱. ۲۰۰ ص. ۱۸
- پولادی، کمال. مروری بر انواع ادبیات کودکان و نوجوانان. ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۱. ۶۲ ص. ۱۸
- پولادی، کمال. مروری بر پیشینه ادبیات کودکان و نوجوانان. ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۱. ۵۲ ص. ۱۹
- رمان کودک و نوجوان: ایده‌ها و دشواری‌ها: چهاردهمین جشنواره کتاب کودک و نوجوان، پائیز ۱۳۸۹. مدیر پروژه معصومه انصاریان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، [۱۳۸۹]. ۲۲۹ ص. ۱۹
- گودرزی دهریزی، محمد. ادبیات کودکان و نوجوانان ایران: درس‌نامه دانشگاهی. ویراستار بهرام آقاخانی چگنی. تهران: قو: چاپار، ۱۳۸۹. (۱۳۹۵ چاپ دوم). ۲۳۹ ص. ۲۰
- اسپید، ندا. قصه منظوم و جایگاه آن در ادبیات کودک. تهران: ترفند، ۱۳۸۸. ۲۰۸ ص. ۲۰
- لیوتار، ژان فرانسوا. تعریف پسامدرن برای بچه‌ها: مکاتبات حدفاصل سال‌های ۱۹۸۵-۱۹۸۲. ترجمه آذین حسین‌زاده. تهران: نشر ثالث، ۱۳۸۴. ۱۹۷ ص. ۲۰
- فزل ایبغ ثریا. ادبیات کودکان و نوجوانان و ترویج خواندن (مواد و خدمات کتابخانه‌ای برای کودکان و نوجوانان). تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسان دانشگاه‌ها (سمت)، ۱۳۸۳. ۲۱
- مندنی پور، شهریار. کتاب ارواح شهرزاد: سازه‌ها، شگردها و فرم‌های داستان نو. تهران: ققنوس، ۱۳۸۳. ۳۴۲ ص. ۲۱
- مجموعه مقالات اولین همایش ادبیات کودکان و نوجوانان، آبان ۸۱ دانشگاه بیرجند با همکاری شورای کتاب کودک به اهتمام محمد حسین قرشی. بیرجند: دانشگاه بیرجند، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۱۳۸۳. ۳۱۶ ص. ۲۲
- نورتون دونا. شناخت ادبیات کودکان: گونه‌ها و کاربردها، از روزن چشم کودک. ترجمه منصوره راعی و دیگران. تهیه شده در موسسه فرهنگی هنری خانه ترجمه کودکان و نوجوانان. تهران: قلمرو، ۱۳۸۲. (۲ج). ۲۲
- عموزاده خلیلی، فریدون و گروهی از نویسندگان و پژوهشگران. فرهنگ توصیفی شخصیت‌های داستانی نوجوان. تهران: انتشارات آفتابگردان، ۱۳۸۱. ۲ج. ۲۳
- محمدی، محمدهادی. فانتزی در ادبیات کودکان. تهران: انتشارات موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان، ۱۳۹۸. (چاپ اول ۱۳۷۸). ۴۶۰ ص. ۲۳
- محمدی محمدهادی. روش‌شناسی نقد ادبیات کودکان. تهران: سروش: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۸. ۳۵۵ ص. ۲۳
- میرصادقی جمال؛ ذوالقدر، میمنت (میرصادقی). واژه‌نامه هنر داستان نویسی: فرهنگ تفصیلی اصطلاح‌های ادبیات داستانی. تهران: کتاب مهناز، ۱۳۹۵. (چاپ اول ۱۳۷۷) ۴۰۰ ص. ۲۴
- احمدی بابک. ساختار و تاویل متن. تهران: نشرمرکز، ۱۳۷۰. ۲ج. (عناصر داستان). ۲۴
- میرصادقی، جمال. عناصر داستان. تهران: انتشارات شفا، ۱۳۶۴. ۴۹۵ ص. (عناصر داستان). ۲۵
- ایرانی، ناصر. داستان: تعاریف، ابزارها و عناصر. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۶۴. ۲۳۳ ص. ۲۵

۲۶ ادبیات کهن

- لووراتو، الساندررا. زبان و جنسیت در افسانه‌ها و قصه‌های عامیانه: تحلیل زبانی قصه‌های کهن و نو. ترجمه اعظم داودی؛ ویراستار مرجانه گلچین. تهران: فرهامه، ۱۳۹۹. ۲۹۸ ص. ۲۶
- نمکی؛ نقد و تحلیل افسانه‌های ایرانی (۶). تهیه شده در خانه قصه و افسانه مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا زیر نظر اکرم امینیایی؛ ویراستار فرمهر منجری. تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۹. ۲۱۱ ص. ۲۶
- رسولی، جواد. فولکلور کودکان: هفت مقاله در فرهنگ عامه و ادبیات شفاهی کودکان. تهران: مدرسه، ۱۳۹۸. ۱۲۰ ص. ۲۷

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودک

- ماه پیشانی؛ نقد و تحلیل افسانه‌های ایرانی(۵). تهیه شده در خانه قصه و افسانه مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا زیر نظر اکرم امینایی؛ ویراستار فرمهر منجری. تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۷. ۳۵۱ص. ۲۷
- بز زنگوله پا؛ نقد و تحلیل افسانه‌های ایرانی(۴). تهیه شده در خانه قصه و افسانه مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا زیر نظر پریچهر نسرنینی؛ ویراستار فرمهر منجری. تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۷. چاپ دوم ۱۴۰۰. ۲۳۷ص. ۲۸
- اشمیت، ویکتوریا. ۴۵کهن الگوی شخصیت: الگوهای اسطوره‌های برای خلق شخصیت‌های اصیل. مترجم ابراهیم راه‌نشین؛ ویراستار محمد ناصر احدی. تهران: ساقی، ۱۳۹۷. ۴۱۴ص. ۲۸
- ژیله، پیترو. ولادیمیر پراپ و قصه شفاهی جهانی. مترجم پگاه خدیش. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۹۷. ۲۲۹ص. ۲۸
- کدو قلقله‌زن؛ نقد و تحلیل افسانه‌های ایرانی(۳). تهیه شده در خانه قصه و افسانه مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا زیر نظر اکرم امینایی؛ ویراستار مریم شهامت قربانی. تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۶. ۳۰۹ص. ۲۹
- نخودی؛ نقد و تحلیل افسانه‌های ایرانی(۱). تهیه شده در خانه قصه و افسانه مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا زیر نظر پریچهر نسرنینی. تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۴. ۲۴۷ص. ۲۹
- یوسفی، محمدرضا. ادبیات کهن ادبیات نو: گردآوری، ساده نویسی، بازنویسی، بازنگری، بازآفرینی. تهران: انتشارات پیک بهار، ۱۳۹۴. ۲۰۸ص. ۳۰
- بتلهایم، برونو. کاربردهای افسون: مفهوم و اهمیت افسانه‌های جن و پری از نظر رشد روانی و اعتلای فکری کودک. ترجمه کاظم شیوا رضوی، تهران: انتشارات داستان، ۱۳۸۹. ۷۵۲ص. ۳۰
- پاپور جعفر. به کوشش فروغ‌الزمان جمالی. بازنویسی و بازآفرینی در ادبیات. تهران: کتابدار، ۱۳۸۸. ۱۹۲ص. ۳۰
- بتلهایم، برونو. افسون افسان‌ها. ترجمه اختر شریعتزاده. تهران: انتشارات هرمس؛ مرکز بین الملل گفتگوی تمدنها، ۱۳۸۱. ۴۰۵ص. ۳۱
- پاپور جعفر. شیخ در بوته(روش‌های بازنویسی و بازآفرینی و ترجمه و بازپرداخت در آثار ادبی). تهران: نشر اشراقیه. ۱۳۸۰. ۲۳۸ص. ۳۱
- پراپ، ولادیمیر. ریخت‌شناسی قصه‌های پریان. ترجمه فریدون بدره‌ای. تهران: انتشارات توس، ۱۳۶۸. چاپ ششم ۱۳۹۸. ۲۵۲ص. ۳۲
- دلاشو لوفلر. م. زبان رمزی قصه‌های پریوار. ترجمه جلال ستاری. تهران: انتشارات توس، ۱۳۶۶. ۲۶۰ص. ۳۳
- عمرانی، ابراهیم. لالایی‌های ایرانی. تهران: انتشارات پیوند نو، ۱۳۸۱. ۲۱۹ص. ۳۳
- مازرف، اولریش. طبقه‌بندی قصه‌های ایرانی. مترجم کیکاوس جهانداری؛ ویراستار فنی علی اکبر بهنام کوشا. تهران: انتشارات سروش، ۱۳۷۱. چاپ سوم ۱۳۹۱. ۳۱۰ص. ۳۴
- عاصی، عربی. حیوان در قصه‌های کودکان. مترجم حسین سیدی. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، ۱۳۶۸. ۱۰۴ص. ۳۴
- تقوی، محمد. حکایت‌های حیوانات در ادب فارسی: بررسی حکایت‌های حیوانات "فابل‌ها" تا قرن دهم. تهران: روزنه، ۱۳۷۶. ۴۱۷ص. ۳۴
- ۳۵. ترجمه**.....
- ایتینن، ریتا. ترجمه برای کودکان. مترجمان شهرام اقبال‌زاده و دیگران. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان، ۱۳۹۴. ۲۸۰ص. ۳۵
- ۳۶. شعر**.....
- شعبانی، اسدالله. جستاری پیرامون شعر کودک در ایران، تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۳. ۸۸ص. ۳۶
- سلاجقه، پروین. از این باغ شرقی؛ نظریه‌های نقد شعر کودک و نوجوان. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۵. ۶۰۸ص. ۳۶
- امین پور، قیصر. شعر و کودکی. تهران: مروارید، ۱۳۸۵. ۱۳۰ص. ۳۷
- کیانوش، محمود. شعر کودک در ایران. تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۷۹. ۱۳۴ص. ۳۷

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

ذوالقدر (میرصادقی)، میمنت. واژه‌نامه هنر شاعری (فرهنگ تفصیلی اصطلاحات فن شعر و سبک‌ها و مکتب‌های آن). تهران: کتاب مهناز، ۱۳۸۹. (چاپ اول ۱۳۷۷). ۴۰۲ ص ۳۸

زرین کوب، عبدالحسین ارسطو و فن شعر، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۹. .... ۳۸

۳۹..... ادبیات نمایشی

امیریان، سیمین. نمایشنامه‌نویسی عروسکی. انتشارات سوره‌مه‌ر، ۱۳۹۴. .... ۳۹

متسون، جین.ام. نمایشنامه‌نویسی برای نمایش عروسکی. ترجمه فهیمه میرزاحسین. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۹. .... ۳۹

تی یرنو، مایکل. بوطیقای ارسطو برای فیلمنامه نویسان. ترجمه محمد گذرآبادی، نشر ساقی، ۱۳۸۹. .... ۳۹

پرونر، میشل. تحلیل متون نمایشی. ترجمه شهناز شاهین. تهران: نشر قطره، ۱۳۸۸. .... ۴۰

کاستانیو، پل. راهبردهای نمایشنامه‌نویسی جدید (رویکردی زبان بنیاد به نمایشنامه‌نویسی). ترجمه مهدی نصرالله‌زاده. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۸۷. .... ۴۰

گریگ، نوئل. راهنمای عملی نمایشنامه‌نویسی (همراه با ۱۳۹ تمرین کاربردی). ترجمه مصطفی امینی. تهران: انتشارات افراز، ۱۳۸۷. .... ۴۰

قادری، نصرالله. آنا تومی ساختار درام. تهران: کتاب نیستان، ۱۳۸۶. .... ۴۱

بولتون، مارجوری. کالبدشناسی درام. ترجمه رضا شیرمرز. تهران: نشر قطره، چاپ دوم، ۱۳۸۶. .... ۴۱

پیکرینگ، کنت. چگونه نمایشنامه مدرن را بخوانیم؟. ترجمه زیر نظر آنیتا هایراپتیان. تهران: موسسه نوروز هنر، ۱۳۸۱. .... ۴۱

کلسل، مالکوم. مقدمه‌ای بر شناخت ساختار نمایش (به همراه مقاله‌ای پیرامون تجدیدطلبی در نمایشنامه‌نویسی معاصر). ترجمه حسن پارسایی. تهران: انتشارات فرهنگ کاوش، ۱۳۸۰. .... ۴۲

مکی، ابراهیم. شناخت عوامل نمایش، تهران: انتشارات سروش، ۱۳۷۱. .... ۴۲

اگری، لاجوس. فن نمایشنامه نویسی، ترجمه مهدی فروغ، انتشارات نگاه، چاپ سوم، ۱۳۶۷. .... ۴۲

شماسی، عبدالحی. نمایشنامه‌نویسی به زبان ساده. دفتر امور کمک آموزشی و کتابخانه‌ها، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (انتشارات مدرسه)، ۱۳۶۷. .... ۴۳

۴۴..... ادبیات دینی

کاشفی خوانساری، علی. تاریخ ادبیات دینی کودک و نوجوان. تهران: نشر حوا، ۱۳۹۰. ۲۷۸ص. ۴۴

۴۵..... فلسفه

مورلون، جانا، باروز، مایکل. پرسشگری و گفت‌وگو با کودکان و نوجوانان. مترجم مرتضی براتی. تهران: نشر لگا، ۱۴۰۰. ۳۱۸ص. ۴۵

کی، شارون. متفکران بزرگ و ایده‌های بزرگ: فلسفه شرق و غرب برای کودکان و نوجوانان. مترجم مرتضی براتی. تهران: نشر لگا، ۱۴۰۰. ۱۲۸ص. ۴۶

مورلون، جانا. کودک فلسفی (پرورش توان فکری و فلسفی کودکان). مترجم مرتضی براتی. تهران: نشر لگا، ۱۳۹۹. ۲۲۴ص. ۴۶

ناجی، سعید. عسکری، سمانه یونسی، فاطمه. کندوکاو فلسفی برای نوجوانان: داستان و راهنما. تهران: نشر کرگدن، ۱۳۹۸. ۱۶۸ص. ۴۷

اسپرود، تیم. مترجم زهرا شکرانی. بحث‌هایی در آموزش علوم: راهنمای عملی ارتقای فهم علم در کلاس‌های علوم. تهران: نشر کرگدن، ۱۳۹۷. ۲۶۸ص. ۴۸

فیشر، رابرت. مترجم سینا شاهی لنگرودی. بازی‌هایی برای فکر کردن. تهران: نشر کرگدن، ۱۳۹۸. ۲۶۴ص. ۴۸

..... ۴۹

یاری‌دهنوی، مراد. شیخ‌رضایی، حسین و دیگران. مجموعه آموزش مربی فلسفه برای کودکان و نوجوانان (دوره دوازده جلدی). تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۴. ۱۹۶۲ص. ۴۹

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

وایت، دیوید. فلسفه برای کوچک‌ترها (چهل سوال که شما را به حیرت می‌اندازد). مترجم تینا حمیدی. تهران: نشر قطره، ۱۳۸۷. ۱۲۴ص..... ۵۰

۵۱..... تصویر

قائینی، زهره. تصویرگری کتابهای کودکان: تاریخ، تعریف‌ها و گونه‌ها. تهران: موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان، ۱۳۹۰. ۵۱ص..... ۵۱

نیکولایوا، ماریا؛ اسکات، کارول. بازی متن و تصویر در کتاب‌های تصویری. مترجمان فریبا خوشبخت، محبوبه البرزی با همکاری فائزه محمدبیگی؛ ویراستار فاطمه (ندا) فرنی؛ تصویرگر رضا دالوند. تهران: مدرسه، ۱۴۰۰. ۴۷۲ص. (نقد و نظریه ادبیات کودک؛ کتاب سوم، دبیر مجموعه مرتضی خسرو نژاد)..... ۵۱

سالزبری، مارتین. تصویرگری کتاب کودک: خلق تصویر برای کتاب کودک. مترجم شقایق قندهاری؛ ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۷. ۱۳۷ص..... ۵۲

بنی‌اسدی، محمدعلی. تصویرگری کتاب کودک. ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۲. ۷۹ص..... ۵۲

اکرمی، جمال‌الدین. کودک و تصویر ۱ و ۲: تاریخچه‌ی تصویرگری کتاب‌های کودکان در ایران. تهران: انتشارات مدرسه، ۱۳۹۵. ۴۴۲ص. جلد دوم ۴۵۲ص..... ۵۳

مثقالی، فرشید. تصویرسازی. تهران: نشر نظر، ۱۳۹۵. ۲۰۴ص..... ۵۳

مثقالی، فرشید. مقدمه‌ای بر گرافیک دیزاین. تهران: نشر نظر، ۱۳۹۸ (چاپ ۴). ۸۴ص..... ۵۳

۵۴..... ویرایش

اسکات بل، جیمز. فوت و فن بازنگری و ویرایش رمان. ترجمه شهرام اقبال زاده. تهران: انتشارات سوره‌مه‌ر، ۱۳۹۶..... ۵۴

۵۵..... پژوهش

جمعی از نویسندگان. ویراستاران فیروستار گرنبی. ا.ام؛ رینولدز، کیمبرلی. مطالعه‌ی ادبیات کودک، راهنمای روش پژوهش. ترجمه‌ی محبوبه فرهنگی. تهران: انتشارات مدرسه، ۱۳۹۹. (مجموعه نقد و نظریه ادبیات کودک با دبیری مرتضی خسرو نژاد)..... ۵۵

هانت، پیتر. دیدگاه‌های نظری و انتقادی در ادبیات کودکان. مترجمان علیرضا کرمانی، علیرضا ابراهیم‌آبادی. تهران: انتشارات آرون، ۱۳۹۷. ۲۶۲ص..... ۵۵

مکتبفرد، لیلیا. کودک، داستان و تفکر انتقادی. با مقدمه‌ای از عباس حری؛ ویراستار مرضیه طلوع اصل. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۴. ۱۴۴ص..... ۵۵

انصاریان، معصومه. ادبیات مذکر. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۳. ۴۴۰ص..... ۵۶

انصاریان، معصومه. راهنمای شیوه‌های نقد ادبی. ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۲. ۶۴ص..... ۵۶

مجیب، فرشته. نحوه‌ی کاربردهای ادبیات کودک و نوجوان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۴. ۱۰۰ص..... ۵۶

۵۷..... نشریات

کاشفی خوانساری، علی. از باب قرائت اطفال: کودکان و مطبوعات پیش از مشروطه ایران. ویراستار شهرام رجب‌زاده. تهران: قدیانی، ۱۳۸۲. ۳۶۵ص..... ۵۷

کاشفی خوانساری، علی. مطبوعات کودک و نوجوان: چند مقاله درباره‌ی مسائل نشریات کودک و نوجوان. تهران: سروش، ۱۳۸۰. ۱۸۷ص..... ۵۷

۵۸..... مطالعات کودکی با رویکرد جامعه‌شناسی

اسدپور، عهدیه. ازدواج کودکان: کنکاشی در صد سفرنامه دوران صفویه و قاجاریه. تهران: نشر علم، ۱۳۹۹. ۳۶۴ص..... ۵۸

اریه، فیلیپ. قرون کودکی؛ تاریخ اجتماعی زندگی خانوادگی. ترجمه‌ی زینب سادات غنی. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۸. (مجموعه کتاب‌های پژوهشی). ۴۴۰ص..... ۵۸

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

- جمعی از نویسندگان، ویراستار نسرین اسدی جعفری. آسیب‌های کودکان، نوجوانان، جوانان و سالمندان. تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۹۸. ۲۷۲ص. ۵۹.....
- روشنفکر، پیام، موسوی داور، وحید. وضعیت اجتماعی کودکان در ایران (۱۳۸۵ - ۱۳۹۵). تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۹۷. ۳۸۶ص. ۵۹.....
- وودهد، مارتین. جستاری در مطالعات کودکی. مترجم زینب غنی. تهران: انتشارات جامعه شناسان، ۱۳۹۷. ۱۷۲ص. ۵۹.....
- ذکایی، محمد سعید. درآمدی بر مطالعات کودکی در ایران. تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۹۶ (چاپ ۲). ۴۰۶ص. ۶۰.....
- جمعی از نویسندگان. ویراستار مری جین کیلی. درآمدی بر مطالعات کودکی. ترجمه علیرضا کرمانی. تهران: نشر ثالث، ۱۳۹۶. ۴۰۴ص. ۶۰.....
- لئونارد، مادلین. جامعه‌شناسی کودکان. مترجمان منصور حقیقتیان، علی سیف‌زاده. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان، ۱۳۹۶. ۳۰۴ص. ۶۰.....
- نصرت‌آبادی، مهدی. فقر چند بعدی کودک: مقدمه‌ای بر مبانی نظری، شاخص‌ها و اندازه‌گیری. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان، ۱۳۹۵. ۲۷۶ص. ۶۱.....
- جمعی از نویسندگان شورای اجتماعی کشور، انجمن جامعه‌شناسی ایران. آسیب‌های کودکان، نوجوانان و جوانان. تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۹۳. ۲۴۰ص. ۶۱.....
- مدنی، سعید. خشونت علیه کودکان در ایران. تهران: انتشارات آشیان، ۱۳۹۰. ۲۹۶ص. ۶۱.....
- استیرنس، پیتر. دوران کودکی در تاریخ جهان. ترجمه سارا ایمانیان. تهران: شرکت انتشارات اختران کتاب، دات، کتاب آمه، ۱۳۸۸. ۲۴۸ص. ۶۲.....
- جنکس، کریس. دوران کودکی. ترجمه سارا ایمانیان. تهران: شرکت انتشارات اختران کتاب، دات، کتاب آمه، ۱۳۸۸. ۲۴۸ص. ۶۲.....
- جیمز، آلیسن و دیگران. جامعه‌شناسی دوران کودکی (نظریه پردازی درباره دوران کودکی). مترجم علی‌رضا کرمانی و علیرضا ابراهیم‌آبادی. تهران: نشر ثالث، ۱۳۸۳. ۵۲۰ص. ۶۲.....

۶۳..... مطالعات کودکی با رویکرد تاریخی

- نیکولایوا، ماریا. تاریخ ادبیات کودکان در غرب (گونه‌ها، مدل‌ها و سبک‌ها). ترجمه مریم جلالی. تهران: انتشارات آرون، ۱۳۹۹ (چاپ ۳). ۱۲ص. ۶۳.....
- گیلادی، اولر. کودکان در دوره اسلامی (سده میانه). ترجمه مریم جلالی. تهران: انتشارات آرون، ۱۳۹۸ (چاپ ۲). ۱۴۶ص. ۶۳.....
- حاتمی، زهرا. تاریخ کودکی در ایران (از آغاز عصر ناصری تا پایان دوره رضاشاه). تهران: انتشارات علم، ۱۳۹۵. ۲۰۸ص. ۶۳.....
- شریفی، محمدافضل. تاریخ تحلیلی ادبیات کودک افغانستان. ویرایش مسعود میرعلایی. تهران: مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان، ۱۳۹۴. ۲۶۱ص. ۶۴.....
- محمدی، محمدهادی، قایینی، زهره. تاریخ ادبیات کودکان ایران: ادبیات شفاهی و دوران باستان (جلد ۱). تهران: انتشارات چیستا، ۱۳۹۶ (چاپ ۷). ۲۴۶ص. ۶۴.....
- محمدی، محمدهادی، قایینی، زهره. تاریخ ادبیات کودکان ایران: ادبیات کودکان پس از اسلام (جلد ۲). تهران: انتشارات چیستا، ۱۳۹۶ (چاپ ۷). ۲۴۶ص. ۶۵.....
- محمدی، محمدهادی، قایینی، زهره. تاریخ ادبیات کودکان ایران: ادبیات کودکان دوره مشروطه (جلد ۳) (جلد ۴). تهران: انتشارات چیستا، ۱۳۹۶ (چاپ ۶). ۴۲۹ص. ۶۵.....
- محمدی، محمدهادی، قایینی، زهره. تاریخ ادبیات کودکان ایران: ادبیات کودکان در روزگار نو (۱۳۴۰ - ۱۳۰۰) (جلدهای ۵ و ۶). تهران: انتشارات چیستا، ۱۳۹۵ (چاپ ۵). ۴۳۰ص. ۶۶.....
- محمدی، محمدهادی، قایینی، زهره. تاریخ ادبیات کودکان ایران: ادبیات کودکان در روزگار نو (۱۳۴۰ - ۱۳۵۷) (جلدهای ۸ و ۹). تهران: انتشارات چیستا، ۱۳۹۴ (چاپ ۲). ۴۷۶ص. ۶۶.....

۶۷..... رویکردهای آموزشی

- یوسفی، ناصر. رویکردهای آموزشی در کار با کودکان خردسال. تهران: شرکت سهامی انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۸۸. ۳۲۴ص. ۶۷.....

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

کان، پیتر؛ کلرت، استفن. کودک و طبیعت. مترجم عبدالحسین وهاب زاده، آرش حسینیان. مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، ۱۳۹۲. ۶۷.....

وست وود، پیتر. روش خردمندانه آموزش و پرورش برای کودکان با نیازهای ویژه. مترجم ابوالفضل سعیدی. تهران: انتشارات مدرسه، ۶۷.....

نیکول، جانی. رویکرد اشتاینر والدورف در آموزش دبستانی. مترجم آیدا محمدی. تهران: انتشارات موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودک، ۱۳۹۵. ۸۸ص..... ۶۸.....

تورنتون، لیندا؛ برایتون، پت. کاربرد روش رگیو امیلیا در آموزش پیش دبستان. مترجم آیدا سماک محمدی. تهران: انتشارات موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودک، ۱۳۹۶. ۱۱۲ص..... ۶۸.....

هولت، نیکی. به کارگیری رویکردهای اسکوپ، در سال‌های پیش از دبستان. مترجم شیما الهی. انتشارات موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودک، ۱۳۹۶. ۱۰۴ص..... ۶۹.....

۷۰..... قصه‌گویی و نمایش خلاق

کارشناسان تئاتر کودک و نوجوان آلمان. تئاتر کودک و نوجوان؛ تجربه‌ها، دیدگاه‌ها و چشم‌اندازها، نوشتارها. گردآوری و ترجمه کیقباد یزدانی؛ ویراستار شیرین رضاییان. تهران: انتشارات نمایش، ۱۴۰۰. ۱۶۰ص..... ۷۰.....

کیانیان، داوود. مبانی نمایش خلاق. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹. ۷۰.....

اکبرلو، منوچهر. نمایش خلاق برای کودکان. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹. ۷۱.....

فیاضی، رضا. گام به گام به سوی تئاتر خلاق. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹. ۷۱.....

فیض شیخ‌الاسلام، فائزه. نمایش خلاق، راهی به سمت تفکر و تجسم خلاق. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹. ۷۲.....

ابوالعالی، اکرم. نمایش خلاق، آزمایشگاهی برای زندگی. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹. ۷۲.....

فداییحسین، حسین. سفر نمایشی به دنیای داستان با نمایش خلاق. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹. ۷۲.....

غنی‌زاده، آنهیتا، نمایش خلاق (نقش برنامه آموزشی نمایش خلاق در رشد شخصیت کودک). تهران: انتشارات نمایش، ۱۳۹۳. ۷۳.....

اسپولین، ویولا. بازی‌های نمایشی برای کارگاه تئاتر، ترجمه فاطمه حسینی. تهران: انتشارات نمایش، ۱۳۸۹. ۷۳.....

اسپولین، ویولا. بداهه‌پردازی برای تئاتر. ترجمه حسین فدایی. تهران: انتشارات نمایش، ۱۳۸۹. ۷۴.....

لوی، گوین. ۱۱۲ بازی برای بازیگران جوان. مترجمان علی‌ظفر قهرمانی‌نژاد و مفیده مظهری. تهران: انتشارات نمایش، ۱۳۸۹. ۷۴.....

فدایی، حسین؛ به کوشش. گزیده یک قرن ادبیات نمایشی کودک و نوجوان. دو جلدی. تهران: انتشارات نمایش، ۱۳۸۸. ۵۶۲ص..... ۷۴.....

آقا عباسی، یدالله. نمایش خلاق قصه‌گویی و تئاترهای کودکان و نوجوانان. کرمان: انتشارات دانشگاه شهید باهنر (کرمان) و نشر قطره، ۱۳۸۷. ۷۵.....

وود، دیوید. تئاتر برای بچه‌ها: راهنمای نویسندگی، اقتباس، کارگردانی و بازیگری تئاتر کودک و نوجوان. مترجمان حسین فدایی، شاه‌جانی. تهران: ۱۳۸۶. ۷۵.....

فیض شیخ‌الاسلام، فائزه. مقدمه‌ای بر آموزش خلاقیت نمایشی برای کودکان: الگوها، روش‌ها و نمونه‌ها. تهران: انتشارات مدرسه، ۱۳۸۶. (چاپ چهارم ۱۳۹۴). ۷۶.....

چمبرز، دیویی، قصه‌گویی و نمایش خلاق. ترجمه ثریا قزل‌ایاغ. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۵. ۷۶.....

گریبورو، بهروز. نمایش عروسکی، گام به گام. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۷۹. ۷۶.....

توضیح: این کتاب در باب ساختن انواع عروسک و نمایش عروسکی برای گروه سنی سیزده سال به بالا توضیح داده است. ۷۶.....

پلووسکی، آن. دنیای قصه‌گویی. ترجمه محمدابراهیم اقلیدی. تهران: انتشارات سروش، ۱۳۶۴. ۷۷.....

صالحی ثابت، سامی. ده فرمان اقتباس: کتاب کار تالیف و اقتباس در تئاتر. تهران: انتشارات پیام چارسو، ۱۴۰۰ (چاپ دوم). ۲۲۸ص..... ۷۷.....

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

مقدمه

کتابشناسی آثار نظری بعلاوه تصویر روی جلد و خلاصه هر کتاب بر اساس تاریخ انتشار (۱۴۰۰ - ۱۳۶۴) در هر زیر فصل مرتب شده است. این کتابشناسی شامل زیرفصل‌های؛ شناخت ادبیات کودک، انواع کتاب کودک، ادبیات کهن، ترجمه، شعر، ادبیات نمایشی، ادبیات دینی، فلسفه، تصویر، ویرایش، پژوهش، نشریات، مطالعات کودکی با رویکرد جامعه‌شناسی، مطالعات کودکی با رویکرد تاریخی، رویکردهای آموزشی، قصه‌گویی و نمایش خلاق است.

کتابشناسی یاد شده به صورت دو فایل doc و pdf منتشر شده است. در فایل word امکان جست و جوی آثار وجود دارد. هرگاه در فهرست کتابشناسی فایل word بر روی کتاب مورد نظر کلیک شود مکان‌نما به روی آن کتاب می‌رود.

فروردین ۱۴۰۳

کمیته آموزش شورای کتاب کودک

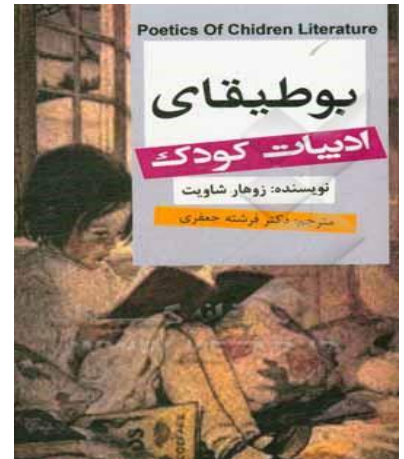

شناخت ادبیات کودک

شاویت، زوهار. **بوطیقای ادبیات کودک**. مترجم فرشته جعفری؛ مژگان اصغری طرقي. تهران: انتشارات آرون، ۱۴۰۰. ۲۸۴ ص.

توضیح: کتاب شامل بخش‌های وضعیت نظام ادبی کودکان (مفهوم کودکی و متن‌هایی برای کودک، خودانگاره ادبیات کودک)، راه‌حل‌ها (جنبه دو وجهی متن‌ها، بزرگ سالان و کودکان در ادبیات غیررسمی کودکان، ترجمه ادبیات کودکان)، نظام ادبی و تاریخچه (الگوی سیر تکاملی در نظام رسمی ادبیات کودکان، طبقه بندی نظام ادبی) است. اثر دارای کتابشناسی است.

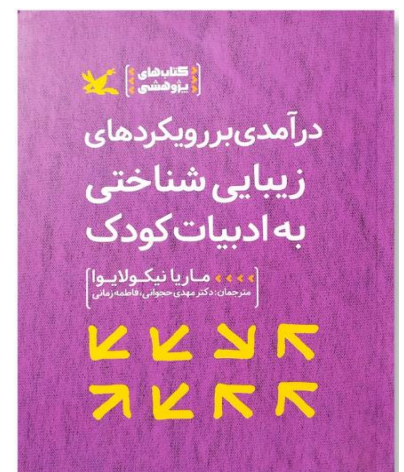
هانت، پیتر. **نقد، نظریه‌ی ادبیات کودک**. مترجمان سهراب رضوانی، امین ایزدپناه. تهران: انتشارات مدرسه، ۱۳۹۹. (نقد و نظریه‌ی ادبیات کودک؛ کتاب چهارم، دبیرمجموعه مرتضی خسرونژاد) ۳۲۸ص.

توضیح: اثر شامل مقدمه و دوازده فصل؛ نقد ادبیات کودک، جایگاه ادبیات کودک، تعریف ادبیات کودک، راه یافتن به متن، متن و خواننده، سبک و سبک شناسی، وایت، سیاست، ایدئولوژی و ادبیات کودک، تولید ادبیات کودک، نقد و کتاب تصویری، نقد برای ادبیات کودک، ادبیات کودک و رسانه‌های جدید) است. اثر واژه‌نامه‌ی فارسی انگلیسی و برعکس، نمایه‌ی موضوعی، لاتین نوشت نام‌های خاص و فهرست منابع دارد.

نیکولایوا، ماریا. **درآمدی بر رویکردهای زیبایی‌شناختی به ادبیات کودک**. مترجمان مهدی حجوی و فاطمه زمانی؛ ویراستاران محمد غفاری و محبوبه فرهنگی. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۹. (کتاب‌های نظریه و مفهوم کودکی؛ ۵) ۵۷۲ص.

توضیح: کتاب از درآمدی با عنوان «آیا در قلمروی ادبیات کودک به زیبایی‌شناسی مستقلی نیاز داریم؟» و دارای دوازده بخش؛ زیبایی‌شناسی نویسنده، اثر، گونه‌ی ادبی، محتوا، ترکیب‌بندی، صحنه، شخصیت‌روایتگری، زبان، رسانه، خواننده و نتیجه‌گیری اینکه کدام ابزار را باید انتخاب کرد، است. اثر همچنین کتابشناسی، واژه‌نامه‌ی فارسی به انگلیسی و برعکس، نمایه‌ی نام‌ها

فارسی به انگلیسی و برعکس و نمایه‌ی موضوعی دارد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

اوسالیوان، امر. **ادبیات تطبیقی کودکان**. مترجمان مریم جلالی، محبوبه فرهنگی؛ ویراستار طاهره آدینه‌پور. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۹. ۳۵۲ص.

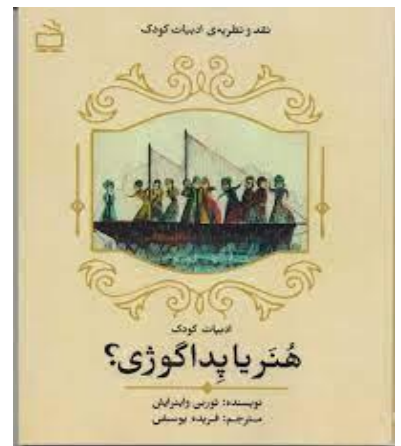
توضیح: کتاب شامل درآمد، مقدمه و شش فصل؛ ادبیات تطبیقی و ادبیات کودک، حوزه‌های بنیادین ادبیات تطبیقی کودکان، رشد، جایگاه فرهنگ وابسته و داد و ستد جهانی ادبیات کودک، ادبیات کودک در فرایند ترجمه، مترجم نهفته و خواننده‌ی نهفته در ترجمه‌های ادبیات کودک، ادبیات جهانی و اثرهای کلاسیک ادبیات کودک شکل گرفته است. اثر دارای یادداشت‌ها، کتابشناسی، واژه‌نامه فارسی به انگلیسی و برعکس و اسامی خاص همراه با معادل لاتین و فهرست

تصویر است.

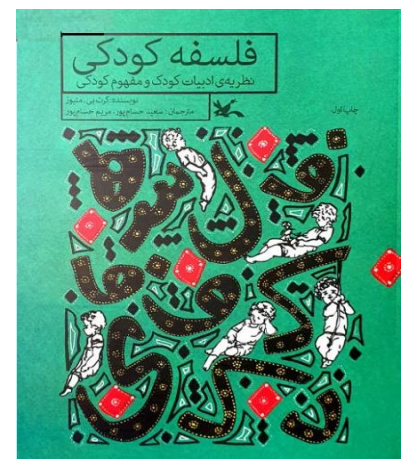
واین‌رایش، توربن. **ادبیات کودک هنر یا پداگوژی؟**. مترجم فریده یوسفی؛ ویراستار طاهره آدینه‌پور. تهران: مدرسه، ۱۳۹۹. ۱۶۰ص. (نقد و نظریه ادبیات کودک؛ کتاب دوم، دبیر مجموعه مرتضی خسرونژاد)

توضیح: این کتاب به ویژگی‌های ادبیات کودک، رابطه نویسنده و اثر، رابطه اثر و خواننده، پداگوژیک بودن و هنر بودن ادبیات کودک پرداخته است.

متیوز، گرت بی. **فلسفه کودکی**. مترجمان سعید حسام‌پور، مریم حسام‌پور؛ ویراستار زیتا ملکی. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۷. ۱۴۴ص.

توضیح: فهرست مطالب این کتاب از این قرار است: درآمد: از کجا آغاز کردم؟ دیدگاه یک فیلسوف درباره‌ی کودکی، نظریه‌ها و مدل‌های کودکی، پیازه و فلسفه، پیازه و نگه‌داری (بقا)، رشد اخلاقی، حقوق کودکان، یاد زدودگی کودکی، کودکی و مرگ، ادبیات برای کودکان، هنر کودک. اثر دارای واژه‌نامه‌ی فارسی به انگلیسی و برعکس، نمایه‌ی نام و نمایه‌ی موضوعی است.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

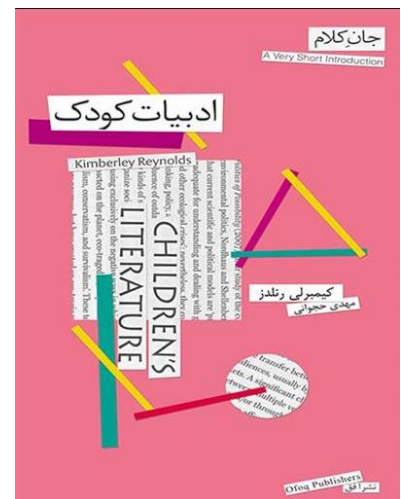
میرهادی، توران. ادبیات کودک (ادبیات کودک، ادبیات کودکان ایران و ادبیات کودکان جهان). تهران: شرکت تهیه و نشر فرهنگنامه کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۶. (سه مقاله)

توضیح: کتاب شامل سه مقاله درباره‌ی ادبیات کودک ایران و جهان است.

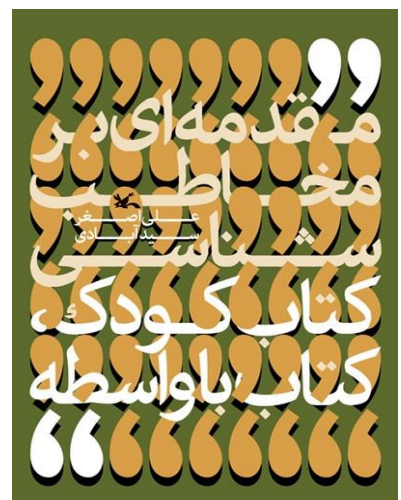
رنلدز، کیمبرلی. ادبیات کودک. ترجمه مهدی حجوی، ناکتا رودگری. تهران: افق، ۱۳۹۴. ۲۲۴ص. (جان کلام)

توضیح: شش فصل شامل مقدمه: ادبیات کودک چیست، تاریخ اجمالی نشر آثار کودکان به زبان انگلیسی، مطالعات مربوط به کتاب کودک چرا و چگونه انجام گرفته‌اند؟، تغییر و تحول در متن‌های مرتبط با کودکی، گونه‌ها و نسل‌ها. مورد: داستان‌های خانوادگی، دورنمای آینده، مباحث اخلاقی در ادبیات کودک. اثر دارای کتابشناسی (انگلیسی) و نمایه است.

سیدآبادی، علی اصغر. مقدمه‌ای بر مخاطب‌شناسی کتاب کودک، کتاب با واسطه. ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۱. ۶۶ص.

توضیح: مخاطب کودک کیست؟، مخاطب‌شناسی یا مخاطب‌شناسی‌ها، مروری بر ویژگی‌های کودکان، ویژگی‌های زبانی، ویژگی‌های شخصیتی، ویژگی‌های اجتماعی، کودکی در عصر جدید، آیا پسوند کودک و نوجوان، بی معنی و بی تأثیر است؟، انتخاب مخاطب و به انتخاب مخاطب، کودک و مخاطب کودک، تجربه‌های نویسندگان ایرانی و غیر ایرانی، مخاطب‌شناسی چیست؟ واسطه‌ها، دسته‌بندی مخاطبان، انتظارات ما از مخاطب‌شناسی، پیشنهادهایی برای شناخت بهتر مخاطب. اثر دارای منابع است.

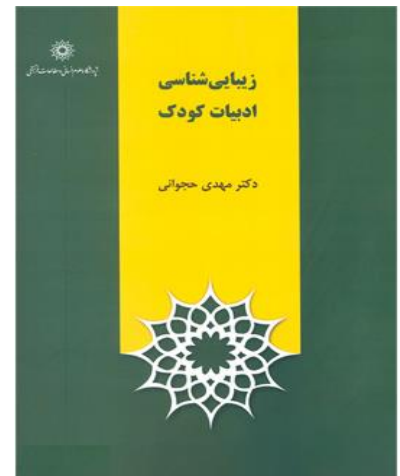

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

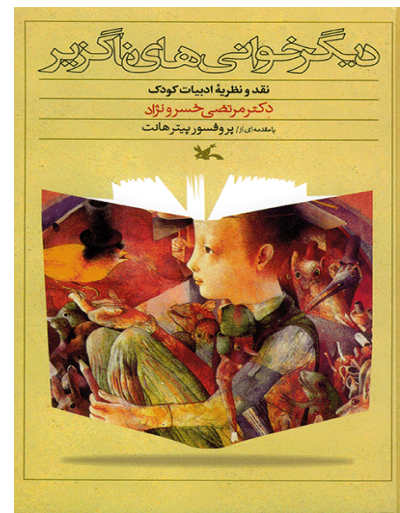
حجوانی، مهدی. زیبایی‌شناسی ادبیات کودک. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۹. ۲۰۷ ص.

توضیح: کتاب شامل سه فصل؛ زیبایی‌شناسی ادبیات کودک از دیدگاه نظری، زیبایی‌شناسی ادبیات کودک از دیدگاه تحولات تاریخی و زیبایی‌شناسی ادبیات کودک از دریچه نقد و بررسی ... است.

خسرونژاد مرتضی. دیگرخوانی‌های ناگزیر: رویکردهای نقد و نظریه ادبیات کودک. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۷. ۷۲۰ ص.

توضیح: مجموعه مقالات کلیدی موثر در رشد نظریه ادبیات کودک مانند ادبیات کودک، نقد و نظریه نقد پیتر هانت، نقد و نظریه ادبیات کودک در ایران: موقعیت، ویژگی‌ها، ضرورت‌ها مرتضی خسرونژاد، ایدئولوژی و گفتمان روایی در ادبیات کودک جان استیونز، جنسیت و نوع ادبی جان استیونز، خواننده درون کتاب و مقاله کودکان در مقام منتقد از جان استیونز، ایدن چمبرزو ... اثر دارای واژه‌نامه فارسی به انگلیسی و برعکس و نمایه نامی ایرانی و غیرایرانی و نمایه موضوعی و کتابشناسی است.

ادبیات کودک: نگاهی به ادبیات کودکان فرانسه (مجموعه مقالات). ترجمه بهاره بهداد؛ ویرایش بهروز رضایی. تهران: شرکت انتشارات سوره مهر، مرکز آفرینش‌های ادبی؛ واحد کدک و نوجوان، ۱۳۸۶. ۱۹۲ ص.

توضیح: اثر دارای ۱۲ فصل شامل: خلاصه‌ای از برنامه‌های نوین آموزشی در مراکز پیش دبستانی، رویا در ادبیات کودک، تبعیض جنسی، عروسک در ادبیات کودک، بازآفرینی آثار کلاسیک: قصه زیبای خفته، سیمای کودک معلول در ادبیات کودک، نمایش "شب" در کتاب‌های تصویری کودکان، دفتر خاطرات در ادبیات کودک، درون‌مایه "مرگ" در ادبیات کودک فرانسوی، صدا، سرچشمه زندگی، نقش ادبیات در تکوین هویت نوجوان، سیاست بین‌المللی در داستان‌های نوجوانان. پایان برخی از مقاله‌ها دارای کتابشناسی است و فهرست منابع تصویر دارد.

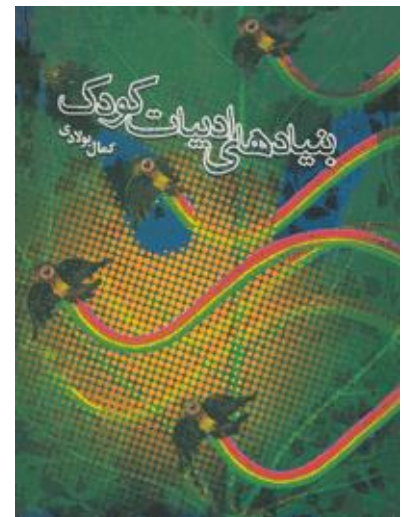

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

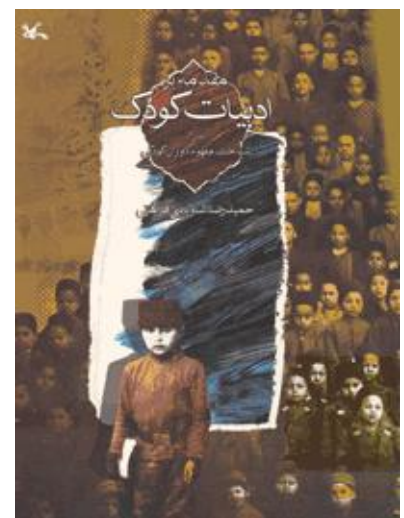
سیدآبادی علی‌اصغر. عبور از مخاطب‌شناسی سنتی؛ تاملی در شناخت مخاطب ادبیات کودک. تهران: نشر فرهنگ‌ها، ۱۳۸۵. ۲۰۸ص.
توضیح: بحثی در مخاطب‌شناسی شامل هشت فصل: صورت مسئله‌ی مخاطب‌شناسی در ادبیات کودک و نوجوان، مخاطب کیست؟، مخاطب‌شناسی چیست؟، مخاطب در فرایند ارتباطات، زمینه‌های پیدایش نظریه‌های ادبی مخاطب محور و ادبیات کودک و نوجوان، شناخت پیشینی از مخاطب کودک و نوجوان است. کتاب دارای فهرست منابع و اعلام است.

پولادی کمال. بنیادهای ادبیات کودک. ویراستار سکینه پایدار. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان، ۱۳۸۴. ۳۱۲ص.
توضیح: این کتاب شامل سه بخش؛ مبانی نظری و تاریخی ادبیات کودک، ادبیات کودک و مخاطبان آن، انواع ادبیات کودک و ارتباط آن با مخاطب است.

شاه‌آبادی حمیدرضا. مقدمه بر ادبیات کودک: بحثی در شناخت مفهوم دوران کودکی. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۲. ۱۴۶ص.
توضیح: بحثی در شناخت مفهوم دوران کودکی شامل چهار فصل: چیستی ادبیات کودک، کودک در دنیای باستان، کودک در دوران میانه، کودک در دنیای جدید است.

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودک

خسرونژاد مرتضی. **مصومیت و تجربه (درآمدی بر فلسفه ادبیات کودک)**. تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۲. ۲۸۲ص.

توضیح: این کتاب شامل چهار فصل و یک پیوست؛ درآمدی بر فلسفه ادبیات کودک، هدف ادبیات کودک (۱): مصومیت و تجربه در شعر کودک ایران، هدف ادبیات کودک (۲): مصومیت و تجربه در افسانه‌های ایرانی، روش ادبیات کودک و پیوست ترجمه مقاله نغمه‌های مصومیت و تجربه اثر موریس بورا است.

اثر دارای اشاره و منابع فارسی و انگلیسی، واژه‌نامه انگلیسی به فارسی و برعکس و نمایه است.

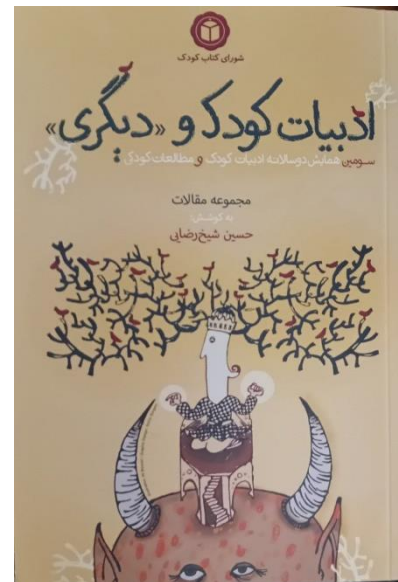

انواع ادبیات کودک

جمعی از نویسندگان به کوشش حسین شیخ‌رضائی. **مجموعه مقالات همایش دو سالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی: ادبیات کودک و «دیگری»**. تهران: شرکت تهیه و نشر فرهنگنامه کودکان و نوجوانان، ۱۴۰۲. ۴۳۶ص.

توضیح: این کتاب شامل دو بخش است:

بخش اول: متن سخنرانی‌های ارائه شده در سومین همایش شورای کتاب کودک است که عنوان آن‌ها عبارت‌اند از: رصد و تحلیل مفهوم «دیگری» در فرهنگنامه کودکان و نوجوانان، در جست و جوی هویت و دیگری، چگونگی ارتباط دیگری‌ها در سه گانه «اکو» اثر پیم مونیوس رایان، کودک و دیگری: تحلیل فیلم «باشو غریبه کوچک» از دیدگاه نظریه مهاجرت، مروری بر کتابخانه‌های تخصصی کودکان با اختلاف اتیستیک، دیگری؛ ادبیات و

افسانه‌های جادویی، جنسیت به مثابه «دیگری» در قصه عامیانه نمکی، بازتاب «دیگری» در متن و تصویر کتاب آموزش الفبا برای کودکان میهن پرست، تأثیر ادبیات داستانی در تعدیل نگرش «دیگری‌سازی» در کودکان ایرانی (در مواجهه با کودکان افغانستانی)،

بخش دوم: کتابشناسی تحلیلی «دیگری» در ادبیات داستانی، برنامه و چکیده سخنرانی‌های سومین همایش دو سالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی...

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

آذسن، فرید، گردآورنده و مترجم.

راهنمای خوره‌های ادبیات ژانری. ویراستار فنی و محتوایی فرزاد فرید. تهران: انتشارات پریان، ۱۴۰۰. ج. ۳ (جلد ۳)

توضیح: ج. ۱: با موضوع‌های زیر: سخنی پیرامون مفهوم ژانر و ادبیات ژانر و ادبیات ژانری، زیرگونه‌های فانتزی، زیرگونه‌های علمی-تخیلی، زیرگونه‌های وحشت، زیرگونه‌های پانک پانک، پانک پانک‌های مرتبط با گونه و سبک. **ج. ۲:** قهرمان بایرونی، امداد غیبی، تعلیق فرجام، راوی غیرقابل اطمینان، فهرستی از دگرگونی‌ها. انواع راوی و طرز روایت، مخ پیچ و به پیوست فهرست تعدادی از نویسندگان و فیلمسازان مطرح براساس میزان مخ پیچ بودن در بخش ادبیات و سینما، و موضوع‌هایی چون نقطه اوج، شاهزاده پلید، فویل، دنیای سیاه و سفید، دنیای خاکستری، موتیف، استفاده از رنگ به عنوان نماد، مک گافین، دنیای مزخرف، نیرنگ بتمن و در پیوست فهرستی از نیرنگ‌های رایج در آثار داستانی و در ادامه حقیقت کاساندارایی، اشک‌آفرین، درون‌مایه اصلی، اشک-آفرین، سرپوش آویختن مثلث فرویدی، پیرنگ، پیچش پیرنگ، نقض پیرنگ، فلش‌بک، دستیار، دیوار چهارم، رئالیسم جادویی، زاویه دید، بسط شخصیت و پیوست روش تضمینی برای ساختن شخصیت مدور، چطور می‌توان این کار را انجام داد؟ باقی توضیحات هالک، کنایه، به چالش کشیدن تقدیر، پست‌مدرنیسم، ضد قهرمان، ضد شرور، اتحاد پنج نفره.

ج. ۳: اتحاد سه نفره، پیام اخلاقی، کشمکش، روده درازی، تشریح، فلبوتینوم حیرت‌آفرین، هویت‌سازی، قهرمانان، شروران، زمینه، کلیشه و کمدی

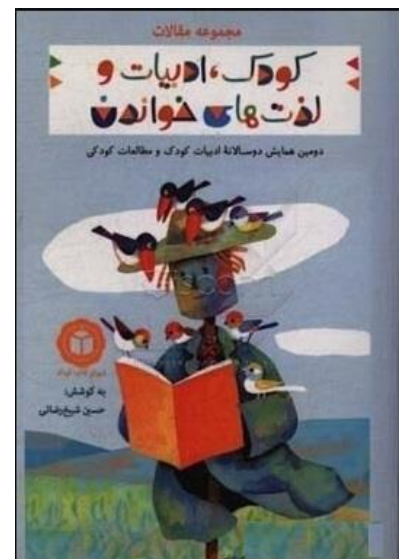
شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

جیمز، ادوارد؛ مندلسون، فارا. **تاریخچه ادبیات فانتزی**. ترجمه‌ی سمیه گنجی؛ ویراستار فرزاد فرید. تهران: انتشارات پریان، ۱۳۹۹. ۴۰۵ص.
توضیح: این اثر شامل مباحث زیر است: از افسانه تا جادو، ۱۹۵۰-۱۹۰۰،
 تالکین و لوییس، دهه پنجاه، دهه شصت، دهه هفتاد، دهه هشتاد، دهه نود،
 پولمن، رولینگ، پرچت، ۲۰۰۰-۲۰۱۰، انواع فانتزی. اثر دارای نمایه است.

جمعی از نویسندگان به کوشش حسین شیخ‌رضائی. **مجموعه مقالات دومین همایش دو سالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی: کودک، ادبیات و لذت‌های خواندن**. تهران: شرکت تهیه و نشر فرهنگنامه کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۷. ۴۴۰ص.

توضیح: این کتاب شامل متن سخنرانی‌های ارائه شده در این همایش است که عنوان آن‌ها عبارت‌اند از: ساختار مشارکت: چگونه ادبیات کودک خواننده را درگیر تجربه‌ای زیبایی‌شناختی می‌کند، مخروط ممیزی‌شناسی فرهنگی، لذت-های شکوفایی، پالش‌های فراروی مطالعه با تأمل بر مفاهیم و اهداف خواندن در ایران، رفتار اطلاعاتی کودکان عصر جدید و توسعه‌ی منابع الکترونیک، مروری بر کتاب‌های داستانی واقعیت افزوده برای کودکان، مقایسه‌ی تأثیر یک افسانه‌ی ایرانی و یک افسانه‌ی یونانی بر کودکان ۹-۱۲ ساله از طریق قصه‌گویی، سیری

در سرشت تجربه‌های خواندن، پیش به سوی لذت خواندن از همان بدو تولد: طرح و برنامه‌هایی از سراسر جهان برای نوزادان و نوپایان، کتاب‌های تصویری نروژی و لذت خواندن، ادبیات کودک و ایدئولوژی؛ واکاوی نشانه‌های نمادین و قراردادی در خوانش دو کتاب تصویری، کمیک بوک‌ها و لذت خواندن، چگونگی بازسازی زبان کودک در ترجمه و اهمیت آن در جذب مخاطب، تحلیل نشانه‌شناختی کتاب، کتابخانه و کتابدار در فیلم‌های سینمایی کودک و نوجوان، ادبیات کودک در نروژ: زیرساخت‌ها انواع و موضوعات، سنجش سطح خوانایی مدخل‌های زندگی‌نامه در فرهنگ‌نامه‌های کودکان و نوجوانان، جنسیت و کلیشه‌های جنسیتی در کتاب‌های فارسی پنجم دبستان سال ۱۳۹۰ در مقایسه با ۱۳۵۴، بررسی نقش عوامل فرهنگی، دینی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی در مطالعه غیردرسی دانش‌آموزان و دانشجویان دانشگاه‌های شهر.

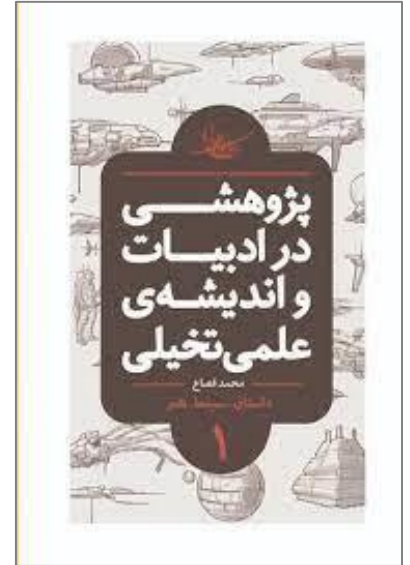

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودک

قصاع، محمد. پژوهشی در ادبیات و اندیشه‌ی علمی - تخیلی. تصویرگر امین طالبی. تهران: باژ، ۱۳۹۶. ۲ ج.

توضیح: کتابی ۲ جلدی در ۹ بخش شامل:

ج. ۱: تاریخ ادبیات و اندیشه علمی تخیلی که ابتدا به چالش‌های تدوین تاریخ ادبیات علمی تخیلی پرداختن و سپس دیدگاه‌های متفاوت نسبت به تاریخ ادبیات علمی تخیلی و سپس از دوران باستان شروع تا دوران پست سایبر پانک یا عصر طلایی جدید، محرک‌های غیرادبی ادبیات علمی تخیلی شامل محله‌ها، گروه‌ها و انجمن‌ها و جوایز علمی تخیلی، تاریخچه‌ی فیلم و سینمای علمی تخیلی و تأثیرات آن از ۱۹۲۰ تا ۲۰۰۰ (سینما) و برنامه‌های تلویزیونی در کشورهای مختلف، پویانمایی و بازی‌های رایانه‌ای علمی تخیلی، ادبیات علمی تخیلی در کشورهای غیرانگلیسی زبان، تاریخ تحلیلی ادبیات علمی تخیلی که

ادامه آن در جلد دوم ارائه شده است.

ج. ۲: ادامه تاریخ تحلیلی ادبیات علمی تخیلی، چپستی و تعاریف ادبیات و اندیشه‌ی علمی تخیلی، مضامین داستانی و زیرشاخه‌های ادبیات علمی تخیلی، ادبیات علمی تخیلی در ایران، و سرانجام مطالب متفرقه در پایان به برخی از منابع و مراجع اشاره شده و دارای فهرست نام کسان است.

مجموعه مقالات نخستین همایش دوسالانه ادبیات کودک و مطالعات

کودکی: ادبیات، کودک دیروز، کودک امروز به کوشش حسین شیخ‌رضایی. تهران: خانه کتاب، ۱۳۹۵. ۴۱۲ ص.

توضیح: مخاطب آثار تألیفی کیست؟ کودک واقعی یا کودک ساختگی، نظریه‌های خواننده محور و بازتاب آن در ادبیات کودکان، کنکاشی در رویکردهای مختلف به مخاطب ادبیات کودک، ادبیات، کودک دیروز، کودک امروز (آئینه‌ایم یا چراغ؟!، بگو دوچرخه!...نگاهی به موضوع مخاطب در ادبیات شفاهی کودکان، واکاوی جاذبه‌های داستان‌های ترجمه شده کودک و نوجوان، گروه‌بندی سنی ادبیات کودک و نوجوان: کارآمد یا ناکارآمد؟، کودکان چه تصاویری را در کتاب‌های خود می‌پسندند؟، بررسی ترجیح دانش‌آموزان پایه

دوم ابتدایی در انتخاب کتاب‌های داستانی تصویری، تصویرسازی قدیسان یا طرح معمایی برای کودک؟، نقش کتابداران و مروجان ادبیات کودکان در گشودن افق‌های نو در زمینه نظریه‌های خواندن، قصه‌گویی و قصه‌سازی برای کودکان زیر دو سال، تحلیل وبسایت‌های (خواندنی) کودکان و نوجوانان از نظر مؤلفه‌های ساختاری، محتوایی و ظاهری، کودک و کتابخانه دیجیتالی، پژواک صدای کودکان در پژوهش کیفی حوزه ادبیات کودک،

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

بازنمایی مفهوم تفکر انتقادی در داستان‌های کودک براساس مدل رد، تأثیر آموزش کهن ایرانی به شیوهی برنامه فلسفه برای کودکان P4C بر افزایش مهارت‌های اجتماعی و سبک‌های سالم مقابله‌ای کودکان و مقایسه آن با سبک سنتی آموزشی، مسیرهای تجربه در فرایند مطالعه تأثیرگذار با محوریت خواننده ادبیات کودک، ادبیات کودک به مثابه ماده خواندنی برای بزرگسالان، بررسی خوانند درون متن در چهار داستان برگزیده گروه سنی "الف" براساس نظریه آیدن چمبرز،

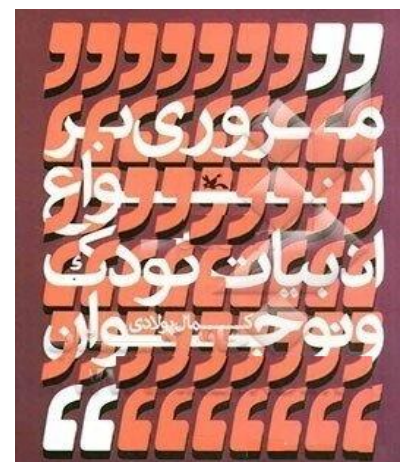
بکایی، حسین. **عناصر داستان در داستان کودک و نوجوان**. ویراستار زیتا ملکی. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۳. ۶۷ص.
توضیح: اثر در ۴ فصل شامل: تعریف‌ها، عناصر داستان، (بخش ناپیدای داستان‌ها)، عناصر داستان، سخن پایانی. در پایان منابع نظری و منابع داستان-های کودک و نوجوان

تکر، دهورا کوگان؛ وب، جین. **در آمدی بر ادبیات کودک از رمانتیسیسم تا پست مدرنیسم**. ترجمه موسسه‌ی خط ممتد اندیشه؛ ویراستار شهرام اقبال‌زاده. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۱. ۲۰۰ص.
توضیح: کتاب شامل مقدمه‌ای: آشنایی با ادبیات کودک و ۵ فصل؛ رمانتیسم، ادبیات قرن نوزدهم، بزنگاه و چرخش‌های تاریخی، مدرنیسم، پست مدرنیسم و کتابشناسی است.

پولادی، کمال. **مروری بر انواع ادبیات کودکان و نوجوانان**. ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۱. ۶۲ص.
توضیح: نوع ادبی، کتاب تصویری، قصه‌های پریان، قصه‌های پندآموز (فابل‌ها)، قصه‌های حیوانات، اسطوره‌ها، حماسه‌ها، داستان‌های واقعگرا (رئالیستی)، دانستنی‌های علمی، کتاب‌های دینی، معنای شعر. اثر دارای منابع فارسی و انگلیسی است.

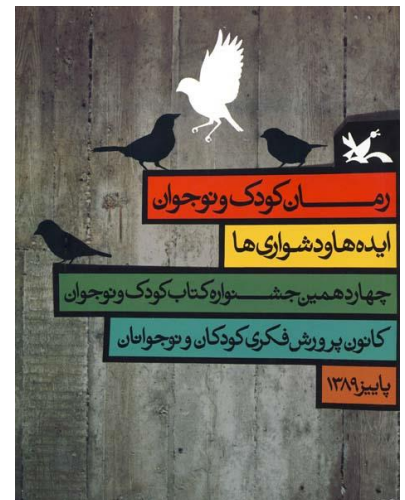
کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

پولادی، کمال. **مروری بر پیشینه ادبیات کودکان و نوجوانان**. ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۱. ۵۲ص. **توضیح:** پیدایش ادبیات کودک، پیشینه‌ی ادبیات کودک و نوجوان در جهان، ادبیات کودک و نوجوان در اروپا، الف- گرایش‌های تاریخی عمده ادبیات کودک و نوجوان اروپا ب- ادبیات کودک و نوجوان اروپا در دوران جدید، برخی گرایش‌های نو در ادبیات کودک، الف- ادبیات کودک و نوجوان در روسیه و اتحاد شوروی ب- ادبیات کودک و نوجوان آمریکا ج- ادبیات کودک و نوجوان در ژاپن د- ادبیات کودک و نوجوان در آلمان ه- ادبیات کودک و نوجوان در فرانسه و- ادبیات کودک و نوجوان در کشورهای اسکاندیناوی و اروپای شمالی، پیشینه ادبیات کودک و نوجوان در ایران ۱- ادبیات کودک و نوجوان پیش از مشروطه الف- ادبیات خاص ب- ادبیات آموزشی ج- ادبیات کلاسیک و فرهنگ عامه ۲- ادبیات کودک و نوجوان بعد از مشروطه الف- ادبیات تعلیمی- تهذیبی ب- عصر پیدایش ادبیات تخیلی- هنری

رمان کودک و نوجوان: ایده‌ها و دشواری‌ها: چهاردهمین جشنواره کتاب کودک و نوجوان، پاییز ۱۳۸۹. مدیر پروژه معصومه انصاریان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، [۱۳۸۹]. ۲۲۹ص.

توضیح: وقتی باب سخن باز می‌شود، آه ای زبان فارسی، روایت و ادبیات کودک، خواننده نهفته در مربای شیرین هوشنگ مرادی کرمانی (برپایه دیدگاه چمبرز)، رمان شناخت انسان: درآمدی بر شناخت تجربی رمان نوجوان، جایی میان بی‌خودی و کشف، مختصری در باب تأثیر نظریه‌های ادبی بر خلق داستان، رمان نوجوان و زیست نوجوانانه، سیاه مشقی در باب امکانات هستی- شناختی رمان نوجوان، مخاطب در حال عبور بحران مخاطب در رمان نوجوان،

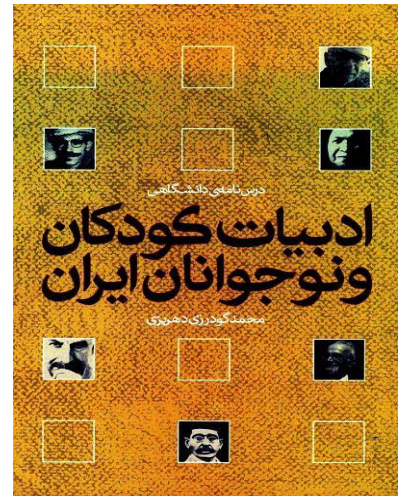
معنای پیدایش اجتماعی رمان کودک و نوجوان در ایران، رمان کودک و نوجوان و اما و اگرهایش، ریخت‌شناسی داستان پلیسی کودکان و نوجوانان، چراغ کم‌سوی تألیف، در باب سرچشمه‌های ادبیات کودک و نوجوان در انگلستان، رابطه «روح ملی» فرهنگ انگلیس در زایش ادبیات کودک و نوجوان، ادبیات کودکان و نوجوانان در گستره‌ی زبان آلمانی، از بزنگوله‌پا تا مثنوی مولوی مولانا، هوای تازه، شرایطی که نویسنده رمان نیاز دارد، جان رمان، وضعیت نابسامان رمان نوجوان، نقد و بررسی رمان غوص عمیق اثر «جمشید خانیان» آزمونی برای اثبات قدرت تخیل. اثر کتابنامه به شکل پانویس دارد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

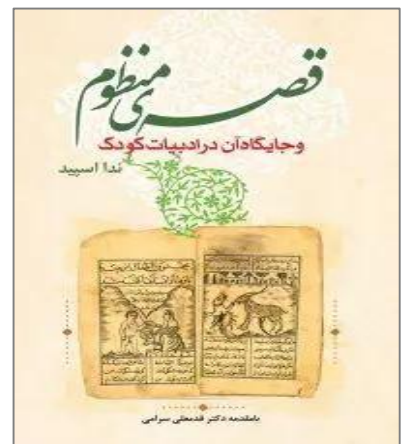
کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

گودرزی دهریزی، محمد. ادبیات کودکان و نوجوانان ایران: درس‌نامه دانشگاهی. ویراستار بهرام آقاخانی چگنی. تهران: قو: چاپار، ۱۳۸۹. (۱۳۹۵ چاپ دوم). ۲۳۹ص.

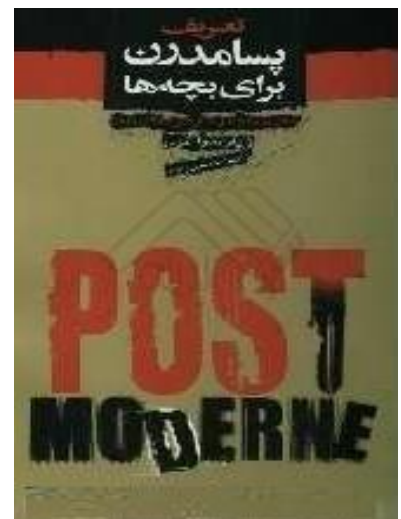
توضیح: اثر دارای ۸ فصل: مسائل زیربنیادهای ساختاری ادبیات کودکان و نوجوانان، محدودیت‌ها و ضرورت‌های ادبیات کودکان و نوجوانان، اهمیت شعر برای کودکان و نوجوانان و مباحث مربوط به شعر، شاخص‌ترین گونه‌های شعر معاصر کودکان و نوجوانان، عناصر شعر ناب کودکان و نوجوانان، مشخصات و شرایط وزن‌های مناسب شعر کودکان و نوجوانان، کاربرد صورت‌های تخیل در شعر کودکان و نوجوانان، شاخص‌ترین قالب‌های شعر معاصر کودکان و نوجوانان، اهمیت داستان برای کودکان و نوجوانان و شکل‌های کهن و نو ادبیات داستانی کودکان و نوجوانان و عناصر داستانی در ادبیات کودکان و نوجوانان، ادبیات غیرداستانی کودکان و نوجوانان، ادبیات غیرتخیلی کودکان و نوجوانان ویژگی‌های رشد مطالعاتی کودکان و نوجوانان و سرانجام نمونه‌ها در تمام زمینه‌ها در انتها آورده شده است. اثر دارای کتابنامه است.

اسپید، ندا. قصه منظوم و جایگاه آن در ادبیات کودک. تهران: ترفند، ۱۳۸۸. ۲۰۸ص.

توضیح: ادبیات کودکان (کلیات و مفاهیم)، انواع ادبیات کودکان، منظومه‌ها، ویژگی‌های فکری منظومه‌ها، در پایان پیوست و فهرست منابع و مآخذ و فهرست مقالات و روزنامه‌ها دارد.

لیوتار، ژان فرانسوا. تعریف پسامدرن برای بچه‌ها: مکاتبات حفاصل سال‌های ۱۹۸۵-۱۹۸۲. ترجمه آذین حسین‌زاده. تهران: نشر ثالث، ۱۳۸۴. ۱۹۷ص.

توضیح: ابتدا پاسخی به پرسش: پسامدرن چیست؟، در حاشیه‌ی حکایت‌ها، نامه‌ای درباره‌ی تاریخ جهانی، یادنامه‌ای درباره‌ی مشروعیت، یادداشتی درباره‌ی خلط معنی خرد و منطق و دل‌یل، پی‌نوشتی بر وحشت و والایی، یادداشتی در باره‌ی مفاهیم گوناگون «پسا»، بلیط برای صحنه‌آرایی جدید، تفسیری درباره‌ی مقاومت، نشانی کلاس فلسفی. اثر دارای فهرست منابع است.

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

قزل ایاغ ثریا. ادبیات کودکان و نوجوانان و ترویج خواندن (مواد و خدمات کتابخانه ای برای کودکان و نوجوانان). تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسان دانشگاه‌ها(سمت)، ۱۳۸۳.

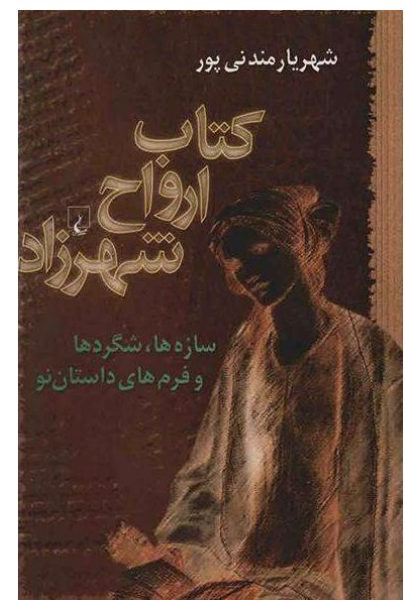
توضیح: این کتاب شامل پانزده فصل: ویژگی‌های جسمی و روانی کودکان و نوجوانان، کودک و خواندن، تعاریف و نظریه‌ها، ادبیات کودکان و نوجوانان، تعاریف و نظریه‌ها، تنوع موضوعی، ضوابط کلی انتخاب کتاب برای کودکان و نوجوانان، روند رشد ادبیات کودکان در جهان، روند رشد ادبیات کودکان در ایران، انواع ادبیات کودکان، ادبیات شفاهی قلمرو جادوی کهن، انواع ادبیات کودکان: داستان‌های

واقعگرا، انواع ادبیات کودکان: شعر، انواع ادبیات کودکان: آثار مستند(کتاب‌های علمی و دانش اجتماعی)، انواع ادبیات کودکان: کتاب‌های مستند، کتاب‌های فلسفی،...، کتاب تصویری، کتاب مصور، وضعیت تصویر در کتاب‌های کودکان، ادبیات کودکان و سایر رسانه‌های ارتباط جمعی، فعالیت‌هایی جهت اشاعه کتاب و خواندن است. در پایان هر فصل کتابنامه دارد و در پایان کتاب هم دو پیوست دارد: ۱- مؤسسه‌های ملی و بین‌المللی ادبیات کودکان و نوجوانان، ۲- نمایشگاه‌ها و جوایز ملی و بین‌المللی کتاب کودک. این کتاب دارای نمایه موضوعی است.

مندنی پور، شهریار. کتاب ارواح شهرزاد: سازه‌ها، شگردها و فرم‌های داستان نو. تهران: ققنوس، ۱۳۸۳. ۳۴۲ص.

توضیح: اثر پس از مقدمه به این مباحث می‌پردازد: نه پرسش ابوالهول، ارواح شهرزاد(شخصیت)، آواز برتل برج بابل(نثر)، پیرنگ روایت، اندوه لبان شهرزاد(لحن)، نیلوپرک‌های شهرزاد (تعلیق)، مویرگ نیلی قوزک شهرزاد (روایت ریزبین)، آن داستانی، چهار راه‌های شهر شهرزاد: ۱-(واقعیت داستانی) ۲- (تبدیل جهان به کلمه)، شهرزادکشی، پیاده گرد خانه پدری. کتاب دارای پیوستی با موضوع آشنایی با داستان نو است.

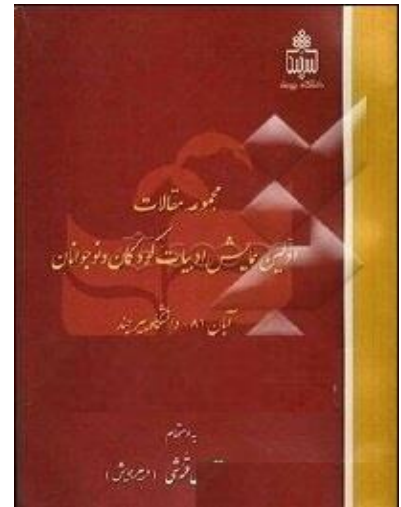

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

مجموعه مقالات اولین همایش ادبیات کودکان و نوجوانان، آبان ۸۱ دانشگاه بیرجند با همکاری شورای کتاب کودک به اهتمام محمد حسین قرشی. بیرجند: دانشگاه بیرجند، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، ۱۳۸۳. ۳۱۶ص.

توضیح: اثر شامل ۲۴ مقاله در زمینه‌های مختلف که در این همایش ارائه شده است. تحلیل مقایسه‌ای قصه‌های قومی و ادبیات معاصر کودک ایران، بررسی تصویرگری در ادبیات معاصر کودکان و نوجوانان، کاربرد ادبیات در زندگی کودکان، کتابداری کودک و نوجوان، بازی‌های کودکان بیرجند در نیم قرن پیش، نقش ادبیات کودکان و نوجوانان در پاسخگویی به نیازهای آنان، افسانه‌ها، میراث فرهنگی اقوام و ملل، نگاهی به ادبیات کودکان و نوجوانان، معرفی اجمالی کتابخانه‌های روستایی و نقش آن در ... ادبیات نمایشی کودکان و نوجوانان، ادبیات کودکان و نوجوانان و فرهنگ عامه، هنگامه‌های هوشمندی و آفرینندگی ادبی در کودکان و نوجوانان، تأثیر بر مفهوم آشنایی‌زدایی در ادبیات کودک، در قلمرو ادبیات و شعر کودک ادبیات، موقعیت کودکان و ادبیات کودکان در ایران باستان، بررسی نقش‌های جنسیتی داستانی، گامی به سوی ایجاد کتابخانه‌های مخاطب‌مدار، گره در طرح-های داستانی، کتاب درمانی و قصه‌درمانی برای کودکان و نوجوانان، الگوهای زبانی و نقش آنها در خلق آثار ادبی کودکان و نوجوانان، معلولیت اجتماعی کودکان و نوجوانان، تحلیل زبانشناختی مشکلات ترجمه ادبیات کودکان، ادبیات غیرداستانی کودکان در ایران، بازی و نقش آن در رشد و تکامل کودک، آموزش فلسفه به کودکان از طریق ادبیات کودک، کودک و شعر کودک در ایران و...، جلوه‌های عشق و عرفان در ادبیات کودک، نقش بازی در رشد شخصیت کودکان، عشق و دغدغه‌های محمدرضا یوسفی نسبت به ایران، بررسی نقش زبان در جهت دهی و تنظیم رفتار کودک، ادبیات ما و ادبیات بچه‌ها، نقش کتابخانه روستایی در توسعه فرهنگی، نقش کتابخانه‌های مدرسه‌ای در رویارویی با تهاجم فرهنگی، فولکلور از نگاه جریان‌ها و مکاتب ادبی.

نورتون دونا. شناخت ادبیات کودکان: گونه‌ها و کاربردها، از روزن چشم کودک. ترجمه منصوره راعی و دیگران. تهیه شده در موسسه فرهنگی هنری خانه ترجمه کودکان و نوجوانان. تهران: قلمرو، ۱۳۸۲. (ج۲)

توضیح: ج. ۱: کودک به ادبیات واکنش نشان می‌دهد، تاریخ ادبیات کودک، ارزیابی و گزینش ادبیات برای کودکان، هنرمندان و تصویرهایشان، کتاب‌های تصویری، ادبیات سنتی، فانتزی نو، شعر. ج. ۲: داستان واقع‌گرای معاصر، داستان‌های تاریخی، ادبیات چند فرهنگی، غیرداستان: زندگینامه‌ها و کتاب-های اطلاعاتی. اثر دارای فهرست نام‌ها به لاتین و فهرست نام کتاب‌ها به لاتین است.

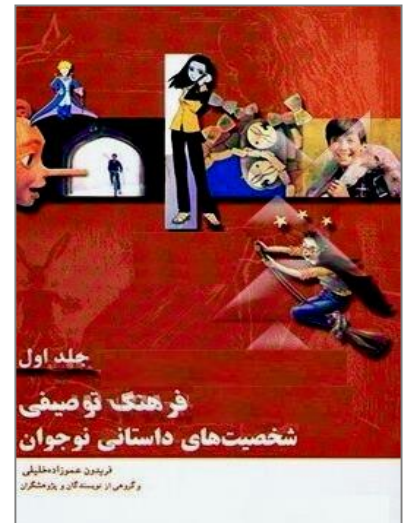

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

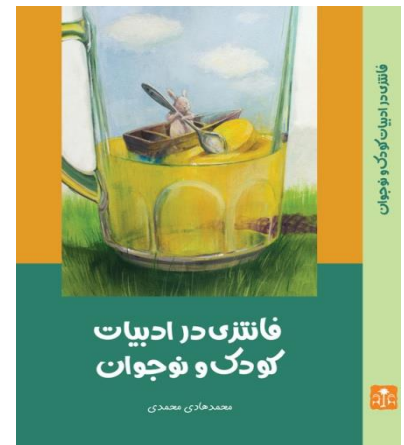
کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

عموزاده خلیلی، فریدون و گروهی از نویسندگان و پژوهشگران. فرهنگ توصیفی شخصیت‌های داستانی نوجوان. تهران: انتشارات آفتابگردان، ۱۳۸۱. ج ۲.

توضیح: مجموعه‌ای دوجلدی و الفبایی با پرداختن به شخصیت داستان‌های کودکان و نوجوانان ایرانی و جهانی از آلیس تا الدوز، پی‌پی جوراب بلند، جودی ابوت، ساداکو، ماه پیشانی، مجید و هری پاتر. هریک از شخصیت‌های داستان را توسط منتقدی به نقد کشیده شده است. در مجموع در هر دو جلد به ۳۶ شخصیت در داستان‌های واقعی، افسانه‌ای و فانتزی پرداخته شده است.

محمدی، محمدهادی. فانتزی در ادبیات کودکان. تهران: انتشارات موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان، ۱۳۹۸. (چاپ اول ۱۳۷۸). ۴۶۰ ص
توضیح: این کتاب در بخش اول با تعریف فانتزی، تاریخچه فانتزی در جهان، گونه‌شناسی، موضوع و درونمایه‌شناسی، شخصیت‌شناسی و ... است و در بخش دوم به تحلیل و نقد داستان‌هایی فانتزی پرداخته است. کتاب دارای نمایه است.

محمدی محمدهادی. روش شناسی نقد ادبیات کودکان. تهران: سروش: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۸. ۳۵۵ ص.

توضیح: کتاب شامل ۲۱ فصل؛ ارزش و ارزشگذاری در ادبیات کودکان، شیوه‌های نقد در ادبیات کودکان، زیبایی و مفهوم زیبایی در ادبیات کودکان، نگرش به ساختار، تعریف ساختار، ساختار متن، اصول مناسبات در ساختار متن، طرح‌شناسی، طرح‌ریزی و انواع طرح در ادبیات داستانی، کنش‌شناسی، انواع کنش، نشانه‌شناسی، شخصیت‌شناسی، رفتارشناسی شخصیت، موضوع‌شناسی، درونمایه‌شناسی، راوی‌شناسی، نام‌شناسی، تحلیل تاویلی زیباشناختی سازده کوچولو، نقد تطبیقی مولف؛ تحلیل داستان‌های احمدرضا احمدی، نقد ساختاری داستان آن خمره اثر مرادی کرمانی. اثر دارای کتابنامه است.

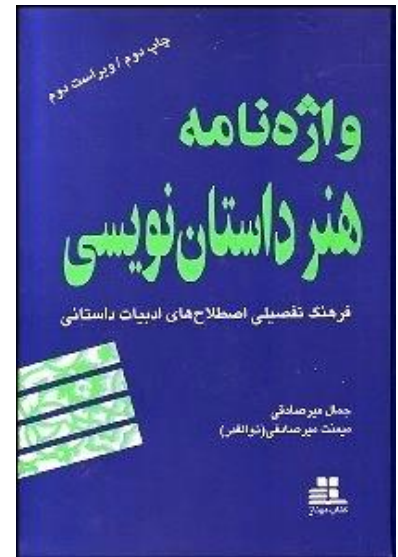

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

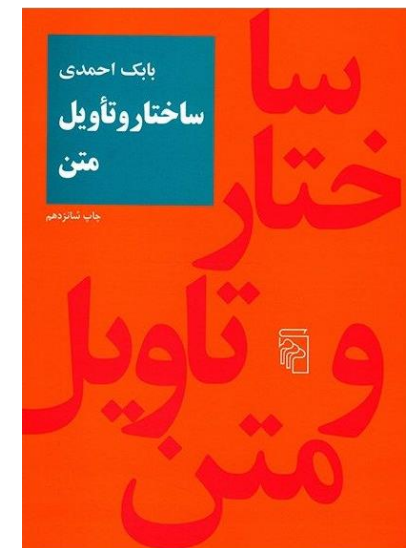
میرصادقی جمال؛ ذوالقدر، میمنت (میرصادقی). **واژه‌نامه هنر داستان نویسی: فرهنگ تفصیلی اصطلاح‌های ادبیات داستانی**. تهران: کتاب مهناز، ۱۳۹۵. (چاپ اول ۱۳۷۷) ۴۰۰ص.

توضیح: اثر با بیش از چهارصد مدخل به شکل الفبایی به تعریف و تشریح و تفصیل اصطلاح‌های ادبی می‌پردازد. برای هر مدخل تا حد امکان مثال و نمونه آورده شده که بیشتر از نویسندگان ایرانی یا کتاب‌هایی که به فارسی ترجمه شده‌اند. ارجاع نیز نگاه کنید برای مدخل‌هایی که تا حدی به هم ارتباط دارند استفاده شده است. در پایان واژه‌ها با معادل فارسی به انگلیسی و برعکس هم آمده است.

احمدی بابک. **ساختار و تأویل متن**. تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۰. ج ۲. (عناصر داستان)

توضیح: ج ۱: نشانه‌شناسی: کتاب نخست: نشانه‌ها و شکل متن شامل شش فصل: زبان و نشانه: سوسور، پیرس، موریس، ارزش شکل: فرمالیست‌های روس، زبان و شعر: یاکوبسن، منطق کلمه: باختین، روش بیان: موکاروفسکی، لوتمن، ولفلین، اسپیتز، شکل و معنا: پروپ، یولس، گرماس، برمون. کتاب دوم: بررسی ساختار متن شامل ۵ فصل: ساختار و معنا: لوی استروس، فوکو، لذت متن: بارت، لذت نقد: تودوروف، نشانه و سخن: ژنت و کریستوا، نشانه و تأویل: اکو

ج ۲: شامل کتاب سوم و چهارم که بترتیب ۴ فصل و ۶ فصل دارد: کتاب

سوم: شالوده شکنی متن: متافیزیک حضور: دریدا، کلام و معنا: نیچه، هوسرل، هیدگر، فروید، فراسوی معنا: باتای، بلانشو، بلوم، هارتمن، دمان، موقعیت پسامدرن: لیوتار، دلوز کتاب چهارم: تأویل متن: تأویل و دانایی: از متون کهن تا فروید، تأویل و شناخت: شلایر ماخرو دیلتای، تأویل و راز متن: هوسرل، هیدگر، تأویل و معنا: گادامر، هرش، لذت تأویل: ریکور، افق متن: آیزر، یاس.

اثر دارای سه پیوست و برابرنامه‌ی واژگان: فرانسوی به انگلیسی و فارسی و فارسی به انگلیسی و فرانسوی و همچنین نمایه‌های نام و موضوع دارد و در ضمن پس از هر فصل هم در یادداشت‌ها به کتابشناسی و توضیح اشاره دارد.

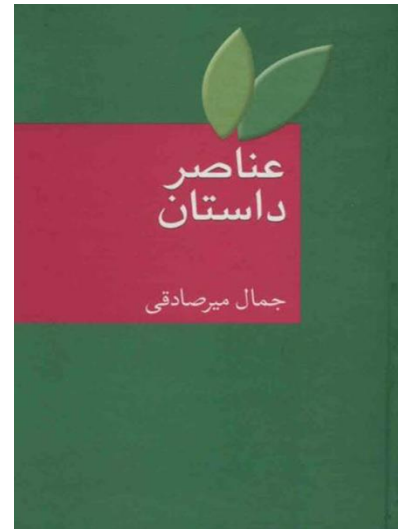

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

میرصادقی، جمال. **عناصر داستان**. تهران: انتشارات شفا، ۱۳۶۴. ۴۹۵ص.

(عناصر داستان)

توضیح: در این کتاب به این عناوین پرداخته شده است: مفهوم داستان، درونمایه، موضوع، حقیقت ماندی داستان یا معیار سنجش داستان، پیرنگ، الگوی حادثه، شخصیت و شخصیت‌پردازی، زاویه دید، زاویه روایت، صحنه و صحنه‌پردازی، گفت‌وگو در داستان، سبک یا شیوه نگارش، لحن، فضا و رنگ یا فضا سازی داستان، نماد در داستان. اثر دارای واژه‌نامه فارسی و انگلیسی و برعکس و فهرست اعلام و کتابنامه انگلیسی است.

ایرانی، ناصر. **داستان: تعاریف، ابزارها و عناصر**. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۶۴. ۲۳۳ص.

توضیح: اثر دارای ۱۱ مبحث شامل: داستان‌نویس چگونه آدمی است؟ داستان و شکل‌های آن، رمان و داستان کوتاه، موضوع داستان، فن روایت، سه ابزار عمده روایت، دو هدف فنی: وحدت و معنای واحد، دیدگاه، طرح، شخصیت، لحن و مضمون، و در پایان سخن آخر. اثر دارای منابع و فهرست نام‌ها و موضوع‌ها است.

ادبیات کهن

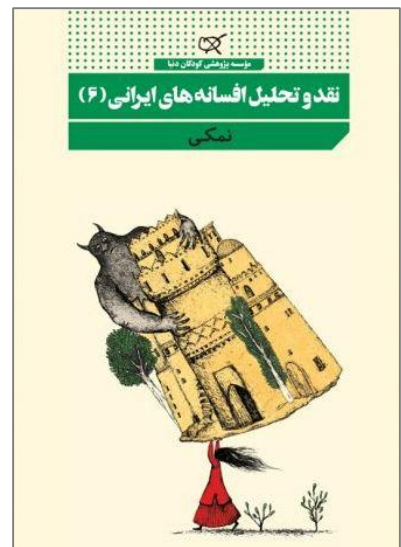
لووراتو، الساندررا. زبان و جنسیت در افسانه‌ها و قصه‌های عامیانه: تحلیل زبانی قصه‌های کهن و نو. ترجمه اعظم داودی؛ ویراستار مرجانه گلچین. تهران: فرهامه، ۱۳۹۹. ۲۹۸ص.

توضیح: اثر شامل مقدمه: بررسی موارد جنسیتی در افسانه‌ها و قصه‌های پریان، واژه‌ها، جنسیت و قدرت، بازنمایی کردار اجتماعی، ایدئولوژی و بندها: نظام گذرایی، جنسیت و ساختار ایدئولوژی سوژه‌ها، میان متنیت، ایدئولوژی و گرایش‌های متغیر، نتایج اثر در پایان دارای پسگفتار و منابع و واژه‌نامه است.

نمکی؛ نقد و تحلیل افسانه‌های ایرانی (۶). تهیه شده در خانه قصه و افسانه مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا زیر نظر اکرم امینایی؛ ویراستار فرمهر منجری. تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۹. ۲۱۱ص.

توضیح: در پیشگفتار برخورد فرهنگ بومی در برابر هجوم فرهنگ بیگانه، دارای دو بخش شامل: تحلیل و بررسی افسانه‌ی نمکی، نقد جامعه شناختی بر دلالت‌های معنایی افسانه نمکی، خوانش مارکسیستی از یک افسانه‌ی عامیانه، ساختار اجتماعی افسانه‌ی نمکی، تحلیل خطی ۴ افسانه مختلف نمکی و دیو، زنان به مثابه‌ی دیگری در افسانه‌ی عامیانه نمکی، نقد افسانه‌ی نمکی از منظر شایستگی و رشد اجتماعی، بررسی تحلیلی و ساختارشناسی افسانه نمکی بر اساس نظرات برونو بتلهایم، افسانه‌ی نمکی در گذر روایت‌های

مختلف، بخش دوم: روایت‌های افسانه‌ی نمکی و در پایان کتابشناسی آثار آمده است.

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

رسولی، جواد. فولکلور کودکان: هفت مقاله در فرهنگ عامه و ادبیات شفاهی کودکان. تهران: مدرسه، ۱۳۹۸. ۱۲۰ص.

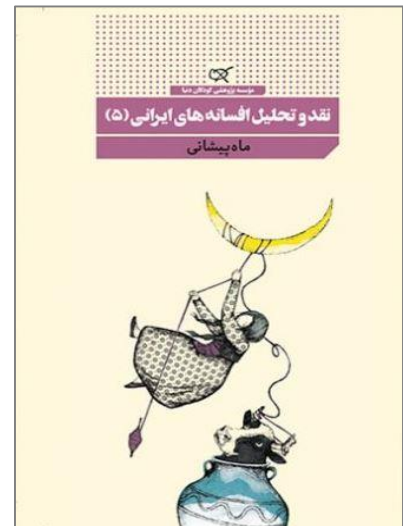
توضیح: درآمدی بر شناخت شاخص‌ها و انواع فولکلور کودکان، بگو دوچرخه... (مخاطب در ادبیات شفاهی کودکان)، انواع ترانه‌های کودکان، نموده‌های اساطیری و دینی در چند ترانه شفاهی کودکان، اسلوب زبان در ترانه‌های شفاهی کودکان، لالایی، از دیروز تا امروز، لذت خواندن در سایه‌سار فولکلور و ادبیات شفاهی

ماه‌پیشانی؛ نقد و تحلیل افسانه‌های ایرانی (۵). تهیه شده در خانه قصه و افسانه مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا زیر نظر اکرم امینایی؛ ویراستار فرمهر منجزی. تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۷. ۳۵۱ص.

توضیح: اثر در دو بخش شامل: بخش اول، میراث فرهنگ سیندرلا ماه پیشانی، نقد ساختارگرا- فرهنگی روایت در دو داستان عامیانه‌ی ماه پیشانی و سیندرلا بر اساس الگوی روایت‌شناسی پراپ، بررسی لایحه نحوی و میزان حضور راوی در افسانه‌ی ماه پیشانی، تبیین جامعه‌شناختی داستان ماه پیشانی، بررسی تجلی کهن الگوهای یونگی در افسانه‌های ماه پیشانی، نداها و صداها، بررسی پاداش و جزا در افسانه‌ی ماه پیشانی و بازنویسی‌هایش،

مقایسه مؤلفه‌های روایت در دو افسانه‌ی ماه پیشانی و سیندرلا، تصویر زبان دیگری برای خواندن قصه، جدال بین احساس و منطق، بخش دوم: داستان‌ها و سپس کتابشناسی آمده است.

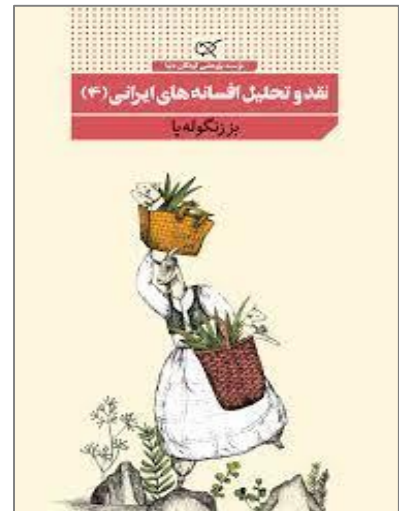

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

بز زنگوله پا؛ نقد و تحلیل افسانه‌های ایرانی (۴). تهیه شده در خانه قصه و افسانه مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا زیر نظر پریچهر نسرین‌پی؛ ویراستار فرمهر منجری. تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۷ چاپ دوم ۱۴۰۰. ۲۳۷ص.

توضیح: اثر دارای دو بخش شامل: تحلیل و بررسی افسانه‌ی بز زنگوله‌پا، قصه‌شناسی تطبیقی افسانه‌ی بز زنگوله‌پا، بازآفرینی بز زنگوله‌پا در سرزمین حدس‌های بی‌نهایت، بز بزفندی در بوته‌ی بازآفرینی، برساخت مفهوم کودکی در افسانه‌ی بز زنگوله‌پا، بز زنگوله‌پا و مادری، تحلیل روانکاوانه داستان شنگول و منگول براساس نظریات لکان، نگاهی بر افسانه‌ی بز زنگوله‌پا بر اساس دیدگاه شخصیتی فروید، بررسی داستان عامیانه گرگ و هفت بزغاله براساس روش

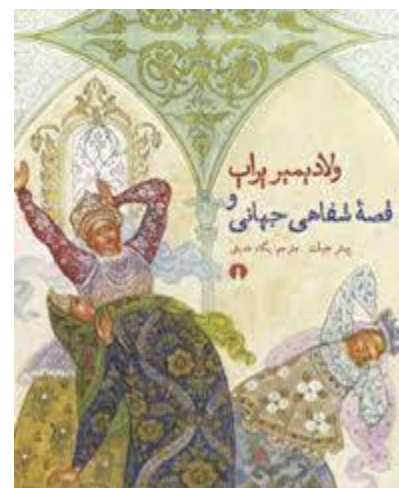
الگوی پنج‌گانه رمزشناسی متن رولان بارت. بخش دوم شامل داستان‌های بز زنگوله‌پا است و در پایان کتابشناسی دارد.

اشمیت، ویکتوریا. ۴۵ کهن الگوی شخصیت: الگوهای اسطوره‌ای برای خلق شخصیت‌های اصیل. مترجم ابراهیم راه‌نشین؛ ویراستار محمد ناصر احدی. تهران: ساقی، ۱۳۹۷. ۴۱۴ص.

توضیح: کهن الگوها چه هستند و چرا نویسندگان بایستی از آن‌ها استفاده کنند؟ چگونه از کهن الگوها استفاده کنیم؟، خلق قهرمانان و شخصیت‌های منفی مونث، خلق قهرمانان و شخصیت‌های منفی مذکر، خلق شخصیت‌های فرعی، سفرهای مؤنث و مذکر، در پایان پیوست و فهرست اعلام.

ژبله، پیترو. ولادیمیر پراپ و قصه شفاهی جهانی. مترجم پگاه خدیش. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۹۷. ۲۲۹ص.

توضیح: ابتدا در مقدمه درباره‌ی پراپ و قصه شفاهی و سپس نظریه‌های پیشین، و گزینش یک نظریه متنی، تجزیه و تحلیل قصه‌ها، تجزیه و تحلیل مجموعه گسترده‌تری از قصه‌ها، قصه شگفت و سایر ساختارها، پیوند نظریه‌های متنی و بافتی. اثر دارای کتابنامه و نمایه است.

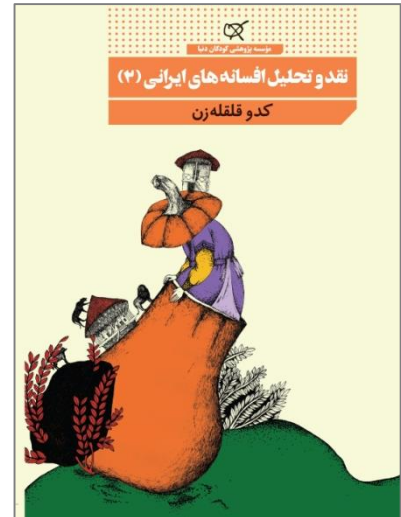

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

کدو قلقله‌زن؛ نقد و تحلیل افسانه‌های ایرانی (۳). تهیه شده در خانه قصه و افسانه مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا زیر نظر اکرم امینایی؛ ویراستار مریم شهامت قربانی. تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۶. ۳۰۹ص.

توضیح: اثر دارای دو بخش شامل: تحلیل و بررسی افسانه‌ی کدو قلقله‌زن، تبیین جامعه‌شناختی داستان کدوی قلقله‌زن، بررسی داستان کدو قلقله‌زن کی بر می‌گردد؟ با نگاهی بر نظریات کریستوا، درجست‌وجوی جهان تازه، بررسی افسانه‌ی کدو قلقله‌زن و چند بازنویسی، کدو قلقله‌زن و سفر قهرمان، تأملی در داستان کدو قلقله‌زن، قصه‌ی کدو قلقله‌زن و معنای زندگی، فرایندهای روان‌شناختی کدو قلقله‌زن، تبیین تحلیلی افسانه‌ی کدو قلقله‌زن از منظر رویکرد روابط شی، افسانه‌ی کدو قلقله‌زن و بازنویسی انجام شده بر

روی آن، بازنویسی خلاق یا پخته‌خواری بی‌دردسر؟ بررسی تحلیلی- انتقادی سی روایت از کدو قلقله‌زن، بخش دوم داستان‌ها و در پایان کتابشناسی آثار است.

نخودی؛ نقد و تحلیل افسانه‌های ایرانی (۱). تهیه شده در خانه قصه و افسانه مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا زیر نظر پریچهر نسرین پی. تهران: انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۹۴. ۲۴۷ص.

توضیح: اثر دارای ۴ بخش. بخش اول شامل: تحلیل و بررسی افسانه‌ی نخودی، نخودی، افسانه‌ی نخودی و شاید منظر علوم به این افسانه، جسارتی که کامل نشد، درخت‌واره افسانه‌ی نخودی، قصه نخودی و گذر از کشمکش‌های کودکی، افسانه‌ی نخودی، قصه‌ی نخودی و جرأت بودن، نخودی، افسانه‌ای خردورزانه، نخودی مسافری کوچک از روزگاران کهن، نگاهی به بازنویسی و بازآفرینی‌ها، بررسی افسانه‌ی نخودی از منظر روان‌شناسی آدلر، بخش دوم: بازنویسی‌ها، بخش سوم: روایت‌های مکتوب از افسانه نخودی، بخش چهارم:

افسانه‌ی نخودی در سایر فرهنگ‌ها. در پایان کتابشناسی است.

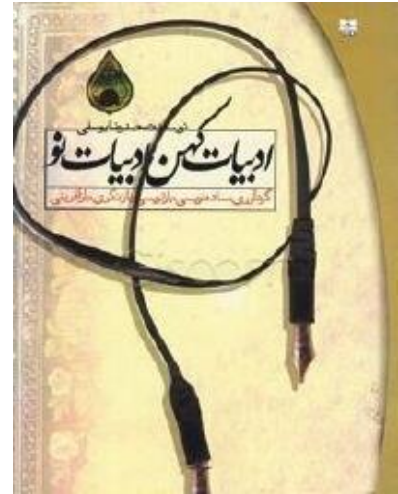

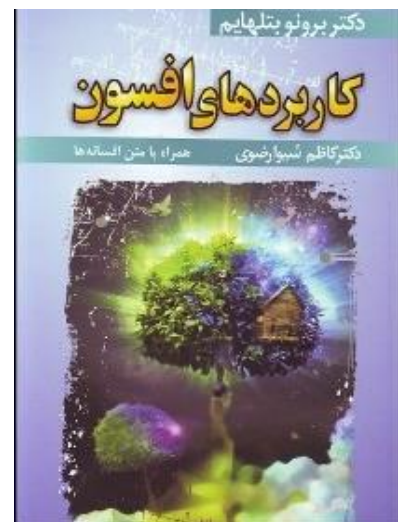
کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

یوسفی، محمدرضا. ادبیات کهن ادبیات نو: گردآوری، ساده نویسی، بازنویسی، بازنگری، بازآفرینی). تهران: انتشارات پیک بهار، ۱۳۹۴. ۲۰۸ص
توضیح: این کتاب شامل تعریف قصه و تفاوت آن با داستان و طرح مباحث گردآوری، ساده نویسی، بازنویسی، بازنگری و بازآفرینی و تفاوت آن ها با یکدیگر همراه با قصه هایی متون کلاسیک ایران است. اثر دارای فهرست منابع و نام‌ها است.

بتلهایم، برونو. کاربردهای افسون: مفهوم و اهمیت افسانه‌های جن و پری از نظر رشد روانی و اعتلای فکری کودک، ترجمه کاظم شیوا رضوی، تهران: انتشارات دستان، ۱۳۸۹. ۷۵۲ص.

توضیح: ابتدا پیشگفتار مفصل مترجم و در ادامه سه بخش؛ بخش نخست مطالبی درباره فایده خیالپردازی، ترس از خیالپردازی، چرا افسانه‌های جن و پری مطرود شمرده شدند و بحثی در هنر نقل افسانه‌های جن و پری ارائه داده است. سپس در بخش دوم به تفسیر برخی از آمده است. اثر دارای فهرست آثار و کتاب مرجع، یادداشت‌ها، واژه‌نامه انگلیسی و فارسی و نام‌نامه است.

پایور جعفر. به کوشش فروغ‌الزمان جمالی. بازنویسی و بازآفرینی در ادبیات. تهران: کتابدار، ۱۳۸۸. ۱۹۲ص.

توضیح: این کتاب شامل ۱۷ مقاله با موضوع بازنویسی و بازآفرینی در ادبیات (۱۳۶۹ - ۱۳۸۵) است.

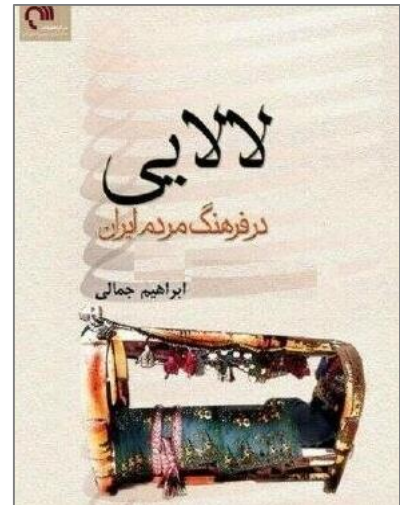

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

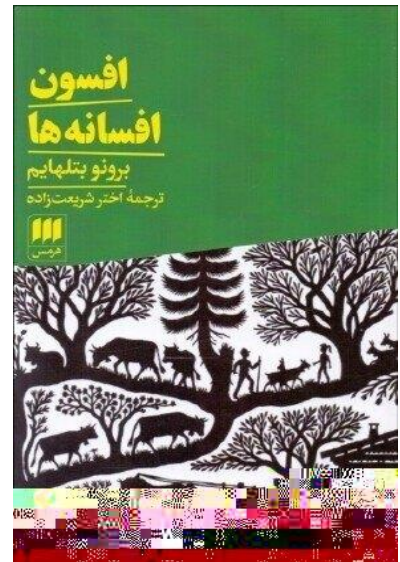
جمالی، ابراهیم. **لالایی‌ها در فرهنگ مردم ایران**. تهران: انتشارات سروش، ۱۳۸۶. ۱۱۲ص.

توضیح: در این کتاب لالایی‌ها از نظر تاریخچه، ساختار و کارکرد، مضمون و عناصر اصلی بررسی شده‌اند. در این بررسی به نقش لالایی در فرایند اجتماعی توجه شده است. در پایان لالایی‌ها مناطق مختلف ایران آورده شده است.

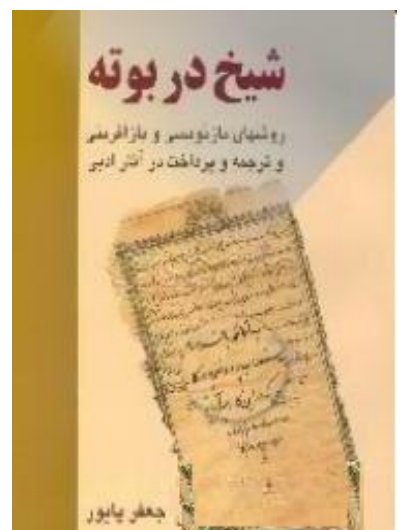
بتلهایم، برونو. **افسون افسان‌ها**. ترجمه اختر شریعت‌زاده. تهران: انتشارات هرمس؛ مرکز بین‌المللی گفتگوی تمدن‌ها، ۱۳۸۱. ۴۰۵ص.

توضیح: کتاب با مقدمه تحت عنوان تلاش برای معنا شروع می‌شود و شامل دو بخش است: بخش اول؛ انبانی پر از جادو و بخش دوم؛ در سرزمین پریان (متن قصه‌های پریان). در پایان یادداشت‌ها و شرح اصطلاحات روان-شناختی آمده است.

پایور جعفر. **شیخ در بوته** (روشهای بازنویسی و بازآفرینی و ترجمه و بازپرداخت در آثار ادبی). تهران: نشر اشراقیه. ۱۳۸۰. ۲۳۸ص.

توضیح: این کتاب شامل سه بخش؛ روش‌های بازنویسی متون، روش بازآفرینی و شیوه‌های ترجمه و بازپرداخت است.

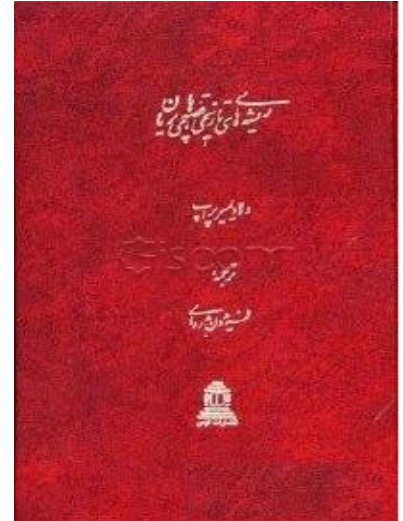

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

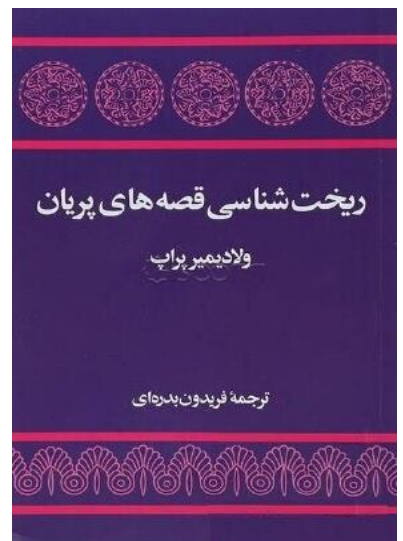
پراپ، ولادیمیر. ریشه‌های تاریخی قصه‌های پریان: بررسی ساختاری و تاریخی قصه‌های پریان. فراهم آورده و ترجمه فریدون بدره‌ای. تهران: انتشارات توس، ۱۳۷۱. ۲۹۲ص.

توضیح: پیشگفتار مترجم بعلاوه عناوین؛ ساخت و صورت، بررسی ساختاری و تاریخی قصه‌های پریان، ریشه‌های تاریخی قصه پریان: مقدمات، ریشه‌های تاریخی قصه پریان: قصه پریان به عنوان یک کل، خنده آئینی در فولکلور و نتیجه است.

پراپ، ولادیمیر. ریخت‌شناسی قصه‌های پریان. ترجمه فریدون بدره‌ای. تهران: انتشارات توس، ۱۳۶۸، چاپ ششم ۱۳۹۸. ۲۵۲ص.

توضیح: ابتدا پیشگفتار مترجم و سپس در ۹ فصل به مباحث زیر می‌پردازد: تاریخچه مسئله، روش و مواد، خویشکاری‌های اشخاص قصه، همسانگردی‌ها: مواردی که خویشکاری واحدی معنای ریخت‌شناسی دوگانه‌ای دارد، برخی از عناصر دیگر قصه، توزیع خویشکاری‌ها در میان اشخاص قصه، راه‌های ورودی شخصیت‌های جدید در جریان عملیات قصه، درباره‌ی صفات اشخاص قصه و اهمیت آنها، قصه به عنوان یک کل. اثر دارای ۴ پیوست است: مواد لازم برای جدول‌بندی قصه، فنون دیگر تجزیه و تحلیل، نمودارها و تفسیر آنها، فهرست اختصارات

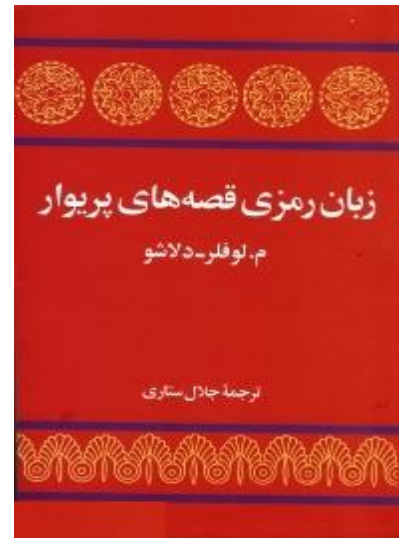

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

دلشو لوفلر. م. زبان رمزی قصه‌های پریوار. ترجمه جلال ستاری. تهران: انتشارات توس، ۱۳۶۶. ۲۶۰ص.

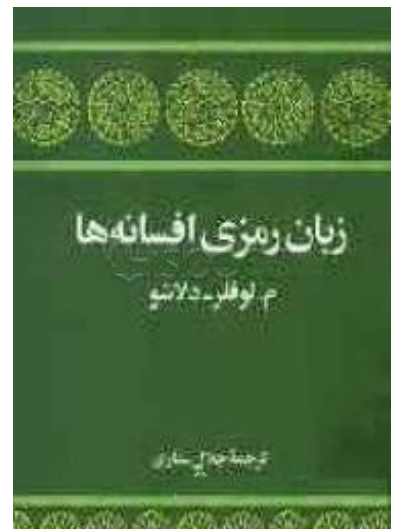
توضیح: اثر شامل: شاه کهنسال، پیدایی اسطوره، از گردونه زاوش تا کالسکه پریان، روایت دنیوی و روایت مینوی. مسیحی کردن منظومه نیلونگ (پهلوان‌نامه درباره زیگفرید اژدهاکش)، رمزها، عرابه و عرابه نشینان، معنای رمزی جانورانی که گردون را می‌کشند، حماسه‌سرا یا مناقب خوان جاوید و کاخ بلورین، شاه و ملکه، اطاق‌های سری و زناشودی‌های عاشقانه، زیبارویان خفته، نمادهای آب، سخنان جادویی، پرندگان، بند انگشتی (فسقلی)، هفت برادر و هفت گانگی، دوک ریشه و چرخه، زندگانی، مرگ و رستاخیز، معنای رمزی چند رقمی که در قصه‌های پریان آمده است، معنای رمزی آتش، اژدها،

پریان کیستند و در پایان نتیجه آمده است.

دلشو لوفلر. م. زبان رمزی افسانه‌ها. ترجمه جلال ستاری. تهران: انتشارات توس، ۱۳۸۶ چاپ دوم. ۱۵۴ص.

توضیح: این کتاب شامل مقالات از احساس کهتری تا خیالبافی، خیالبافی قوم، خیالبافی (ادبیات داستانی) و زندگانی جنسی، مضمون دیرند، مضمون مکان، متفرعات ادبیات داستانی، از تاریخ تا افسانه، اساطیر قدیم و عصر جدید است.

عمرانی، ابراهیم. لالایی‌های ایرانی. تهران: انتشارات پیوند نو، ۱۳۸۱. ۲۱۹ص.

توضیح: کتاب شامل تعریف فرهنگ و ادبیات عامه، ترانه‌های عامیانه فارسی و لالایی‌های کرمان خراسان فارس مازندران آذربایجان است

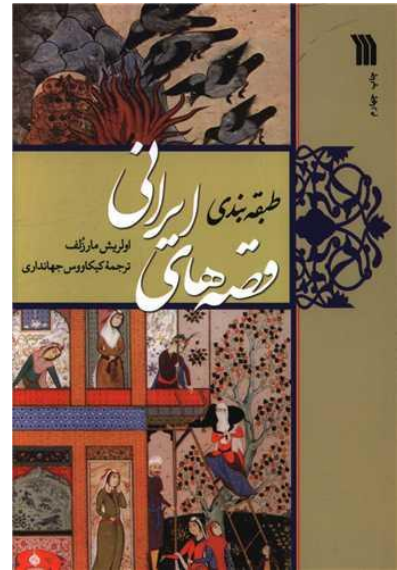

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

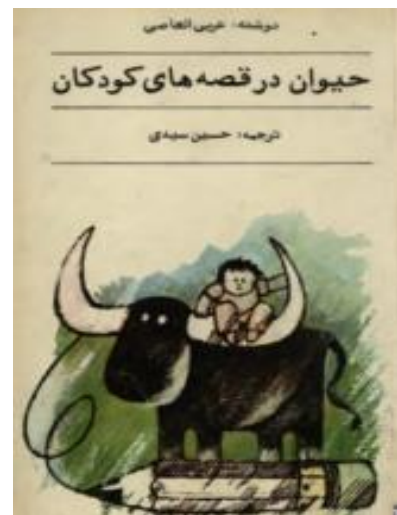
مازلف، اولریش. **طبقه‌بندی قصه‌های ایرانی**. مترجم کیکاوس جهاننداری؛ ویراستار فنی علی‌اکبر بهنام کوشا. تهران: انتشارات سروش، ۱۳۷۱، چاپ سوم ۱۳۹۱. ۳۱۰ص.

توضیح: کوشش‌های گذشته در زمینه گردآوری قصه‌های عامیانه ایرانی، تعیین حدود و تحقیق، مراجع طبقه‌بندی، جدول‌ها و نقشه‌ها، خصوصیات قصه‌های عامیانه ایرانی، خصوصیات زبانی، مشخصات مضمون، جمع‌بندی، طبقه‌بندی قصه‌های ایرانی، ۱- قصه‌های مربوط به حیوانات ۲- قصه‌های سحر و جادو ۳- قصه‌های شوخی ۴- قصه‌های زنجیره‌ای، تکلمه: قصه‌های برگرفته از آثار ادبی

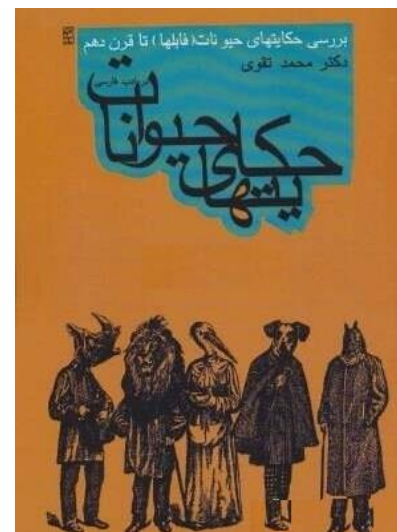

عاصی، عربی. **حیوان در قصه‌های کودکان**. مترجم حسین سیدی. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، ۱۳۶۸. ۱۰۴ص.

توضیح: اثر شامل این عناوین است: حیوان کهن‌ترین وسیله، قصه (سرگذشت) حیوان، افسانه‌ها، کتاب‌های کهن مذهبی، سیر اجمالی ادبیات کودکان، شخصیت‌ها در قصه‌ها (تطبیق و ارائه نمونه‌ها- ارائه و نقد نمونه‌ها)، سخن آخر.

تقوی، محمد. **حکایت‌های حیوانات در ادب فارسی: بررسی حکایت‌های حیوانات "فابل‌ها" تا قرن دهم**. تهران: روزنه، ۱۳۷۶. ۴۱۷ص. **توضیح:** اثر دارای ۵ فصل؛ درباره‌ی داستان، انواع داستان‌های فارسی، حکایت از زبان حیوانات، بررسی حکایتها با توجه به مضامین آنها، حاصل سخن و همچنین دارای جدول روایت‌های مشابه و فهرست منابع و مأخذ است.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

ترجمه

ایتینن، ریتا. **ترجمه برای کودکان**. مترجمان شهرام اقبالزاده و دیگران. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان، ۱۳۹۴. ۲۸۰ص.

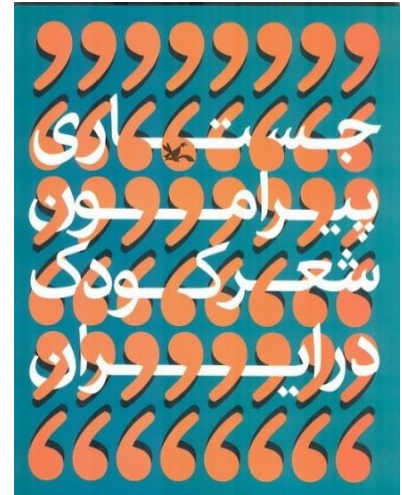
توضیح: این کتاب شش فصل دارد: موضوع و مقتضیات بحث، وضعیت و هم ارزی، خوانش خواننده، برای چه کسی؟، ادبیات کودکان و ادبیاتی برای کودکان، ترجمه ادبیات کودک و ترجمه برای کودکان، داستان بی‌پایان که شامل بررسی کلامی و بصری: درباره‌ی ویژگی جشنواره‌ای و گفت‌و شنودی درباره ادبیات کودک و نوجوان. در پایان به نمایه‌ی نامه‌ها اشاره شده است.

شعر

شعبانی، اسدالله. جستاری پیرامون شعر کودک در ایران، تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۳. ۸۸ص.
توضیح: تاریخچه، شعر کودک ایران، انواع شعر، مضمون، زبان، ویژگی‌های شعر خردسال، کودک، نوجوان

سلاجقه، پروین. از این باغ شرقی؛ نظریه‌های نقد شعر کودک و نوجوان. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۵. ۶۰۸ص.
توضیح: کتاب شامل بیست و دو فصل؛ نظریه و نقد در ادبیات کودک و نوجوان، تاریخچه‌ی شعر کودک و نوجوان، شعر کودک و نوجوان، تخیل، مجاز، استعاره، حس‌آمیزی، کنایه، موتیف و نشانه، طنز در شعر کودک و نوجوان، تمثیل، اسطوره، عاطفه در شعر کودک و نوجوان، زبان در شعر کودک و نوجوان، آرایه‌های ادبی در شعر کودک و نوجوان، اندیشه در شعر کودک و نوجوان، معنی و مضمون در شعر کودک و نوجوان، روایت در شعر کودک و نوجوان، وزن و قالب در شعر کودک و نوجوان، اندیشه‌ی اجتماعی در شعر کودک و نوجوان و گفتاری در آسیب‌شناسی شعر کودک و نوجوان است. اثر دارای منابع لاتین و فارسی، کتاب‌های بررسی شده، مقاله‌ها، نمایه موضوعی

و نمایه اعلام است.

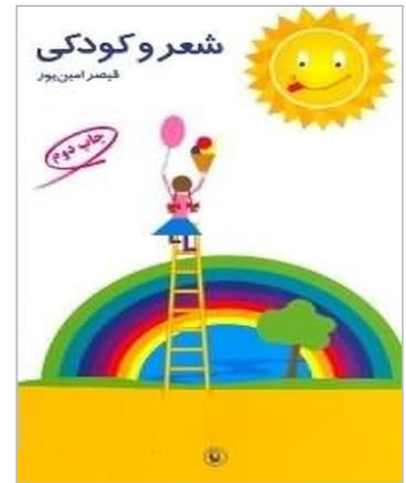

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

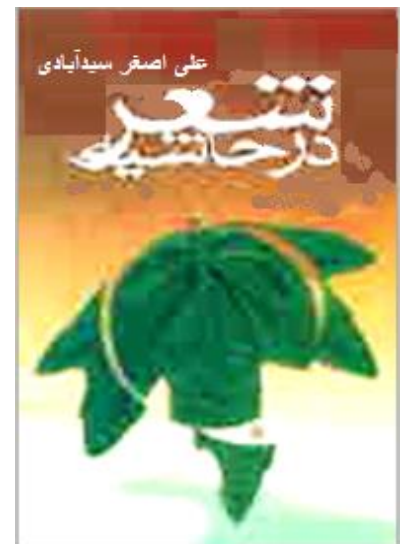
کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

امین پور، قیصر. **شعر و کودکی**. تهران: مروارید، ۱۳۸۵. ۱۳۰ص.
توضیح: مسئله این است که آیا شعر نوعی بازگشت به کودکی است؟، اثر دو فصل دارد: مراحل تحول شناخت کودک از دیدگاه پیاژه، ویژگی‌های بازگشت به کودکی. در پایان اثر، گزیده کتابنامه و همچنین نمایه آمده است.

سیدآبادی، علی اصغر. **شعر در حاشیه: پژوهشی در شعر کودک و نوجوان**. تهران: انتشارات ویژه نشر، ۱۳۸۰. ۱۲۸ص

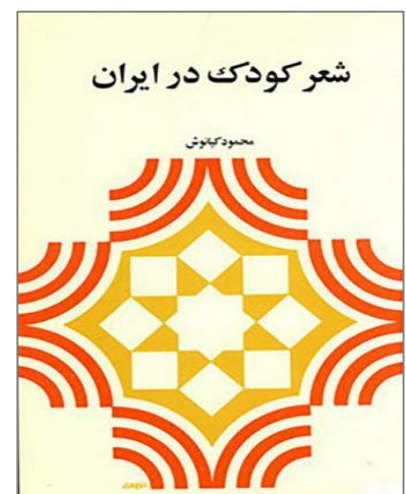
توضیح: در این کتاب با طرح این موضوع‌ها ۱- تلقی مفهوم مشخصی از شعر نوجوان وجود ندارد. ۲- پیدایش شعر کودک و نوجوان به شکل امروزی مدیون تلاش‌های فردی محمود کیانوش است ۳- اصولی که محمود کیانوش برای شعر کودک و نوجوان تدوین کرده است، متأثر از گرایش شعر بزرگسال اوست ۴- بعضی از این اصول پس از گذشت ۳۰ سال در مقابل نقد، تاب مقاومت ندارند، اما هنوز به عنوان اصولی معتبر شناخته می‌شوند ۵- در شعر کودک و نوجوان فقط یک مکتب وجود دارد و آن مکتب کیانوش، علل رکود

شعر کودک و نوجوان در ایران ریشه‌یابی و بررسی کند..

کیانوش، محمود. **شعر کودک در ایران**. تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۷۹. ۱۳۴ص.

توضیح: شعر کودک، دهه‌ی پنجاه خورشیدی، ادبیات تعلیمی، زیر سیطره‌ی نگاه بزرگسال، بازی، بازی کودک، بازی در کلام، موسیقی، ریتم، وزن، تخیل،

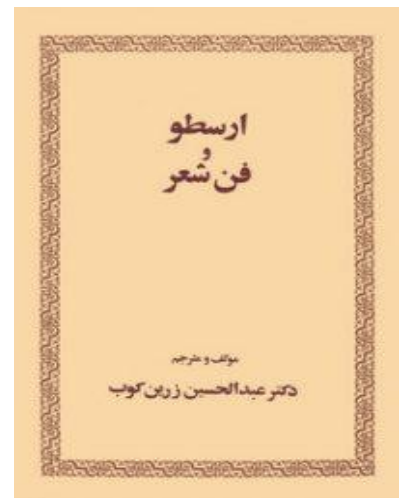
شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

ذوالقدر (میرصادقی)، میمنت. **واژه‌نامه هنر شاعری (فرهنگ تفصیلی اصطلاحات فن شعر و سبک‌ها و مکتب‌های آن)**. تهران: کتاب مهناز، ۱۳۸۹. (چاپ اول ۱۳۷۷). ۴۰۲ ص
توضیح: ادبیات فارسی، شعر فارسی، واژه‌نامه، فن شعر، اصطلاح‌ها و تعبیرها، سبک‌ها، مکتب‌ها،

زرین کوب، عبدالحسین **ارسطو و فن شعر**، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۹.
توضیح: در این کتاب اندیشه‌هایی که ارسطو در فن شعر طرح و تدوین می‌کند بنیاد کلی نظریه انتقادی غرب را فراهم می‌آورد. در این اثر چکیده مشاهدات تجربی و علمی ارسطو در فنون و انواع ادبی بیان شده است.

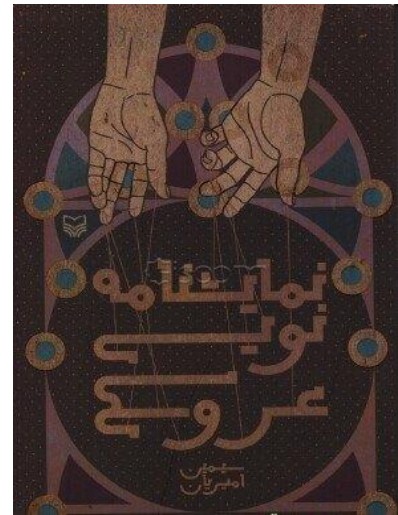

ادبیات نمایشی

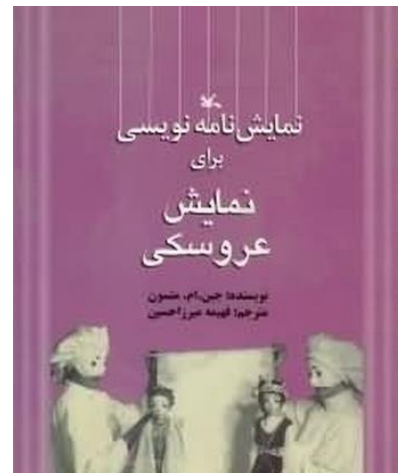
امیریان، سیمین. **نمایشنامه‌نویسی عروسکی**. انتشارات سوره‌مهر، ۱۳۹۴.

توضیح: در این کتاب به نوشتن برای نمایش، در شیوه عروسکی می‌پردازد. اصول نمایشنامه‌نویسی را مورد بررسی قرار می‌دهد. راهنمایی تهیه طرح اولیه، صحنه‌بندی متن و پیش‌نویس است و در انتهای کتاب چند متن نمایشی ضمیمه است: گلگیس، دریاچه‌ی قو، پروفیسور اچ، نخودی و غول سرما و...

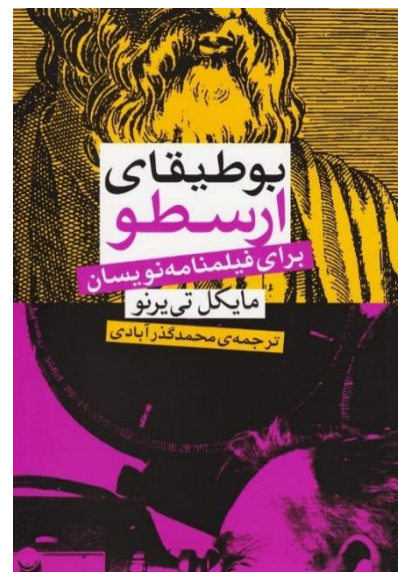
متسون، جین.ام. **نمایشنامه‌نویسی برای نمایش عروسکی**. ترجمه فهیمه میرزاحسین. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۹.

توضیح: این کتاب به نمایش‌نامه‌نویسان کمک می‌کند چگونگی بسط دادن موضوع مشخص را فرا بگیرند و بتوانند با انتخاب شخصیت‌های مناسب به خوبی از قصه‌های مشهور اقتباس کنند. این اثر مناسب عروسک‌گردان‌ها، مربیان و نویسندگان فعال است.

تی یرنو، مایکل. **بوطیقای ارسطو برای فیلمنامه‌نویسان**. ترجمه محمد گذرآبادی، نشر ساقی، ۱۳۸۹.

توضیح: در کتاب از بوطیقای ارسطو به عنوان راهنما و استفاده از حقایق آن در تحلیل و نوشتن گزارش فیلم‌نامه بهره گرفته است. برخی از عنوان‌ها عبارت‌اند از: بیایید از آغاز، میان و پایان شروع کنیم؛ چرا می‌خواهید فیلم‌نامه‌تان یک بمب باشد؛ پی‌رنگ روح است؛ چهار نوع پیرنگ؛ نظر بوطیقا درباره آثار حماسی‌اش ارباب حلقه‌ها؛ قهرمان خوب، بد و بینابین؛ گفت‌وگو بخشی از کنش است؛ چگونه لحن فیلم‌نامه خود را خلق کنید؛ چگونه شخصیت واقعا واقعا زنده خلق کنید؛ نظر ارسطو درباره اهمیت درام و...

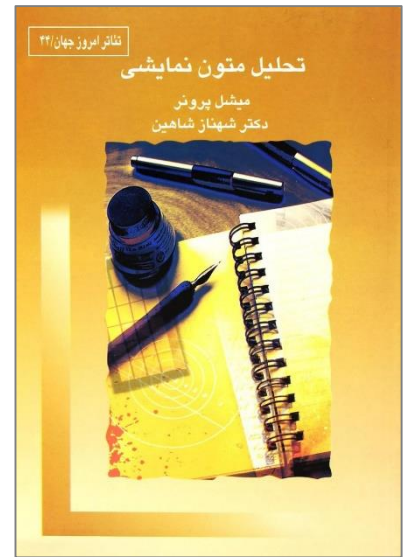

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

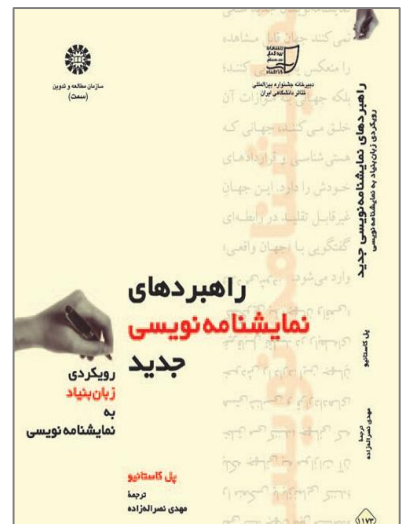
پرونر، میشل. **تحلیل متون نمایشی**. ترجمه شهناز شاهین. تهران: نشر قطره، ۱۳۸۸.

توضیح: این کتاب حاوی، بررسی عناصر ضروری تئاتر و تحلیل ویژگی‌های متن نمایشی به همراه مثال‌های متعدد است. همچنین شامل حکایت، بررسی فضا و زمان، ساختار شخصیت، کارکرد دیالوگ یا گفت و شنود نمایشی، از جنبه‌ی مادیت، هم‌چنین غایت آن (بوطیقا) ارزیابی می‌شود. مخاطبان این اثر دانشجویان ادبیات نمایشی و علاقمندان به این هنر است.

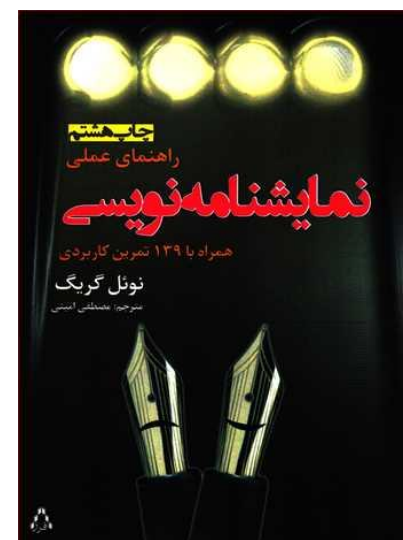
کاستانیو، پل. **راهبردهای نمایشنامه‌نویسی جدید** (رویکردی زبان بنیاد به نمایشنامه‌نویسی). ترجمه مهدی نصرالله‌زاده. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۸۷.

توضیح: در این کتاب دو بخش: راهبردهای مربوط به زبان و شخصیت؛ و راهبردهای مربوط به فرم و ساختار مطرح شده است. همچنین در کتاب با تکیه بر برخی مفاهیم کلیدی باختینی، به ویژه اصل محوری گفتگو و نیز مفاهیم چندصدایی و چند آوایی، در مقام تبیین این شگردها، به آن وحدت یافته نظری (تئوریک) نیز بخشیده است. کتاب حاضر برای دانشجویان رشته ادبیات نمایشی، به عنوان منبع اصلی درسی است.

گریگ، نوئل. **راهنمای عملی نمایشنامه‌نویسی** (همراه با ۱۳۹ تمرین کاربردی). ترجمه مصطفی امینی. تهران: انتشارات افراز، ۱۳۸۷.

توضیح: کتاب شامل مقدمه و سه فصل؛ خاطره، نوشتن فوری، خلق شخصیت است. این کتاب برای همه‌ی نویسندگان ادبی با علایق متفاوت راهگشاست.

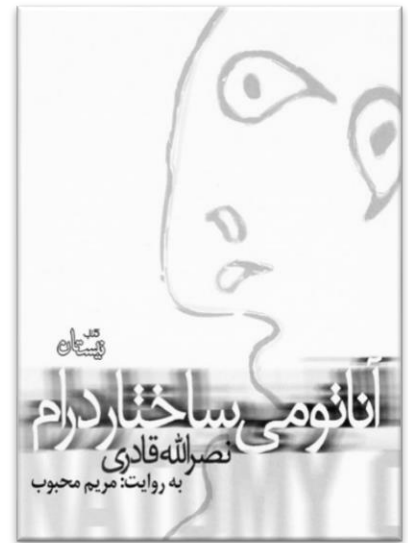

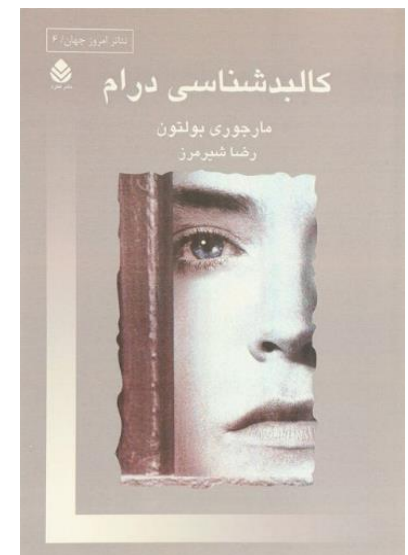
کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

قادری، نصرالله. **آنانومی ساختار درام**. تهران: کتاب نیستان، ۱۳۸۶.
توضیح: کتاب به دو پرسش اساسی در حوزه درام پرداخته است: ۱- نمایش‌نامه چیست؟ ۲- صنعت نمایش چه معنا و مفهومی دارد؟ به همین منظور به شرح و بررسی چهار عنصر مشخص درام می‌پردازد که عبارت‌اند از طرح، کاراکتر، انگاره و دیالوگ. این کتاب راهگشای خوبی برای دانشجویان و علاقه‌مندان به رشته تئاتر و نمایشنامه‌نویسی است.

بولتون، مارجوری. **کالبدشناسی درام**. ترجمه رضا شیرمرز. تهران: نشر قطره، چاپ دوم، ۱۳۸۶.

توضیح: در این کتاب، موضوعاتی مثل طرح داستانی، دیالوگ و شخصیت‌پردازی در نمایش بررسی و تحلیل شده است. همچنین درباره مراحل اجرا و عناصر مختلف صحنه اعم از کارگردانی، بازیگری و طراحی صحنه اطلاعات میدهد. هدف این کتاب نقد ادبی نیست، بلکه قصد دارد کارکرد و ماهیت درام را مطرح کند و مخاطبان آن دانش‌آموزان مقطع دبیرستان و دانشجویان است.

پیکرینگ، کنت. **چگونه نمایشنامه مدرن را بخوانیم؟**. ترجمه زیر نظر آنتیا هایراپتیان. تهران: موسسه نوروز هنر، ۱۳۸۱.

توضیح: این کتاب شامل مقالاتی درباره نمایش مدرن است و نکته‌ها و آموزه‌هایی فنی، به منظور چگونگی مطالعه نمایش‌نامه مدرن، عرضه می‌کند و اصول خواندن نمایشنامه‌های مدرن را می‌آموزاند. موضوعاتی چون روش‌های مطالعه آثار مدرن، اشکال مختلف نمایشنامه، زبان و روایت، شخصیت و درون‌مایه و ... مطرح می‌کند. همچنین اثری مفید برای دانشجویان، دانش‌آموختگان و فعالان در حوزه تئاتر و آموزش تئاتر و نمایشنامه‌نویسی است.

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

کسل، مالکوم. مقدمه‌ای بر شناخت ساختار نمایش (به همراه مقاله‌ای پیرامون تجددطلبی در نمایشنامه‌نویسی معاصر). ترجمه حسن پارسایی. تهران: انتشارات فرهنگ کاوش، ۱۳۸۰.

توضیح: کتاب حاضر شامل حادثه در نمایش، فضای نمایش و ژانر، کاراکتر و پیام‌رسانی که در نمایش با ذکر نمونه‌هایی بررسی می‌شود. مطالب کتاب با شیوه طرح سوال و مباحثه متن و با توصیه‌هایی برای علاقه‌مندان به ویژه دانشجویان همراه شده است.

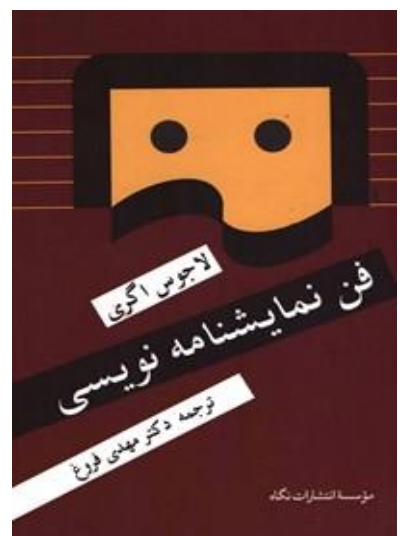

مکی، ابراهیم. شناخت عوامل نمایش، تهران: انتشارات سروش، ۱۳۷۱. **توضیح:** در کتاب عناصر متون نمایشی را که ممکن است در متون نمایشی در رسانه‌های دیگر مانند فیلم، تلویزیون و رادیو به کار گرفته شوند، بررسی می‌کند و راهکارهایی برای رفع آنها ارائه می‌دهد.

اگری، لاجوس. فن نمایشنامه نویسی، ترجمه مهدی فروغ، انتشارات نگاه، چاپ سوم، ۱۳۶۷..

توضیح: این کتاب تکنیک‌های اساسی را که یک نمایش نویس موفق باید بداند، از جمله رموز مربوط به ساختار نمایش نامه را آموزش می‌دهد. این کتاب شامل الفبای "لاجوس اگری" درباره‌ی فرضیات، شخصیت‌ها و کشمکش است، رویکردی مستقیم و راهنمایی مناسب برای دستیابی به حقیقت در نوشتن به حساب می‌آید.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

شماسی، عبدالحی. نمایشنامه‌نویسی به زبان ساده، دفتر امور کمک آموزشی و کتابخانه‌ها، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (انتشارات مدرسه)، ۱۳۶۷.

توضیح: در این کتاب، هشت فصل حاوی مطالبی درباره فنون و شگردهای نمایش‌نامه‌نویسی که ذیل این مباحث سامان یافته است: جمع‌آوری اندیشه اولیه نمایش، گفت و گو، شخصیت‌های نمایش، طرح داستانی، گونه، سبک، صحنه، طراحی نمایش‌نامه، نگارش متن نمایش‌نامه و عرضه نمایش‌نامه. این اثر مناسب برای دانش‌آموزان دوره راهنمایی و دبیرستان است.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

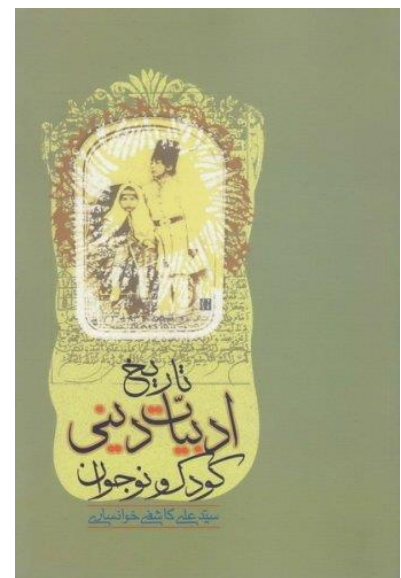
ادبیات دینی

حکیمی، محمود؛ کاموس، مهدی. **مبانی ادبیات کودک و نوجوان: ویژه ادبیات دینی**. تهران: آرون، ۱۳۸۴. چاپ پنجم ۱۳۹۶. ۵۸۰ص.
توضیح: در ابتدا و در مقدمه به دو مطلب رویکرد جهانیان به مذهب و گوهر ادیان اشاره شده است و سپس در دوازده فصل عناوین ادب و ادبیات دین، رابطه دین و ادبیات و تأثیر ادبیات دینی بر فرهنگ و اخلاق جامعه، ادبیات نوجوانان و الگوهای مناسب، خداگونه‌گی در ادیان، پیامبران و امامان الگوهای صداقت و راستی، مردان و زنان اهل فتوت، الگوهای جوانمردی و ایثار، عارفان، الگوهای فرزاندگی، زمامداران عادل و انسان‌های صالح، نیک-خواهان و نیکوکاران، تلاشگران و پیروزمندان، آسیب‌شناسی ادبیات دینی کودکان و نوجوانان دیده می‌شود. اثر فهرست اعلام و منابع و مآخذ دارد.

کاشفی خوانساری، علی. **تاریخ ادبیات دینی کودک و نوجوان**. تهران: نشرحوا، ۱۳۹۰. ۲۷۸ص.

توضیح: آموزه‌های دینی برای کودکان و نوجوانان در ایران، حماسه‌های دینی برای کودکان و نوجوانان، اولین کتاب‌های مذهبی برای کودکان ایران، مطبوعات دینی در دوره قاجار و اولین مطالب دینی برای کودکان و نوجوانان، کتاب‌های دینی کودک و نوجوان در دوره پهلوی، مطبوعات دینی کودک و نوجوان در دوره پهلوی، فهرست کتاب‌های اسلامی کودک و نوجوان در دوره پهلوی، فهرست کتاب‌های رسمی به زبان و خط ارمنی در دوره پهلوی،

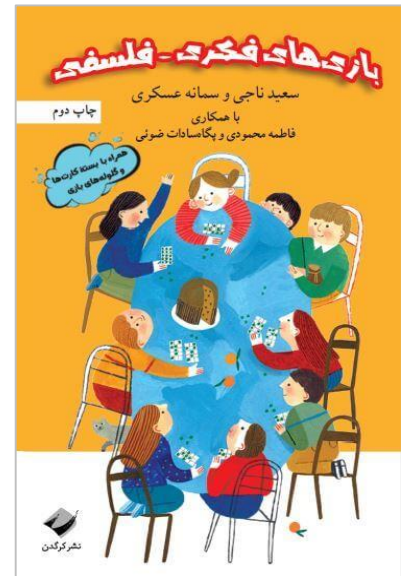
شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

فلسفه

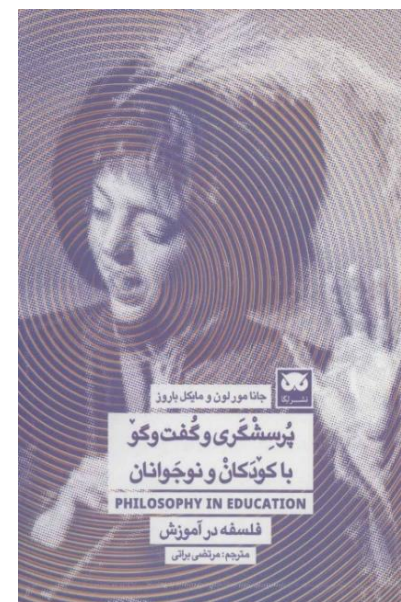
ناجی، سعید. عسکری، سمانه و دیگران. بازی‌های فکری - فلسفی؛ همراه با بسته کارت‌ها و گلوله‌های بازی. تهران: نشر کرگدن، ۱۴۰۰. ۱۹۶ص

توضیح: کتاب به معرفی و راهنمای اجرای بیست بازی فکری- فلسفی می‌پردازد. این بازی‌ها خصلت‌ها، منش‌ها و استعداد‌های مدنظر برنامه فیک را تقویت، نهادینه و شکوفا می‌کنند. مهارت‌های سه‌گانه منطقی، هیجانی و اجتماعی و نیز سه نوع تفکر خالق، مراقبتی و نقادانه از خلال انجام این بازی‌ها رشد می‌کنند

مورلون، جانا، باروز، مایکل. پرسشگری و گفت‌وگو با کودکان و نوجوانان. مترجم مرتضی براتی. تهران: نشر لگا، ۱۴۰۰. ۳۱۸ص

توضیح: کتاب حاوی دو اصطلاح محوری فلسفه‌ورزی: پرسشگری و گفت‌وگو. ملاحظه‌ای از مباحث آموزشی، اجتماعی و سیاسی را بیان می‌کند که در حال حاضر، در آثار مکتوب کمتر نمایان می‌شوند. کتاب دارای چهاربخش شامل: چرا فلسفه را به کودکان معرفی کنیم؟ ایجاد فضا برای پرسشگری و گفتگو، کلاس درس و هویت، نابرابری اجتماعی و عملکرد فلسفی است. در ادامه طرح‌های فلسفی بسیاری را که می‌توان پیش از دانشگاه در فعالیت‌های کلاسی مورد استفاده قرار داد، ارائه می‌دهد.

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

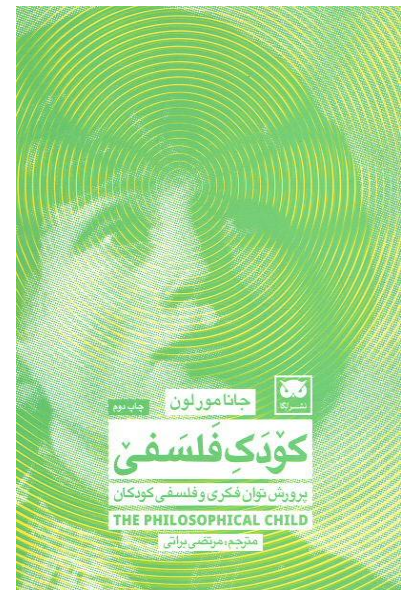
کی، شارون . متفکران بزرگ و ایده‌های بزرگ: فلسفه شرق و غرب برای کودکان و نوجوانان. مترجم مرتضی براتی. تهران: نشر لگا، ۱۴۰۰. ۱۲۸ص

توضیح: آشنا کردن کودکان با فلسفه. این اثر که به زبانی روشن نوشته شده و به طرز دلپذیر تصویرسازی شده است، پاسخ‌های غربی و شرقی به پرسش‌های بزرگی که در طول تاریخ فیلسوفان را شگفت‌زده کرده است را باهم ادغام می‌کند. تمرین‌های پایان هر بخش باعث ایجاد بحث‌های بزرگ بین کودکان، مربیان یا والدین آن‌ها می‌شود. کودکان و نوجوانان طی خواندن این کتاب، پرسش‌هایی مانند این را کاوش خواهند کرد: «واقعی چیست؟»، «چگونه بفهمم چیزی درست است؟»، «چگونه می‌توانم فرد خوبی باشم؟»، «اگر این درست است، چه چیز دیگری درست است؟» و ...

مورلون، جانا. کودک فلسفی (پرورش توان فکری و فلسفی کودکان). مترجم مرتضی براتی. تهران: نشر لگا، ۱۳۹۹. ۲۲۴ص

توضیح: منظور از خوب بودن چیست؟ چرا مردم می‌میرند؟ دوستی چیست؟ کودکان وارد جهان پر از سؤال می‌شوند و با مسائل عمیق و اندیشمندانه گلاویز می‌شوند، حتی اگر تأمل‌شان را با صدای بلند نشان ندهند. بسیاری از والدین دوست دارند در مورد ایده‌های فلسفی با کودکان خود گفتگو کنند، کتاب برای راهنمای والدین و تسهیلگران با راه‌های ساده، برای پرسش‌های فلسفی فرزندان مناسب است.

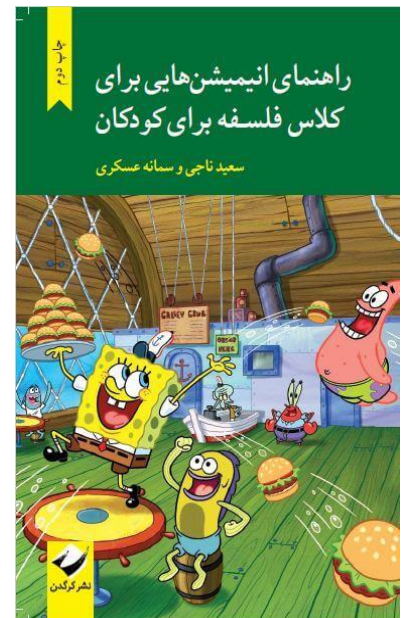
شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

ناجی، سعید. **عسکری، سمانه یونسی، فاطمه. کندوکاو فلسفی برای نوجوانان: داستان و راهنما.** تهران: نشر کرگدن، ۱۳۹۸. ۱۶۸ص
توضیح: در این کتاب فلسفه در قالب داستان آموزش داده شده است. ویژگی‌های داستان‌ها در کلاس فلسفه: داشتن موضوعات چالش‌برانگیز، پرداختن به مسائل و مشکلات روزمره کودکان و دغدغه‌های آنها، ایجاد همذات‌پنداری، ملموس بودن موضوعات فلسفی و اجتماعی داستان برای دانش‌آموزان، تلقینی نبودن، دارای ویژگی سکوی پرش بودن و ... کتاب دارای هفت داستان بازنویسی و مناسب‌سازی شده از داستان‌هایی مشهور برای نوجوانان با بن‌مایه‌های فلسفی و اجتماعی به‌همراه راهنمایی برای هر داستان است. مناسب برای دوره اول و دوره دوم مقطع متوسطه.

ناجی، سعید. **عسکری، سمانه . راهنمای انیمیشن‌هایی برای کلاس فلسفه برای کودکان.** تهران: نشر کرگدن، ۱۳۹۷. ۱۴۰ص
توضیح: راهنمایی مکتوب برای استفاده از انیمیشن در برنامه فلسفه برای کودکان و ایجاد کندو کاوهای فلسفی. در این کتاب برای هر انیمیشن بخش‌هایی تدارک دیده شده است: ۱. ایده‌های اصلی؛ ۲. طرح بحث؛ ۳. تمرین و ۴. فعالیت‌ها. انیمیشن‌هایی که برای این مجموعه انتخاب شده‌اند، عبارت‌اند از «باب اسفنجی»، قسمت تنهامانده و بی‌کس، «زنان کوچک»، قسمت اشتباه سارا، «باب اسفنجی» قسمت بازگشت اسکولیوم فرسوسه، «برای پرندگان»، «باب اسفنجی» قسمت گری به حمام می‌رود، «تعالی»، «آقای خط‌جنگ بر سر گل»، «شبکه‌های مجازی»، «عصر یخبندان» بخش مربوط به هویت و «پل»

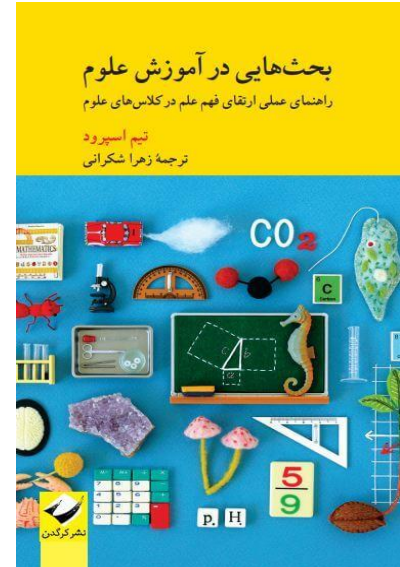

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

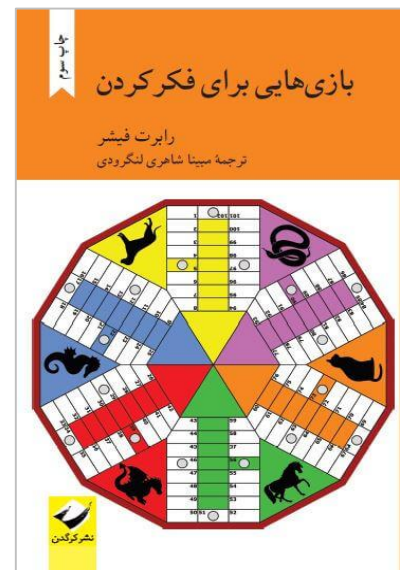
اسپرود، تیم. مترجم زهرا شکرانی. **بحث‌هایی در آموزش علوم: راهنمای عملی ارتقای فهم علم در کلاس‌های علوم**. تهران: نشر کرگدن، ۱۳۹۷. ۲۶۸ص

توضیح: نحوه به‌کارگیری روش «یادگیری علوم به کمک ذهن» از سوی آموزگاران برای دانش‌آموزان یازده تا چهارده‌ساله. کتاب دارای دو بخش نظری و عملی است. روش اصلی کتاب بحث در حلقه کندوکاو از برنامه فلسفه برای کودکان. در درس علوم موضوعات بحث‌برانگیز بی‌شماری وجود دارند: شیوه‌های مختلف تفسیر شواهد، شیوه‌های طرح‌ریزی پژوهشی که به پاسخ قابل‌اعتماد منجر شود.

فیشر، رابرت. مترجم سینا شاهری لنگرودی. **بازی‌هایی برای فکر کردن**. تهران: نشر کرگدن، ۱۳۹۸. ۲۶۴ص

توضیح: کتاب دارای سه فصل: بازی‌های زبانی، بازی‌های منطقی-ریاضی و بازی‌های دیداری، مکانی و حرکتی. کتاب مجموعه‌ای از بازی‌ها را برای کودکان، دانش‌آموزان و یا بزرگسالان در نظر گرفته تا هم بازی کنند و هم درباره آن بازی‌ها بیندیشند. بازی‌هایی برای فکر کردن شامل ۱۰۰ بازی که افراد، گروه‌های کوچک یا اعضای کلاس می‌توانند در خانه یا مدرسه انجام دهند. این بازی‌ها کمک می‌کند مهارت‌های فکر کردن، یادگیری، منطق و زبان پرورش یابد.

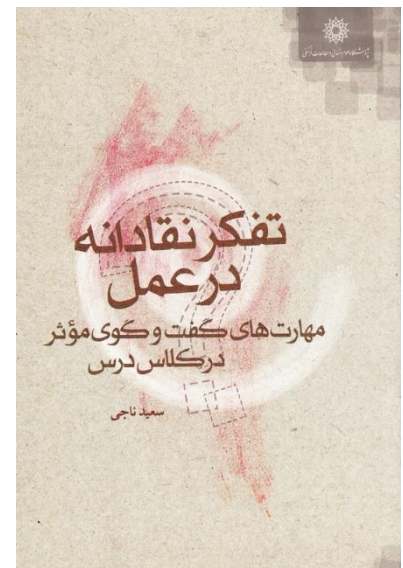
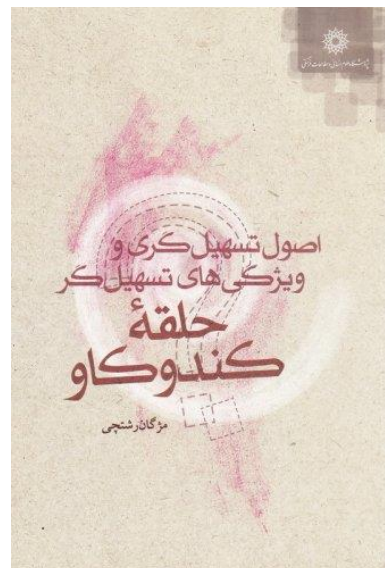
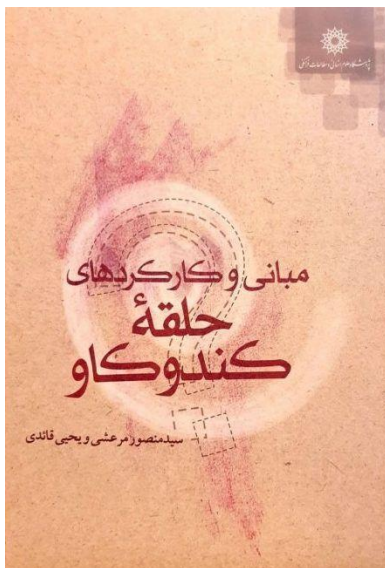
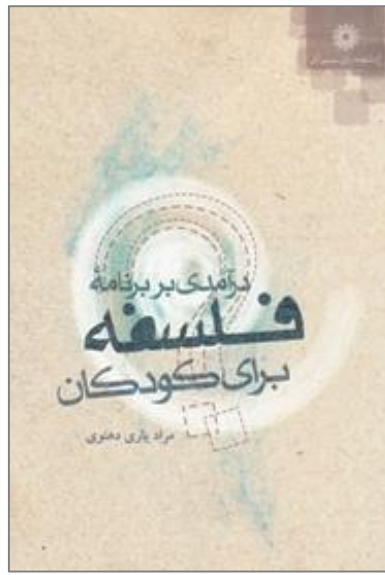
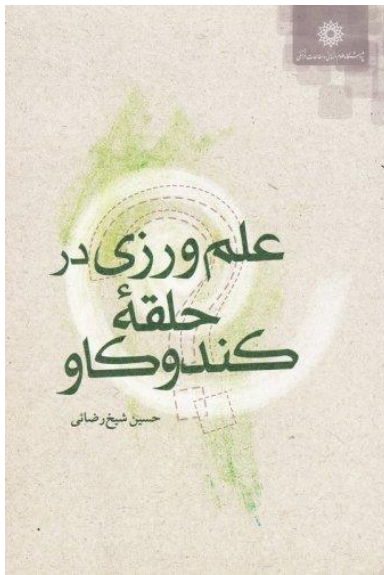

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

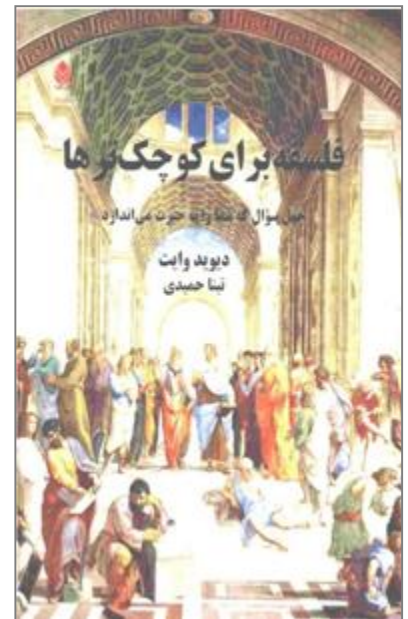
یاری دهنوی، مراد. شیخ‌رضایی، حسین و دیگران. مجموعه آموزش مربی فلسفه برای کودکان و نوجوانان (دوره دوازده جلدی). تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۴. ۱۹۶۲ص
توضیح: آموزش مربی فلسفه برای کودکان (فیک)، هماهنگ با استانداردهای جهانی و همراه با مطالعه برنامه های دیگر کشورها در این حوزه

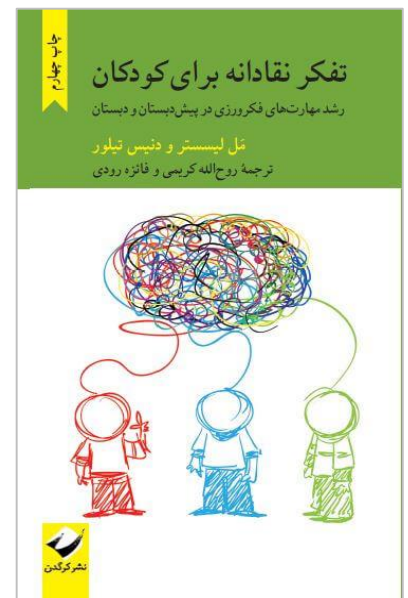

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

وایت، دیوید. فلسفه برای کوچک‌ترها (چهل سوال که شما را به حیرت می‌اندازد). مترجم تینا حمیدی. تهران: نشر قطره، ۱۳۸۷. ۱۲۴ص
توضیح: آشنایی با افکار فلاسفه. در کتاب، نوجوانان با چهل سوال جالب مواجه می‌شوند که بیش‌تر برای فلاسفه مطرح بوده است. کتاب با یک سؤال آغاز و در مقدمه‌ای مختصر، آن سؤال توضیح داده می‌شود. تمرین‌های داخل متن، مخاطب را به تفکر بیش‌تر درباره آن دعوت می‌کند؛ این سؤال‌ها در چهار بخش با عنوان‌های؛ ارزش‌ها، شناخت، واقعیت و تفکر انتقادی مطرح و بررسی شده است. مهارت‌های فکرکردن، یادگیری، منطق و زبان پرورش می‌یابد.

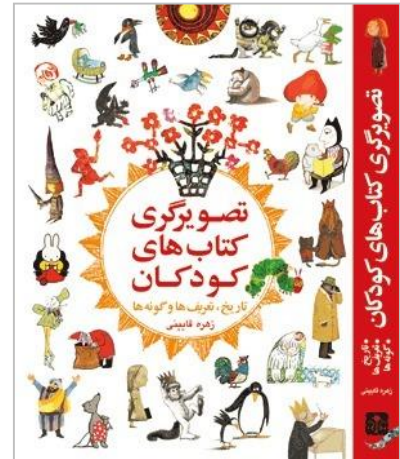
لستر، مال؛ تیلور، دنیس. تفکر نقادانه برای کودکان: رشد مهارت‌های فکروورزی در پیش دبستان و دبستان. مترجمان روح‌الله کریمی، فائزه رودی؛ ویراستار شادی جاجرمی‌زاده. تهران: انتشارات کرگدن، ۱۳۹۷. ۲۲۴ص
توضیح: در بخش نخست کتاب، جنبه‌های مختلف تأمل نقادانه متناسب با گروه سنی پیش‌دبستان و دبستان بررسی شده‌اند. این جنبه‌ها شامل پرسیدن پرسش‌های بجا، فهم چشم‌انداز، عاقل و منطقی بودن، و پرورش مهارت‌های پژوهش و تحلیل است. در بخش دوم، کودکان با تأمل فلسفی و بررسی ماهیت شناخت، تعارضات اخلاقی و مسئله ادراک آشنا می‌شوند.

تصویر

قائینی، زهره. تصویرگری کتابهای کودکان: تاریخ، تعریف‌ها و گونه‌ها. تهران: موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان، ۱۳۹۰. ۵۱۹ص.
توضیح: اثر دارای ۴ بخش و ۱۳ فصل شامل: تاریخ تصویرگری کتاب کودک در جهان و ایران، تصویرگری کتابهای کودکان در دنیای امروز، دیدگاه‌های نظری: تعریف‌ها، گونه‌ها و عناصر دیداری و سرانجام کودکان و کتاب‌های تصویری است. اثر دارای منابع، واژه‌نامه، فهرست کتاب‌های کودکان، منابع لاتین و نمایه موضوع است.

نیکولایوا، ماریا؛ اسکات، کارول. بازی متن و تصویر در کتاب‌های تصویری. مترجمان فریبا خوشبخت، محبوبه البرزی با همکاری فائزه محمدبیگی؛ ویراستار فاطمه (ندا) فرنی؛ تصویرگر رضا دالوند. تهران: مدرسه، ۱۴۰۰. ۴۷۲ص. (نقد و نظریه ادبیات کودک؛ کتاب سوم، دبیر مجموعه مرتضی خسرو نژاد)

توضیح: اثر در ۸ فصل شامل موارد زیر است: کتاب از آن کیت، زمینه، شخصیت‌پردازی، زاویه دید روایت، زمان و حرکت، تقلید و مدالیته زبان حجازی، فراداستان و بینامتنیت، پرامتن‌های کتاب تصویری و سرانجام پایان سخن. اثر دارای منابع دست اول و دوم و واژه‌نامه انگلیسی و برعکس و لاتین نوشت نام‌های خاص (اشخاص و مکان‌ها) و لاتین نوشت نام‌های

خاص (کتاب، مقاله‌ها و جزاین) آمده است.

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

سالزبری، مارتین. **تصویرگری کتاب کودک: خلق تصویر برای کتاب کودک**. مترجم شقایق قندهاری؛ ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۸۷. ۱۳۷ص.

توضیح: اثر دارای ۹ فصل شامل: تاریخچه مختصر، طراحی، ابزارها، مواد و تکنیک کار مطالعه موردی: از رنگ‌های روغنی تا رنگ‌های آلریلیک مطالعه موردی: دیجیتال شدن، شکل‌گیری شخصیت، مطالعه موردی: موجودات کیتامورا، کتاب مصور، مطالعه موردی: کتاب بدون متن، مطالعه موردی: رابطه میان متن و تصویر، تصویرگری برای کودکان با سن بالاتر، تصویرگری کتاب‌های غیرداستانی، مطالعه موردی: مازها و گنج پنهان، طراحی و تایپوگرافی (چاپ آرایبی)، مطالعه موردی: (حروف چاپی در نقش تصویر) چاپ اثر. اثر دارای فهرست اصطلاحات، منابع، فهرست راهنما(نمایه) و عناوین و سرانجام پیس دارد.

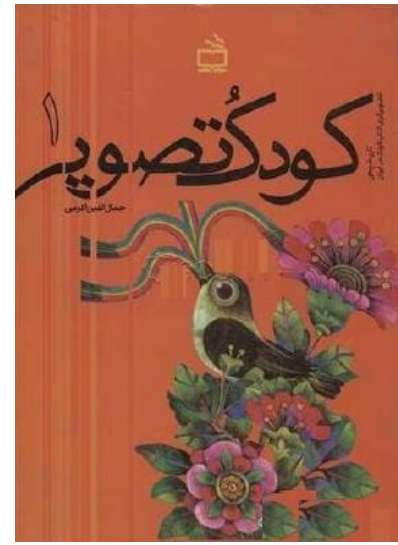
بنی‌اسدی، محمدعلی. **تصویرگری کتاب کودک**. ویراستار علی خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۲. ۷۹ص.
توضیح: اثر شامل مقدمه، تصویرسازی، نقاشی و گرافیک، رابطه تصویرگر و نویسنده متن، مواد و ابزارها، نگاهی به دو کتاب مهم و تأثیرگذار در عرصه تصویرسازی، کتاب اول: آبی کوچولو و زرد کوچولو، کتاب دوم: آن‌جا که وحشی‌ها هستند

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

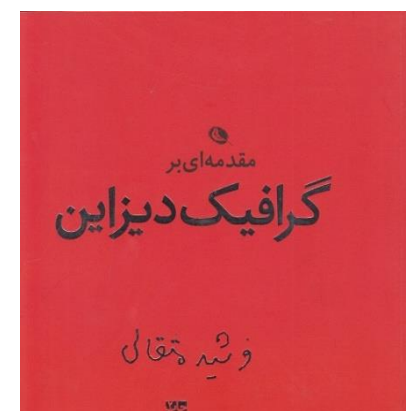

اکرمی، جمال الدین. **کودک و تصویر ۱ و ۲: تاریخچه ی تصویرگری کتاب های کودکان در ایران**. تهران: انتشارات مدرسه، ۱۳۹۵. ۴۴۲ص. جلد دوم ۴۵۲ص.
توضیح: تاریخچه تصویرگری کتاب‌های کودکان در ایران

مقالی، فرشید. **تصویرسازی**. تهران: نشر نظر، ۱۳۹۵. ۲۰۴ص.
توضیح: در بخش‌های مختلف این کتاب به مواردی مانند تاریخچه‌ی "تصویرسازی"، تعریف صحیح "تصویرسازی"، روند تولید "تصویرسازی" از خوانش متون و ایده‌ها گرفته تا اتمام کار "تصویرسازی" و انواع مختلف "تصویرسازی" پرداخته شده و قسمت عمده ای از کتاب هم به کار "تصویرسازی" برای ادبیات کودک و نوجوان اختصاص داده شده است.

مقالی، فرشید. **مقدمه‌ای بر گرافیک دیزاین**. تهران: نشر نظر، ۱۳۹۸ (چاپ ۴). ۸۴ص.
توضیح: کتاب با زبان ساده و به طور خلاصه به تبیین مرزهای حرفه‌ای این رشته می‌پردازد و نیازهای ابتدایی مخاطب برای آشنایی با این رشته را تا حد قابل قبولی پوشش می‌دهد.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

ویرایش

اسکات بل، جیمز. فوت و فن بازنگری و ویرایش رمان. ترجمه شهرام اقبال زاده. تهران: انتشارات سوره مهر، ۱۳۹۶.

توضیح: این اثر با شانزده فصل درباره اصول ویرایش رمان به بحث پرداخته است. در کتاب نخست فلسفه ویرایش متن شرح داده است و بعد از آن به صورت اختصاصی به سراغ اصول ویرایش بخش‌های مختلف رمان از جمله شخصیت داستانی، طرح و ساختار رمان، زاویه دید، گفتگو، آغاز و پایان داستان، نشان دادن، صدا و سبک، توصیف مقدمه چینی، بازنویسی و سایر مواردی که در نوشتن رمان باید آنها را رعایت کرد رفته و شرحی درباره اصلاح و ویرایش آنها عرضه کرده است.

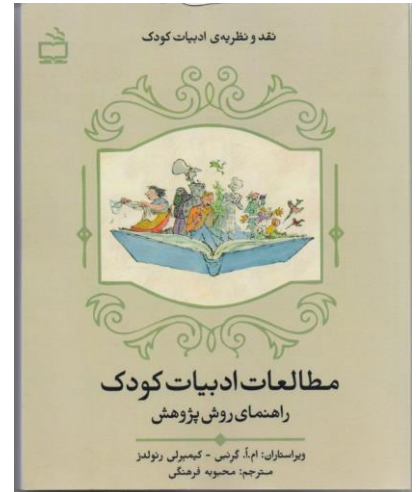

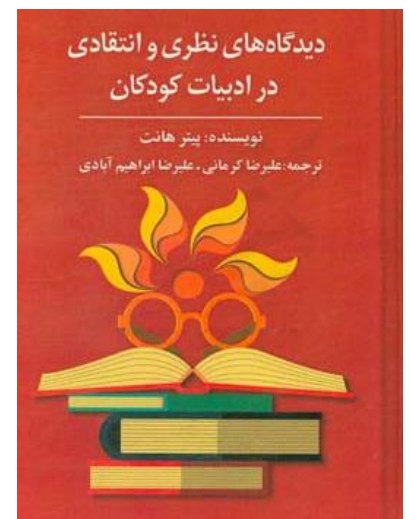
پژوهش

جمعی از نویسندگان ویراستاران نیراستارگرایی. ا. ام؛ رینولدز، کیمبرلی. **مطالعه‌ی ادبیات کودک، راهنمای روش پژوهش**. ترجمه‌ی محبوبه فرهنگی. تهران: انتشارات مدرسه، ۱۳۹۹. (مجموعه نقد و نظریه ادبیات کودک با دبیری مرتضی خسرونژاد)

توضیح: تکنیک‌های کاربردی در عرصه پژوهش، رویکردهای نقد و پژوهش در ادبیات کودک و پیچیدگی‌های پژوهش در ادبیات کودک در سطح دانشگاهی. این کتاب از مجموعه بیست جلدی پروژه «مرکز مطالعات ادبیات کودک» دانشگاه شیراز است. در این پروژه استاد مرتضی خسرونژاد (دبیر مجموعه) و استاد فریده پورگیو از طریق مشورت با پیتز هانت بیست کتاب مهم در حوزه نظری ادبیات کودک در دنیا را برگزیدند تا به فارسی ترجمه شوند.

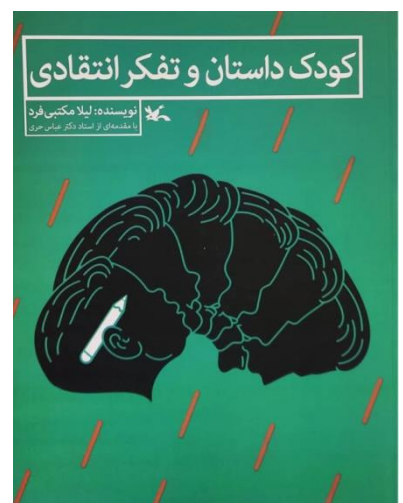

هانت، پیتز. **دیدگاه‌های نظری و انتقادی در ادبیات کودکان**. مترجمان علیرضا کرمانی، علیرضا ابراهیم‌آبادی. تهران: انتشارات آرون، ۱۳۹۷. ۲۶۲ص **توضیح:** این مجموعه حاوی مقالاتی است در باب ادبیات کودکان و کودکی، تاریخ، فرهنگ و ادبیات کودکان، ایدئولوژی در ادبیات کودک، زبان‌شناسی و سبک‌شناسی، نقد ادبی خواننده محور، نقد روانکارانه در ادبیات کودکان، رویکرد گسترده نقد فمینیستی به ادبیات کودک و نوجوان، تصویرگری و کتاب‌های تصویری، یادداشتی بر کتاب‌شناسی و بینامتنی است.

مکتبی‌فرد، لیلا. **کودک، داستان و تفکر انتقادی**. با مقدمه‌ای از عباس حری؛ ویراستار مرضیه طلوع اصل. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۴. ۱۴۴ص.

توضیح: تفکر، انواع تفکر، تفکر انتقادی، تفکر انتقادی در داستان‌های کودکان، داستان‌ها چگونه به پرورش تفکر انتقادی در کودک کمک می‌کنند؟، ردپای تفکر انتقادی در داستان‌های تألیفی ایرانی برای کودکان و نوجوانان. اثر دارای منابع و واژه‌نامه و نمایه است.

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

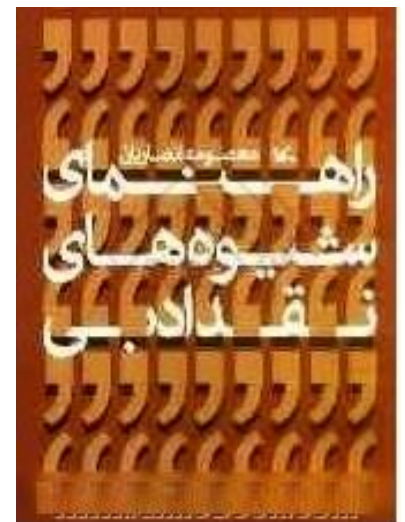
انصاریان، معصومه. **ادبیات مذکر**. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۳. ۴۴۰ص.

توضیح: رویکردهای مختلف فمینیسم، آندروژنی، اسلام و تبعیض جنسیتی، چگونگی بازتاب نقش زن در آثار شاخص ادبیات کودکان و نوجوانان، جمع‌بندی و پیشنهادات، پیوست. اثر دارای فهرست منابع، فهرست کتاب‌های بررسی شده و فهرست جدول است.

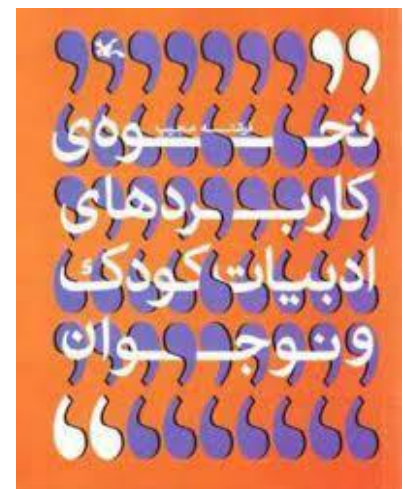
انصاریان، معصومه. **راهنمای شیوه‌های نقد ادبی**. ویراستار علی‌خاکبازان. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۲. ۶۴ص.

توضیح: ضرورت روشمند بودن نقد، اصول و مبانی نقد، سه بار خواندن، کاربرد اصطلاحات و مفاهیم نقد ادبی، زبان نقد، بازخوانی، چکیده‌نویسی، تغییرات مهم نقد در پنجاه سال اخیر، راهنمای شیوه‌های نقد ادبی، انواع نقد سنتی، تاریخی - زندگی‌نامه‌ای، اخلاقی - فلسفی، نقد روان‌شناختی، نقد ساختگرایانه، نقد جامعه - شناختی، نقد زن‌مدارانه، نقد تحلیل - تطبیقی، نقد عملی. اثر دارای منابع است.

مجیب، فرشته. **نحوه‌ی کاربردهای ادبیات کودک و نوجوان**. تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۴. ۱۰۰ص.

توضیح: فصل اول: از من تا کتاب، رابطه بین رشد زبانی و درک معنا، تفکر کودک در روند رشد شناختی، رشد شناختی بسنرساز رشد اجتماعی، رشد اجتماعی در گرو اخلاق و عواطف، نقش تصویر بر ادراک، از شخصیت‌های آشنا تا غریبه، تشخیص واقعیت از خیال، کنجکاوی سیری‌ناپذیر، درک زمان و مکان، واکنش به ریتم و شعر، پیوند با طبیعت، توجه به طرح‌واره‌های زنانگی و مردانگی، از طنز حرکتی تا طنز کلامی، تجارب دیداری و شنیداری، نیاز به انتخاب کتاب. فصل دوم: از کتاب تا کتاب‌خوانی، مراحل کتاب‌خوانی، آماده‌سازی فضا. فصل سوم: از کتاب‌خوانی تا زندگی.

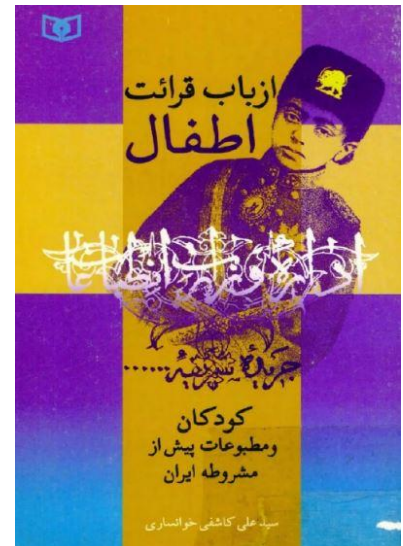

سوم: از کتاب‌خوانی تا زندگی.

نشریات

کاشفی خوانساری، علی. از باب قرائت اطفال: کودکان و مطبوعات پیش از مشروطه ایران. ویراستار شهرام رجبزاده. تهران: قدیانی، ۱۳۸۲. ۳۶۵ص. توضیح: اثر دارای ۳ فصل: بستر اجتماعی فرهنگی، اولین مطالب درباره کودکان در مطبوعات ایران، نگاهی چند به چند نشریه: نشریات عهد ناصری، مطبوعات عصر مظفری، جمع‌بندی. اثر دارای منابع، نمایه، فهرست نام کسان، مجلات و روزنامه‌ها، اسامی کتب و جزوات، مدارس و مکاتب و، جای‌ها و تصاویر، و سرانجام تصاویر است.

کاشفی خوانساری، علی. مطبوعات کودک و نوجوان: چند مقاله درباره‌ی مسائل نشریات کودک و نوجوان. تهران: سروش، ۱۳۸۰. ۱۸۷ص.

توضیح: اثر شامل: مقدمه، کوششی در تعریف و تبیین مفهوم مطبوعات کودک و نوجوان، مطبوعات کودک و نوجوان، روزنامه‌نگاری یا ادبیات؟، ملاک-های تشخیص نشریات خوب و مناسب کودکان و نوجوانان، آموزش روزنامه-نگاری تخصصی ویژه مطبوعات کودک و نوجوان، مطبوعات دینی کودک و نوجوان، مطبوعات کودک و نوجوان ایران پس از انقلاب اسلامی، تحولات رسانه‌های کودک و نوجوان ایران در آستانه تحویل قرن، مطبوعات کودک و نوجوان و تشکل‌پذیری، مطبوعات کودک و نوجوان غیرفارسی در ایران، مطبوعات کودک و نوجوان و مشکلی به نام آگهی. اثر دارای کتابنامه به شکل پانویس و نمایه است.

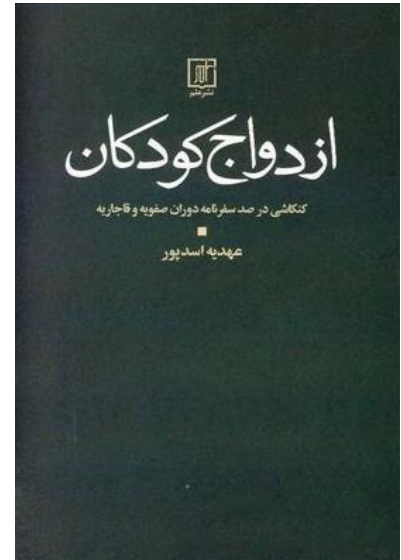
شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

مطالعات کودکی با رویکرد جامعه‌شناسی

اسدیپور، عهدیه. ازدواج کودکان؛ کنکاشی در صد سفرنامه دوران صفویه و قاجاریه. تهران: نشر علم، ۱۳۹۹. ۳۶۴ص.

توضیح: در این کتاب نخست مفاهیم اساسی در حوزه ازدواج بیان می‌شود، سپس عمومی بودن ازدواج کودکان ایرانی در دو دوره صفویه و قاجاریه، بررسی و معیار ازدواج آنان معرفی می‌شود. در ادامه تشریفات ازدواج کودکان براساس تفاوت‌های دینی و قومی، تشریح و علل و پیامدهای و راهکارهای ازدواج کودکان تبیین می‌گردد. در پایان ضمن واکاوی ناهمسانی‌های سن ازدواج کودکان، اولین مقاومت‌های صورت گرفته با ازدواج کودکان در حوزه نظم و نشر، بازگو و نمونه‌ای تاریخی از این پدیده در دوران قاجار از کتاب «خاطرات تاج‌السلطنه» بازروایی می‌شود..

اریه، فیلیپ. قرون کودکی؛ تاریخ اجتماعی زندگی خانوادگی. ترجمه‌ی زینب سادات غنی. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۹۸. (مجموعه کتاب‌های پژوهشی). ۴۴۰ص

توضیح: این کتاب به بررسی نقش خانواده به عنوان پایه باستانی جامعه می‌پردازد و آن را از دوران قرون وسطی تا حال حاضر بررسی می‌کند. کتاب از سه بخش تشکیل شده است؛ بخش اول ایده کودکی، بخش دوم زندگی مدرسه‌ای و در بخش سوم خانواده

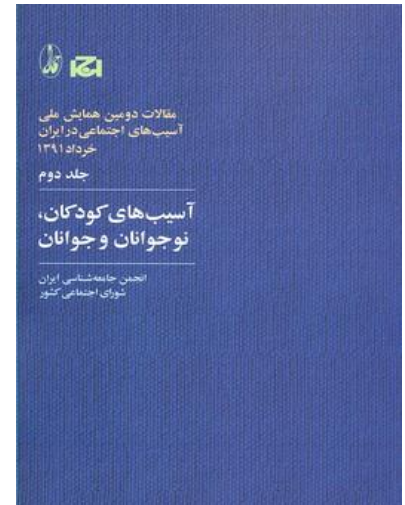

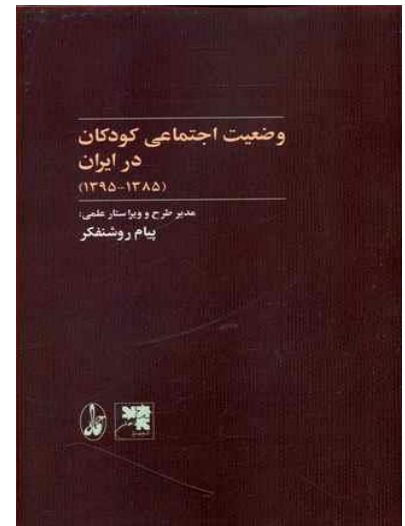
شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

جمعی از نویسندگان، ویراستار نسرین اسدی جعفری. آسیب‌های کودکان، نوجوانان، جوانان و سالمندان. تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۹۸. ۲۷۲ص.
توضیح: کتاب دارای یازده فصل از مجموع مقالات برگزیده سومین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی ایران، در بهار ۱۳۹۷ است. انجمن جامعه‌شناسی ایران مرکز مطالعات و تحقیقات زنان دانشگاه تهران

روشنفکر، پیام، موسوی داور، وحید. وضعیت اجتماعی کودکان در ایران (۱۳۸۵ - ۱۳۹۵). تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۹۷. ۳۸۶ص.
توضیح: مجموعه مقاله از نویسندگان گوناگون؛ مرور و بررسی آسیب دیدگی کودکان در ایران، کودکان و توسعه، شکستن چرخه‌ی بین نسلی محرومیت‌ها، وضعیت فقر چند بعدی کودکان در ایران، وضعیت کودکان کار در ایران، وضعیت کودکان خیابانی در ایران، وضعیت کودکان بدسرپرست در ایران...

وودهد، مارتین. جستاری در مطالعات کودکی. مترجم زینب غنی. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان، ۱۳۹۷. ۱۷۲ص.
توضیح: . در این کتاب دوران کودکی به مثابه دوره‌ای مستقل از زندگی در نظر گرفته می‌شود که مختصات خاص خود را دارد. از این منظر «بودن» کودکان مهم است، نه «شدن» آن‌ها؛ بنابراین دوران کودکی دیگر یک مرحله انتقالی به بزرگسالی در نظر گرفته نمی‌شود و به خودی خود مهم و با ارزش است و باید مورد بررسی همه‌جانبه قرار گیرد. بخش‌های کتاب شامل؛ حقوق کودک و چشم‌اندازهای جامعه‌شناسانه، اخلاق کودکی، مسیریابی در زیست‌سیاسی کودک و نارسایی روش‌شناختی در پژوهش‌های کودکی ...

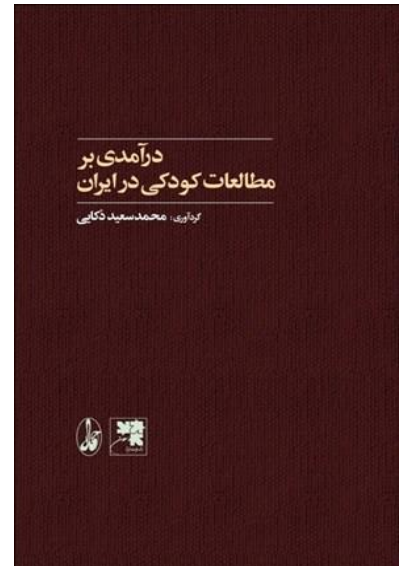

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

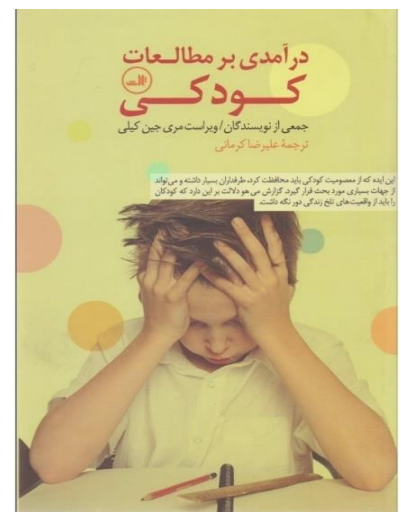
ذکایی، محمد سعید. **درآمدی بر مطالعات کودکی در ایران**. تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۹۶ (چاپ ۲). ۴۰۶ص.

توضیح: مجموعه مقالات از نویسندگان گوناگون؛ مطالعات کودکی؛ رویکردها و مسائل محوری، تمایز یابی نهادهای ادبیات کودک در دهه‌ی ۱۳۴۰، کودکی‌زدایی در کتاب‌های درسی ابتدایی ایران، تحولات سن کودکی در حقوق ایران، سیاست قانون‌گذاری ایران درباره‌ی کودکان بی‌سرپرست، معنا، مفهوم و کارکرد فرزند در ایران، جدل هویتی در پارک؛ نمایی از کودکی در فضای شهری، کار کودک در کوره‌های آجرپزی، تحلیل شبکه‌ی روابط کاری و اجتماعی یک کوره، ...

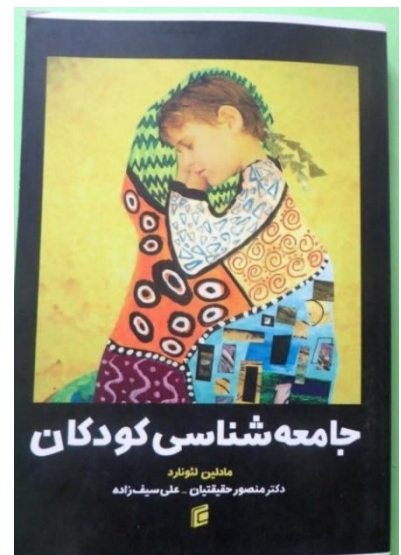
جمعی از نویسندگان. **ویراستار مری جین کیلی. درآمدی بر مطالعات کودکی**. ترجمه علیرضا کرمانی. تهران: نشر ثالث، ۱۳۹۶. ۴۰۴ص.

توضیح: کتاب از سه بخش تشکیل شده است؛ بخش اول ایده رویکرد تاریخی به کودکی، بخش دوم رویکردهای اجتماعی-فرهنگی به کودکی و در بخش سوم رویکردهای سیاست‌گذارانه به کودکی. این کتاب به درک کودکی و مطالعات کودکی در گذشته و حال و آینده می‌پردازد.

لئونارد، مادلین. **جامعه‌شناسی کودکان**. مترجمان منصور حقیقتیان، علی سیف‌زاده. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان، ۱۳۹۶. ۳۰۴ص

توضیح: کتاب دارای ۷ فصل: موجود شدن و موجود بودن؛ تحولات در جامعه‌شناسی دوران کودکی، دوران کودکی کلان، دوره کودکی خرد، از حقوق تا شهروندی، پیوند ساختار و عاملیت، مرزهای نامشخص و ناپیدا.

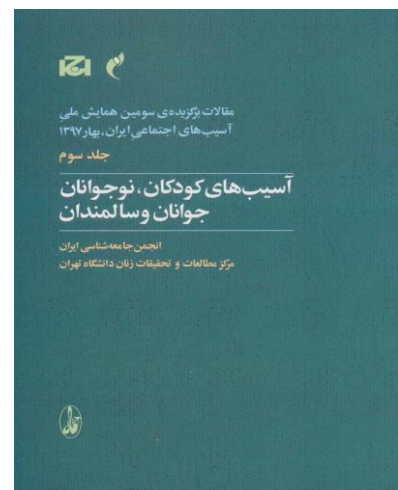
شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

نصرت‌آبادی، مهدی. فقر چند بعدی کودک؛ مقدمه‌ای بر مبانی نظری، شاخص‌ها و اندازه‌گیری. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان، ۱۳۹۵. ۲۷۶ص.
توضیح: کتاب دارای هشت فصل است. در این کتاب مفاهیم بنیادین فقر خانوار و اندازه‌گیری آن، رویکردهای مختلف به فقر و شاخص‌های فقر چند بعدی، فقر کودک و رویکردهای چند بعدی به آن، بهزیستی کودک، اندازه‌گیری فقر چند بعدی کودک بر اساس رویکرد یونیسف، فقر چند بعدی کودک در ایران و ... می‌پردازد

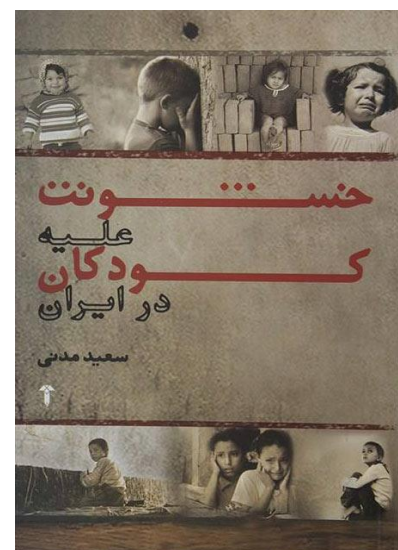
جمعی از نویسندگان شورای اجتماعی کشور، انجمن جامعه‌شناسی ایران. آسیب‌های کودکان، نوجوانان و جوانان. تهران: انتشارات آگاه، ۱۳۹۳. ۲۴۰ص.

توضیح: مقالات برگزیده دومین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی در ایران، خرداد ۱۳۹۱ است. مقالات شامل: بررسی تاثیر پدیده طلاق بر سلامت روانی و عزت نفس دانش‌آموزان پسر مقطع راهنمایی در شهرستان بوکان، رابطه کار کودک با توسعه انسانی در کشورهای توسعه نیافته و در حال توسعه و... .

مدنی، سعید. خشونت علیه کودکان در ایران. تهران: انتشارات آشیان، ۱۳۹۰. ۲۹۶ص

توضیح: کتاب شامل مسائلی همچون همه‌گیرشناسی، سبب‌شناسی، پیامدها، آثار، تشخیص و گزارش‌دهی کودک آزاری، راهکارهای غیرحقوقی پیش‌گیری، و مداخله در کودک آزاری در سه سطح پیش‌گیری اولیه، ثانویه و ثالثیه و ابعاد حقوقی کودک آزاری در ایران است.

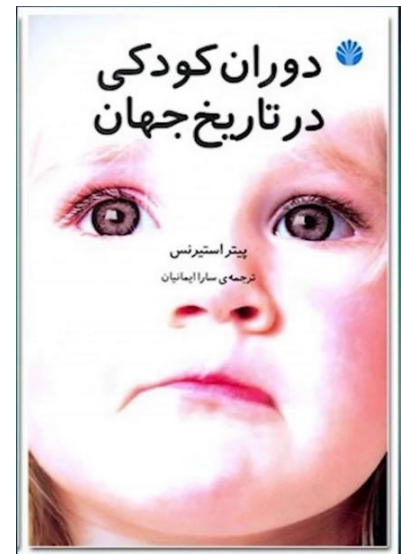

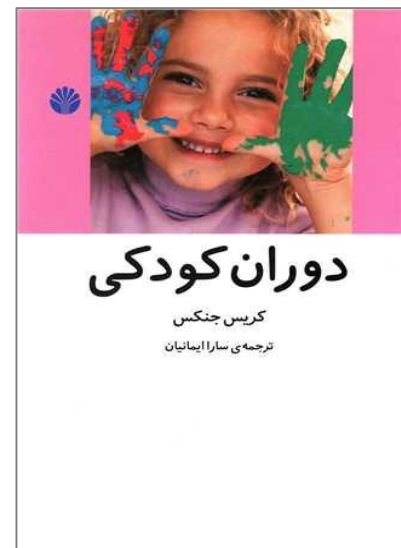
شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودک

استیرنس، پیتر. **دوران کودکی در تاریخ جهان**. ترجمه سارا ایمانیان. تهران: شرکت انتشارات اختران کتاب، دات، کتاب آمه، ۱۳۸۸. ۲۴۸ص.
توضیح: این کتاب به بحث‌هایی درباره‌ی دوران کودکی در جوامع کشاورزی، در تمدن‌های کلاسیک، در تاریخ پساکلاسیک جهان و دوران کودکی در غرب پیشامدرن، انقلاب‌های کمونیستی، دوران کودکی در قرن بیستم و بیست‌ویکم و رویارویی کودکان با جنگ و خشونت و موضوع جهانی‌سازی و دوران کودکی می‌پردازد.

جنکس، کریس. **دوران کودکی**. ترجمه سارا ایمانیان. تهران: شرکت انتشارات اختران کتاب، دات، کتاب آمه، ۱۳۸۸. ۲۴۸ص.
توضیح: کتاب دارای ۷ فصل است و در این کتاب شکل‌گیری دوران کودکی بررسی شده و به موضوعاتی چون رویکردهای جامعه‌شناختی به دوران کودکی، پیدایش دوران کودکی، کودکی و فضای اجتماعی، کودک‌آزاری، و دوران کودکی و حریم‌شکنی پرداخته شده است.

جیمز، آلیسن و دیگران. **جامعه‌شناسی دوران کودکی (نظریه پردازی درباره دوران کودکی)**. مترجم علی‌رضا کرمانی و علیرضا ابراهیم آبادی. تهران: نشر ثالث، ۱۳۸۳. ۵۲۰ص
توضیح: کتاب از چهار بخش و ۱۲ فصل تشکیل شده است؛ بررسی جامعه‌شناختی دوران کودکی، کودکان، دوران کودکی و خانواده‌ها در متن تاریخی و فرهنگی؛ فرهنگ‌های کودکان؛ کودکان، مسائل اجتماعی و آینده دوران کودکی عناوین بخش‌های این کتاب هستند.

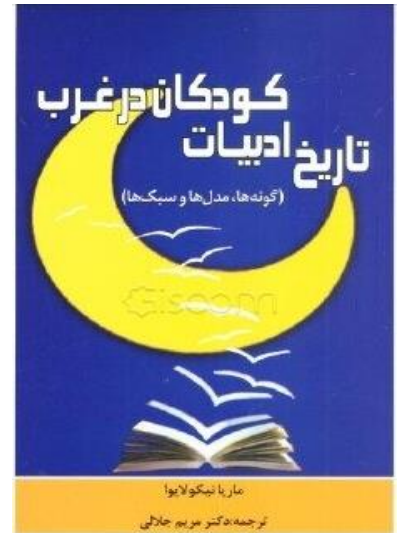
شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

مطالعات کودکی با رویکرد تاریخی

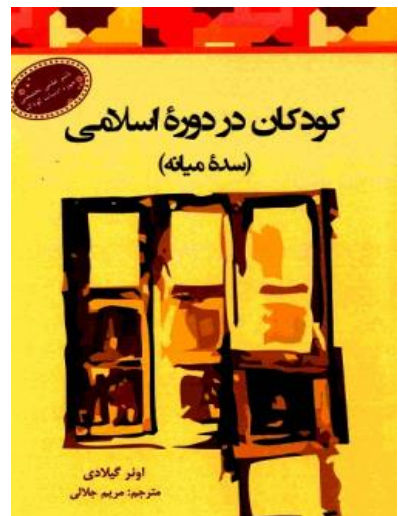
نیکولایوا، ماریا. تاریخ ادبیات کودکان در غرب (گونه‌ها، مدل‌ها و سبک‌ها). ترجمه مریم جلالی. تهران: انتشارات آرون، ۱۳۹۹ (چاپ ۳). ۲۱۲ص.

توضیح: کتاب حاضر مجموعه‌ای از چند مقاله در زمینه تاریخ ادبیات کودک و نوجوان در جهان غرب است که به تلاش ماریا نیکولایوا جمع‌آوری شده است. نویسندگان مقاله‌های موجود در این کتاب از جمله نامداران در ادبیات کودک و نوجوان جهان هستند.

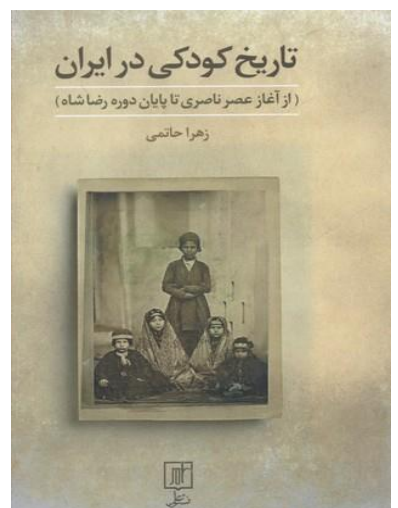
گیلادی، اولر. کودکان در دوره اسلامی (سده میانه). ترجمه مریم جلالی. تهران: انتشارات آرون، ۱۳۹۸ (چاپ ۲). ۱۴۶ص.

توضیح: این کتاب به بررسی وضعیت کودکان با توجه به متون اسلامی در سده میانی یا قرون وسطی بر پایه متون کهن اسلامی تعلق دارد. کتاب دارای هشت فصل با عناوینی چون تاریخ دوران کودکی در اسلام، دوران نوزادی، مراسم تحنیک دوران نوزادی، تعلیم و تربیت کودکان، تنبیه بدنی، نوزادان، کودکان و مرگ، رساله‌هایی با مضمون تسلی دهی بارداری، قتل کودک.

حاتمی، زهرا. تاریخ کودکی در ایران (از آغاز عصر ناصری تا پایان دوره رضاشاه). تهران: انتشارات علم، ۱۳۹۵. ۲۰۸ص.

توضیح: کتاب دارای شش فصل با عناوین: مفهوم کودکی، پرورش کودکان، آموزش کودکان، بهداشت و سلامت کودکان، کار کودکان و کودکان کار، بازی‌های کودکان است.

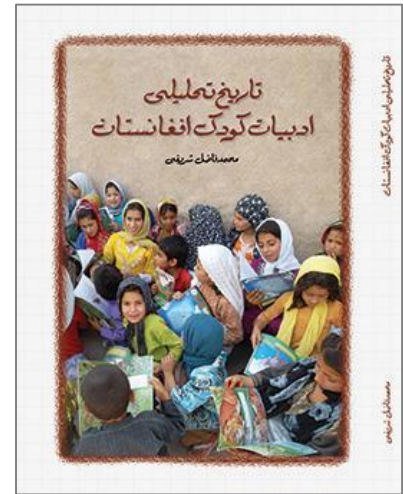

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

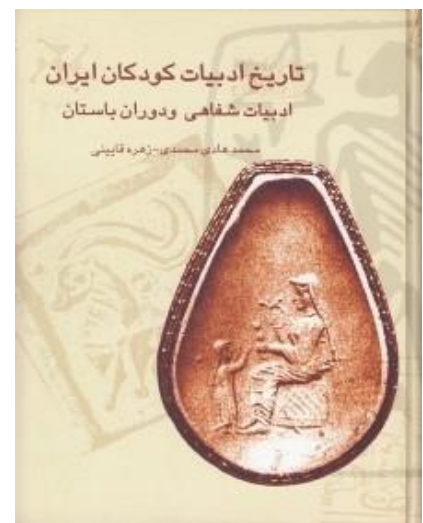
شریفی، محمدفاضل. تاریخ تحلیلی ادبیات کودک افغانستان. ویرایش مسعود میرعلایی. تهران: مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان، ۱۳۹۴. ۲۶۱ص.

توضیح: اثر دارای مقدمه و ۷ فصل شامل: نگاهی به پیشینه موضوع، کودک و ادبیات کودک، چگونگی آموزش، تربیت و ادبیات کودک افغانستان تا سده بیستم، چگونگی آموزش، تربیت و ادبیات کودک افغانستان در دوره معاصر، وضعیت عمومی ادبیات معاصر افغانستان و تأثیر آن بالای ادبیات کودک، چگونگی آثار آموزشی، تربیتی و ادبی کودک افغانستان در دوره معاصر، مروری بر زنده‌گی و آثار برخی از پیش‌گامان ادبیات کودک افغانستان، نتیجه‌گیری و پیشنهادها. در پایان فهرست منابع دارد.

محمدی، محمدهادی، قایینی، زهره. تاریخ ادبیات کودکان ایران: ادبیات شفاهی و دوران باستان (جلد ۱). تهران: انتشارات چیستا، ۱۳۹۶ (چاپ ۷) ۲۴۶ص .

توضیح: جلد نخست این اثر به ادبیات شفاهی کودکان و ادبیات کودکان در دوران باستان می‌پردازد. در بخش ادبیات شفاهی به نخستین روایتگران در گستره فرهنگ شفاهی، نخستین گونه‌های ادبیات کودکان در فرهنگ مردم در برگیرنده لالایی‌ها، ترانه‌ها، مثل - ترانه‌ها و افسانه‌ها و روایت‌های عامیانه و... و در بخش ادبیات کودکان دوران باستان، آموزش و پرورش در ایران باستان، ادبیات اندرزی و آموزشی و کهن‌ترین متن ادبیات کودکان، درخت آسوریک پرداخته شده است.

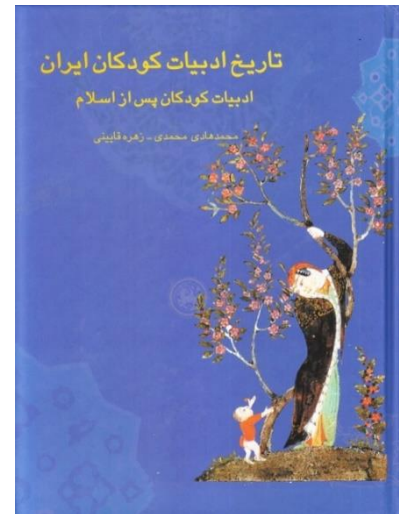

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

محمدی، محمدهدای، قایینی، زهره. تاریخ ادبیات کودکان ایران: ادبیات کودکان پس از اسلام (جلد ۲). تهران: انتشارات چیستا، ۱۳۹۶ (چاپ ۷) ۲۴۶ص.

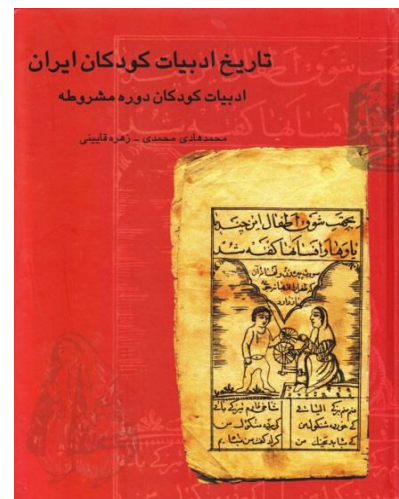
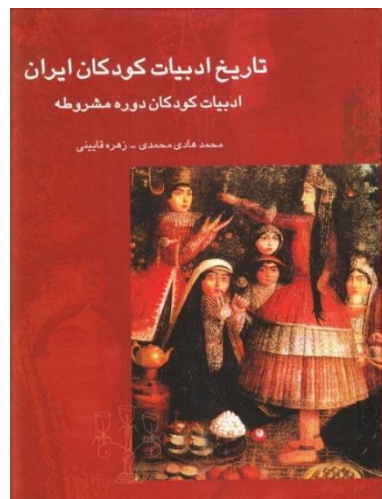
توضیح: کتاب دارای چهار بخش و ۳۵ فصل است. جلد دوم تاریخ ادبیات کودکان بیش از هزار سال ادبیات کودکان را از ورود اسلام به ایران تا سرآغاز دوران مشروطیت در بر می‌گیرد. شکل‌گیری آموزش و پرورش اسلامی، داستان‌های دینی در ایران پس از اسلام، کودک و حماسه و شاهنامه از جمله موضوع‌هایی است که در این جلد پژوهش شده است.

محمدی، محمدهدای، قایینی، زهره. تاریخ ادبیات کودکان ایران: ادبیات کودکان مشروطه (جلد ۳) (جلد ۴). تهران: انتشارات چیستا، ۱۳۹۶. (چاپ ۶) ۴۲۹ص.

توضیح: این کتاب دارای دو بخش و هفده فصل است. جلد سوم و جلد چهارم، ویژه تاریخ ادبیات کودکان ایران

در دوران مشروطه است. از شکل‌گیری دیدگاه‌های نو پرورشی در دوران انقلاب مشروطیت، نقد ادبیات مکتب‌خانه‌ای، بررسی نخستین کتاب‌های کودکان با درونمایه‌های آموزشی و اندرزی تا تصویرگری کتاب در این دوره پژوهش شده است. در مجموع هر دو کتاب هفت بخش و بیست و چهار فصل است. جلد چهارم ۴۴۹ ص است.

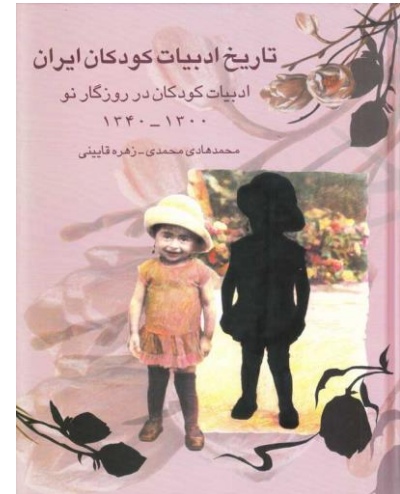
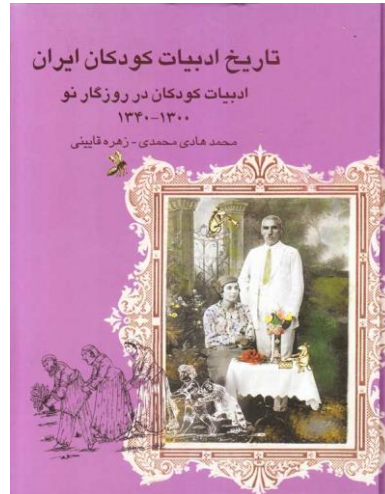

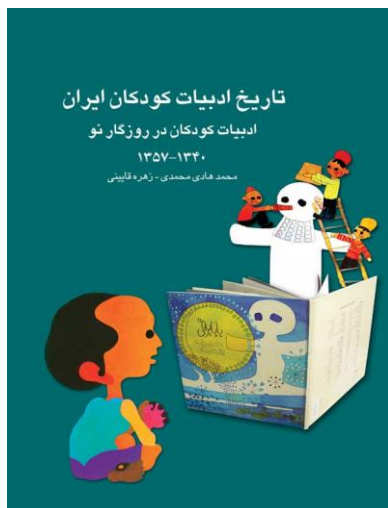

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

محمدی، محمدهادی، قایینی، زهره. تاریخ ادبیات کودکان ایران: ادبیات کودکان در روزگار نو (۱۳۴۰-۱۳۰۰) (جلدهای ۵ و ۷). تهران: انتشارات چیستا، ۱۳۹۵ (چاپ ۵). ۴۳۰ص
توضیح: جلد پنجم، ششم و هفتم درباره شکل‌گیری ادبیات نوین کودکان در ایران، در سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۴۰ از سوی پیشگامانی همچون جبار باغچه‌بان، عباس یمینی شریف و توران میرهادی است پژوهش شده است. جلد ششم ۴۶۲ و جلد هفتم ۴۳۰ صفحه هستند.

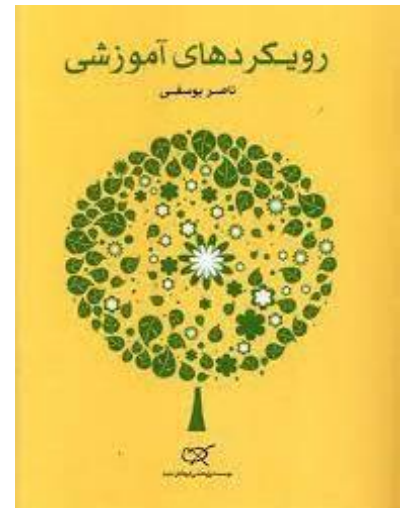
محمدی، محمدهادی، قایینی، زهره. تاریخ ادبیات کودکان ایران: ادبیات کودکان در روزگار نو (۱۳۴۰-۱۳۵۷) (جلدهای ۸ و ۱۰). تهران: انتشارات چیستا، ۱۳۹۴ (چاپ ۲). ۴۷۶ص.
توضیح: جلد هشتم، نهم و دهم، درباره دگرگونی شتابان در ساختارهای اجتماعی و اقتصادی ایران، رشد شهرنشینی و سازه‌های تمدنی و فرهنگی مانند دانشگاه‌ها که از چند دهه پیش در ایران شکل گرفته بود، شکوفای نهادهای کودکی و از بستر آن انتشار کتاب به مفهوم امروزی برای کودک و شکل‌گیری نهادهای ترویجگر کتاب برای کودک پرداخته شده است. جلد نهم ۹۶۴ و جلد دهم ۴۶۰ صفحه دارند.

رویکردهای آموزشی

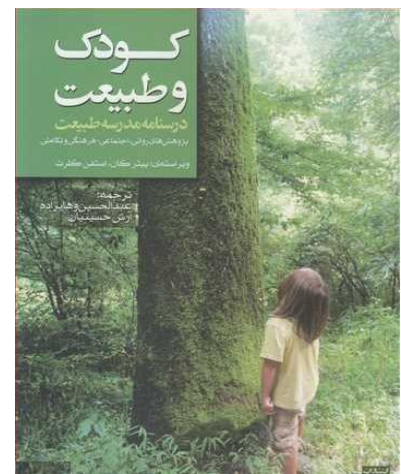
یوسفی، ناصر. **رویکردهای آموزشی در کار با کودکان خردسال**. تهران: شرکت سهامی انتشارات کارگاه کودک، ۱۳۸۸. ۳۲۴ص.

توضیح: در هر فصل این کتاب به ویژگی‌های یک رویکرد آموزشی در سده بیستم به این سو پرداخته است: رویکردهای رفتارگرا یا رفتارنگر، شناختی، تحولی‌نگر و انسان‌گرا. در فصل‌های مربوط به ویژگی‌های آن رویکرد در نظام آموزشی ایران نیز اشاره شده است. در پایان کتاب به سیاست‌گذاران آموزشی ایران توجه داده شده که به دست اندرکاران آموزش و پرورش ایران این فرصت را بدهند تا الگوهای گوناگون آموزشی را درهمه‌ی مقاطع آموزشی اجرا، و الگوهای همخوان با جامعه‌ی ایران را ترویج کنند

کان، پیتر؛ کلرت، استفن. **کودک و طبیعت**. مترجم عبدالحسین وهاب زاده، آرش حسینیان. مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، ۱۳۹۲.

توضیح: درنامه مدرسه طبیعت شامل مجموعه مقاله‌های با محتوی پژوهش‌های روانی، اجتماعی - فرهنگی و تکاملی است.

وست وود، پیتر. **روش خردمندانه آموزش و پرورش برای کودکان با نیازهای ویژه**. مترجم ابوالفضل سعیدی. تهران: انتشارات مدرسه،

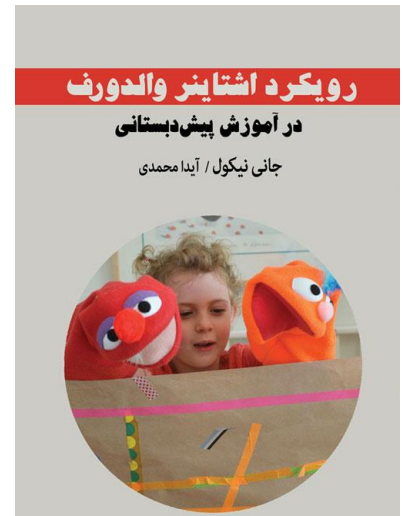
توضیح: این کتاب نگرش، دانش و مهارت‌های لازم برای آموزش و پرورش کیفی همه دانش‌آموزان به ویژه آنانی که نیازهای ویژه دارند را ارائه داده است. دکتر پیتر ووستود از استادان استرالیایی دانشگاه هنگ کنگ است که بیش از ۵۰ سال در مدارس استرالیا و هنگ کنگ وظیفه آموزش، مشاوره و تربیت معلمان را بر عهده داشته است. و تجربه آموزشی وی باعث شده تا با پرهیز از مباحث بسیار انتزاعی به دانش و مهارت‌های عملی که نیازمندی معلمان همه کشورهاست، بپردازد.

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

نیکول، جانی. **رویکرد اشتاینر والدورف در آموزش دبستانی**. مترجم آیدا محمدی. تهران: انتشارات موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودک، ۱۳۹۵. ۸۸ص.
توضیح: این کتاب در ۱۲ فصل با آوردن نمونه‌های عینی از آنچه که در یک مدرسه والدورف می‌گذرد، خوانندگان را با مفاهیم مطرح شده در این رویکرد آشنا می‌کند.

تورنتون، لیندا؛ برایتون، پت. **کاربرد روش رجیو امیلیا در آموزش پیش دبستان**. مترجم آیدا سماک محمدی. تهران: انتشارات موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودک، ۱۳۹۶. ۱۱۲ص

توضیح: این کتاب، پیش‌درآمدی کاربردی درباره اصول و ارزش‌های روش آموزش پیش‌دبستانی رجیو است. هر فصل بر یکی از جنبه‌های مهم روش رجیو تاکید دارد: نمونه‌های عملی شامل کودکانی در گروه‌های سنی گوناگون و در موقعیت‌های متفاوت که به خواننده امکان بررسی ارتباط میان نظریه و کارکرد را می‌دهد و طرح پرسش‌هایی برای مخاطب با هدف گسترش روش آموزشی او. در این اثر منابع بیشتر برای مطالعه معرفی شده است.

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

آیساکس، باربارا. به کارگیری رویکرد مونتسوری. مترجم شیما الهی. انتشارات موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودک، ۱۳۹۶. ۱۰۲ ص
توضیح: کتاب در ۴ فصل شامل زندگی‌نامه ماریا منتسوری و چگونگی بنیان‌گذاری آموزش ویژه‌ای برای آموزش کودکان، در فصل دوم رویکرد منتسوری و سه جز اصلی آن یعنی کودک، محیط مطلوب و آموزگار معرفی می‌شود، در فصل سوم به کارگیری رویکرد مونتسوری در آموزش پیش‌دبستان، اطلاعاتی درباره برنامه آموزشی مونتسوری و محتوای آن به دست می‌دهد و در فصل چهارم هم ارتباط میان برنامه‌های یادگیری فردی رویکرد منتسوری با برنامه درسی آموزشی در گام پایه بررسی می‌شود. در پایان کتاب هم در دو پیوست چگونگی تحقق آموزش در گام پایه در آموزشگاه‌های پیش‌دبستانی مونتسوری و فعالیت‌ها و مواد رویکرد مونتسوری آمده است.

هولت، نیکی. به کارگیری رویکردهای اسکوپ، در سال‌های پیش از دبستان. مترجم شیما الهی. انتشارات موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودک، ۱۳۹۶. ۱۰۴ ص
توضیح: کتاب در ۴ فصل نکته‌های اصلی رویکرد «های اسکوپ» از زمان پیدایش و رشد و پیشرفت آن را بیان می‌کند. در این کتاب همچنین به یافته‌های مطالعه پژوهشی ۴۰ ساله‌ای پرداخته شده که به تازگی درباره‌ی این رویکرد منتشر شده است

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

قصه‌گویی و نمایش خلاق

کارشناسان تئاتر کودک و نوجوان آلمان. تئاتر کودک و نوجوان؛ تجربه‌ها، دیدگاه‌ها و چشم‌اندازها، نوشتارها. گردآوری و ترجمه کیقباد یزدانی؛ ویراستار شیرین رضاییان. تهران: انتشارات نمایش، ۱۴۰۰. ۱۶۰ص

کیانین، داوود. مبانی نمایش خلاق. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹. توضیح: در این کتاب به اصول، مبانی و تعریف‌های نمایش خلاق و تفاوت‌هایش با تئاتر خلاق، تعاریف و اهداف تئاتر و نمایش دانش‌آموزی و... پرداخته شده است.

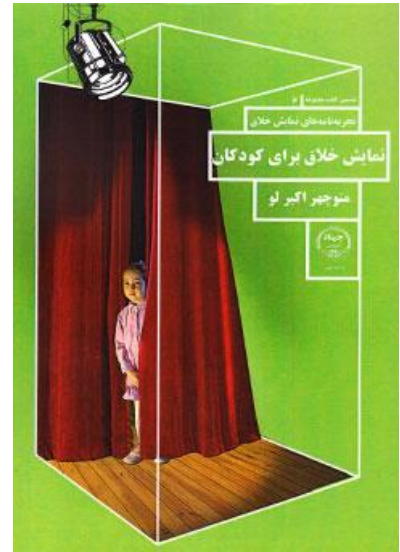

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

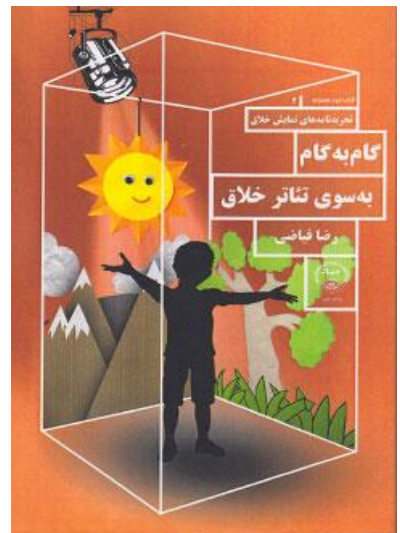
اکبرلو، منوچهر. نمایش خلاق برای کودکان. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹.

توضیح: این کتاب نخست به کلیات نمایش خلاق می‌پردازد، در ادامه فعالیت‌های نمایش خلاق مطرح و پس از آن به رابطه میان نمایش خلاق و مهارت‌های اجتماعی می‌پردازد. در انتها تمرین‌ها و بازی‌های نمایشی طراحی شده است.

فیاضی، رضا. گام به گام به سوی تئاتر خلاق. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹.

توضیح: در این کتاب فعالیت نمایش خلاق و تئاتر خلاق هر دو فعالیت‌هایی برای تقویت خلاقیت و توانایی حل مسئله هستند. همچنین هر دو ترکیبی از تئاتر (نمایش) و آموزش به حساب می‌آیند، با این تفاوت که در نمایش خلاق، فعالیت نمایشی با انواع موضوعات آموزشی و ترتیبی ترکیب می‌شود اما در تئاتر خلاق بیشتر آموزش مهارت‌های تئاتری مد نظر است.

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

فیض شیخ‌الاسلام، فائزه. نمایش خلاق، راهی به سمت تفکر و تجسم خلاق. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹.

توضیح: این کتاب، بر محورهای تفکر خلاق تجسم‌خلاق ایجاد جادو هیجان تکیه دارد و می‌کوشد با به اشتراک گذاشتن شگردها و فعالیت‌های نمایشی خلاق و معرفی دستوره‌های آشپزی کاربردی در نهایت از خواننده کتاب آشپزی منحصره‌فرد و خلاق بسازد و خوراک نمایشی خلاق را با مربیان، آموزگاران، تسهیلگران نمایش خلاق و والدین به اشتراک گذارد.

ابوالعالی، اکرم. نمایش خلاق، آزمایشگاهی برای زندگی. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹.

توضیح: در این کتاب با تکیه بر تعاریف نظریه‌ی نمایش خلاق بر نظریه‌های اجرا و انتقال تجربه به مربیان کودک و نوجوان فعالان عرصه کودک و نوجوان والدین و روان‌درمانگر آن تاکید شده است.

فدایی حسین، حسین.. سفر نمایشی به دنیای داستان با نمایش خلاق. تهران: نشر جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۹.

توضیح: در این کتاب به یکی از موثرترین ابزارها یعنی نمایش می‌پردازد و هدف کتاب توسعه ادبیات و زبان هنری طبق ساختارهای نمایش داستانی است. این کتاب در کلاس‌های دوره ابتدایی و راهنمایی مدارس همچنین آموزشگاه‌های تئاتر و نمایش با کودکان و نوجوانان قابل استفاده است.

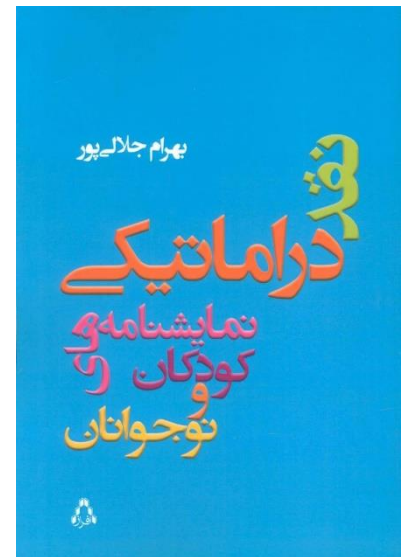

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

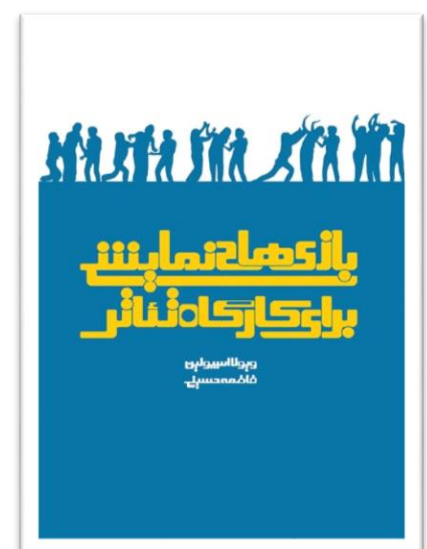
جلالی پور، بهرام. نقد دراماتیکی نمایشنامه کودکان و نوجوانان. تهران: نشر افراز، ۱۳۹۶.
توضیح: نقد سی نمایشنامه کودک و نوجوان

غنی‌زاده، آناهیتا، نمایش خلاق (نقش برنامه آموزشی نمایش خلاق در رشد شخصیت کودک). تهران: انتشارات نمایش، ۱۳۹۳.
توضیح: این کتاب حاصل سال‌ها تجربه عملی و دانش تئوری در رابطه با مبحث «نمایش خلاق» است که بر اساس پایان‌نامه دانشگاهی نویسنده تنظیم شده است و سعی در برانگیختن اندیشه‌های آموزشی مربیان با ابزار نمایش خلاق دارد. در این کتاب کودکان از طریق بازی راه ورود به زندگی اجتماعی را می‌آموزند و دنیای بزرگسالان را کشف می‌کنند.

اسپولین، ویولا. بازی‌های نمایشی برای کارگاه تئاتر، ترجمه فاطمه حسینی. تهران: انتشارات نمایش، ۱۳۸۹.
توضیح: این کتاب به دانش‌آموز کمک می‌کند تا با انجام بازی‌های نمایشی متنوع، با اصول اولیه قصه‌گویی، نقد ادبی و تجزیه و تحلیل شخصیت نمایشی آشنا شوند. همچنین هر معلمی با هر میزان تجربه تئاتری بتواند آن‌ها را آموزش دهد.

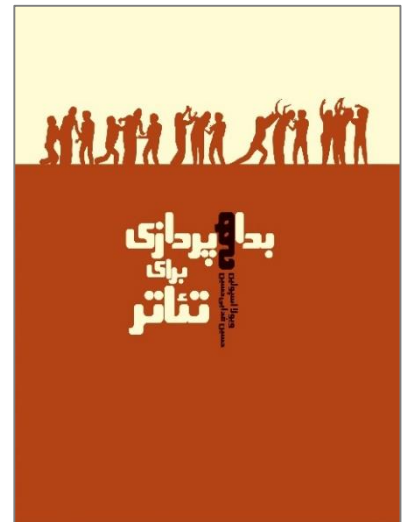

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

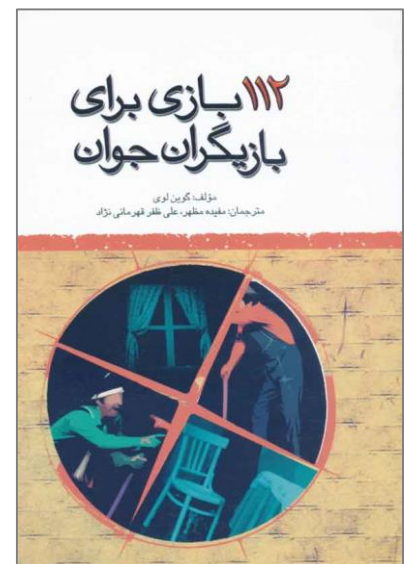
اسپولین، ویولا. **بداهه‌پردازی برای تئاتر**. ترجمه حسین فدایی. تهران: انتشارات نمایش، ۱۳۸۹.

توضیح: این کتاب دارای سه بخش اصلی است: در بخش نخست به نظریه‌ها و اصول تدریس و کارگردانی تئاتر پرداخته شده است. در بخش دوم، فهرستی از تمرین‌ها و بازی‌های کارگاهی ارائه شده و در آخر، توضیحات و تفاسیر ویژه‌ای در خصوص تئاتر کودکان و کارگردانی نمایش‌های اجتماعی مطرح شده است.

لوی، گوین. **۱۱۲ بازی برای بازیگران جوان**. مترجمان علی‌ظفر قهرمانی‌نژاد و مفیده مظهري. تهران: انتشارات نمایش، ۱۳۸۹.

توضیح: این کتاب، راهنمای جامع بازی‌های نمایشی برای پرورش مهارت‌های بازیگری است. هدف فراهم آوردن ابزارهایی که بر بیان تئاتر برای درک درست روش انجام کار و فواید علمی هر تمرین به آن‌ها نیاز پیدا می‌کند، تدوین و تالیف شده است. این کتاب ۲۰ فصل دارد. عنوان برخی از فصول از این قرار است: آسوده‌سازی؛ مشاهده؛ تمرکز توجه؛ شخصیت‌پردازی؛ کنش و واکنش؛ شناخت هدف؛ مهارت‌های حرکتی؛ اجرا؛ و فکر کردن خارج از چارچوب.

فدایی، حسین؛ به کوشش. **گزیده یک قرن ادبیات نمایشی کودک و نوجوان**. دو جلدی. تهران: انتشارات نمایش، ۱۳۸۸. ۵۶۲ص

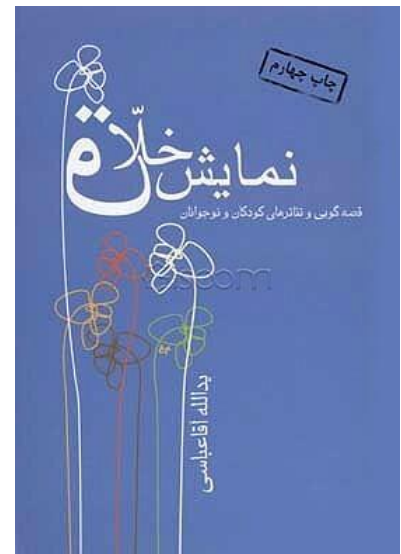
توضیح: در این کتاب بهترین نمایشنامه‌های کودک و نوجوان در صد سال آمده است. علاوه بر متن کامل هر نمایش، مقدمه و تحلیلی مختصر به قلم گردآورنده، در ابتدای هر نمایش دیده می‌شود. فضای نمایشنامه‌ها واقع‌گرا یا فانتزی و یا ترکیبی از هر دو است.

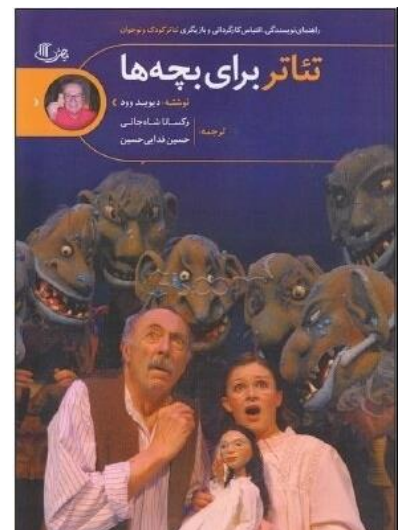

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

آقا عباسی، یدالله. نمایش خلاق قصه‌گویی و تئاتر های کودکان و نوجوانان. کرمان: انتشارات دانشگاه شهید باهنر (کرمان) و نشر قطره، ۱۳۸۷. توضیح: این کتاب گره زدن دانش نظری نمایش خلاق و حوزه‌های مرتبط با آن به کار عملی است مانند نمایش خلاق، خلاقیت، قصه‌گویی، بازی، بازی‌های نمایشی، تئاتر کودکان، تئاتر نوجوانان که کارگاه‌های گوناگون بخش‌های مختلف کتاب را تشکیل می‌دهند. تأکید کتاب بر جنبه‌های عملی و کارگاهی است و درس‌های عملی از تجربه‌های داخلی و خارجی انتخاب شده‌اند.

وود، دیوید. تئاتر برای بچه‌ها: راهنمای نویسندگی، اقتباس، کارگردانی و بازیگری تئاتر کودک و نوجوان. مترجمان حسین فدایی، شاه جانی. تهران: ۱۳۸۶

توضیح: کتاب شامل آرا و دیدگاه‌های فردی نویسنده است که هنرمندی پرکاری است که بیش تر عمر خویش را به بازیگری، نویسندگی، کارگردانی و حتی نورپردازی در زمینه‌ی تئاتر کودکان سپری کرده است. در کتاب خواننده با موضوع‌هایی روبرو می‌شود که تئاتر کودکان و نوجوانان ایران نیز درگیر آن‌ها است. عنوان‌های کتاب از این قرار است: تئاتر بچه‌ها: یک قالب هنری منحصر به فرد؛ فطرت کودکان: بچه‌ها به چه چیزی واکنش نشان می‌دهند؛ نمایش نامه‌نویسی خلاق؛ اقتباس نمایشی؛ کارگردانی و تولید فیلم؛ بازیگری در تئاتر

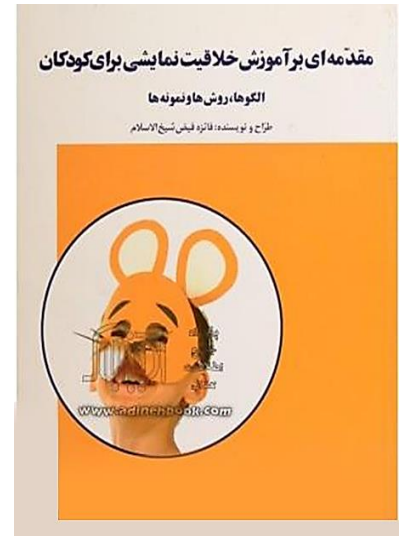
بچه‌ها؛ و جنبه‌های تجاری تئاتر کودکان

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

فیض شیخ‌الاسلام، فائزه. مقدمه‌ای بر آموزش خلاقیت نمایشی برای کودکان: الگوها، روش‌ها و نمونه‌ها. تهران: انتشارات مدرسه، ۱۳۸۶. (چاپ چهارم ۱۳۹۴).

توضیح: در این کتاب سعی شده است خلاقیت نمایشی کودکان در راستای مسائل آموزشی دانش‌آموزان تعریف شده و الگوها و شیوه‌هایی را برای نمایش‌های دانش‌آموزی از جمله طراحی و ساخت صورتک، لباس و صحنه به مربیان و دانش‌آموزان پیشنهاد دهد.

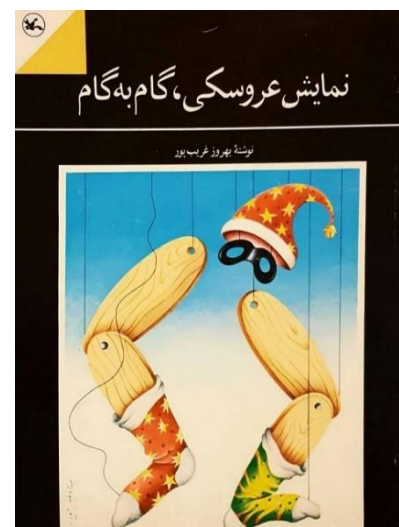
چمبرز، دیویی، **قصه‌گویی و نمایش خلاق**. ترجمه ثریا قزل‌ایاغ. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۸۵.

توضیح: در این کتاب قصه‌گویی و نمایش خلاق، سنت شفاهی، راهنمای انتخاب و آماده کردن داستان، روش قصه‌گویی و برنامه آموزشی، نمایش خلاق بخشی از طبیعت کودکی، کار با روش جدید، نمایش خلاق در عمل، تحلیلی از فعالیت نمایش خلاق و کاربردهای آموزشی نمایش خلاق مطرح شده است.

غریب‌پور، بهروز. **نمایش عروسکی، گام به گام**. تهران: انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۷۹.

توضیح: این کتاب در باب ساختن انواع عروسک و نمایش عروسکی برای گروه سنی سیزده سال به بالا توضیح داده است.

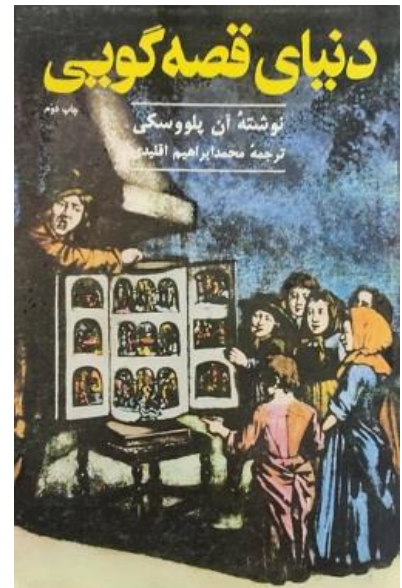

شورای کتاب کودک ایران
The Children's Book Council of Iran

کتابشناسی آثار نظری در حوزه ادبیات کودک و نوجوان و حوزه‌های مرتبط با مطالعات کودکی

پلووسکی، آن. **دنیای قصه‌گویی**. ترجمه محمدابراهیم اقلیدی. تهران: انتشارات سروش، ۱۳۶۴.

توضیح: این کتاب شامل تاریخ، سبک‌ها، قصه و قصه‌گویی در نزد مردمان ملل مختلف جهان و انواع قصه‌گویی از گذشته و حال است و شش موضوع؛ قصه‌گویی نقلانه، قصه‌گویی قومی، قصه‌گویی مذهبی، قصه‌گویی تماشاخانه‌ای، قصه‌گویی کتابخانه‌ای و مؤسسه‌ای، قصه‌گویی در اردو، پارک و زمین بازی را مطرح کرده است.

صالحی ثابت، سامی. **ده فرمان اقتباس: کتاب کار تالیف و اقتباس در تئاتر**. تهران: انتشارات پیام چارسو، ۱۴۰۰ (چاپ دوم). ۲۲۸ص.

در بخش ابتدایی کتاب برخی از نظرات و آرای نظریه پردازان معاصر در حیطه اقتباس معرفی شده است و در بخش دوم نویسنده به توصیه‌های اجرایی به هنر آموزان هنرهای نمایشی پرداخته است. در پایان کتاب تمریناتی نیز طراحی شده است.

